

Spelregels veldvoetbal

Laws of the Game
seizoen 2022-2023

Inhoudsopgave

Over de spelregels	3
Opmerkingen bij de spelregels	5
Algemene aanpassingen	6
Richtlijnen voor het toepassen van tijdsstraffen	7
Spelregels veldvoetbal.....	9
Regel 1 Het speelveld.....	11
Regel 2 De bal	19
Regel 3 De spelers.....	21
Regel 4 De uitrusting van de spelers	26
Regel 5 De scheidsrechter.....	30
Regel 6 De overige wedstrijdofficials	38
Regel 7 De duur van de wedstrijd	43
Regel 8 Het begin en de hervatting van het spel	45
Regel 9 De bal in en uit het spel	47
Regel 10 De uitslag van een wedstrijd bepalen.....	49
Regel 11 Buitenspel	53
Regel 12 Overtredingen en onbehoorlijk gedrag	56
Regel 13 De vrije schoppen.....	65
Regel 14 De strafschoep.....	68
Regel 15 De inworp	72
Regel 16 De doelschoep	74
Regel 17 De hoekschoep	76
VAR protocol.....	78
Spelregelwijzigingen 2022/'23 en toelichtingen	83
Praktische richtlijnen voor wedstrijdofficials.....	89

Over de spelregels

De filosofie en geest van de Spelregels

Voetbal is de grootste sport ter wereld. Het wordt op elk continent gespeeld, in elk land en op veel verschillende niveaus. Het feit dat de Spelregels hetzelfde zijn voor het voetbal over de hele wereld, van de FIFA World Cup tot een wedstrijd tussen kinderen in een afgelegen dorp, is een grote kracht die we moeten blijven beschermen in het belang van al het voetbal.

Voetbal heeft regels nodig die het spel eerlijk houden. Dit is een cruciaal fundament van het 'mooie spel' en een wezenlijk kenmerk van de 'geest' van het spel. De beste wedstrijden zijn die wedstrijden waarbij de scheidsrechter nauwelijks nodig is, omdat de spelers spelen met respect voor elkaar, de wedstrijdofficials en de Spelregels.

De voetbalregels zijn relatief simpel vergeleken met andere teamsporten, maar omdat veel situaties subjectief zijn en wedstrijdofficials mensen zijn, is het onvermijdelijk dat sommige beslissingen fout zijn of aanleiding geven tot discussie. Voor sommige mensen is deze discussie onderdeel van het plezier en aantrekkelijkheid van het spel, maar of beslissingen nu goed of fout zijn, de 'geest' van het spel vereist dat de beslissingen van de scheidsrechter altijd moeten worden gerespecteerd. Alle mensen met zeggenschap, in het bijzonder trainers en aanvoerders, hebben een duidelijke verantwoordelijkheid naar het spel, om de wedstrijdofficials en hun beslissingen te respecteren.

De regels kunnen niet elke mogelijke situatie dekken, dus daar waar er geen direct antwoord in de regels te vinden is, verwacht de IFAB dat de scheidsrechter een beslissing neemt in de 'geest' van het spel en de regels. Dit houdt vaak in dat de vraag gesteld moet worden: "wat verwacht / wil het voetbal?"

De regels moeten ook bijdragen aan de veiligheid en het welzijn van de spelers en het is de verantwoordelijkheid van de IFAB om, door middel van de Spelregels, snel en adequaat te reageren om de deelnemers aan het spel te ondersteunen, wanneer dit gewenst is. Zo werd er bijvoorbeeld een tijdelijke wijziging op Regel 3 geïntroduceerd, als antwoord op de COVID 19 pandemie, is, om in de hoogste competities de mogelijkheid te bieden om het maximum aantal wissels van 3 naar 5 te verhogen. Deze wijziging is nu onderdeel geworden van de Spelregels 22/23. Er zijn ook pilots gestart met aanvullende 'hersenschudding wissels' zodat een team het welzijn van een speler met een vermoeden of feitelijke hersenschudding, kan laten prevaleren, zonder dat er een nadeel wordt ondervonden in het aantal spelers.

Het is onvermijdelijk dat er ongelukken gebeuren, maar de regels hebben als doel om het spel zo veilig mogelijk te maken, daarbij een afweging makend tussen het welzijn van de spelers en sportieve eerlijkheid. Dit vraagt van scheidsrechters dat ze de Spelregels hanteren en streng optreden tegen spelers van wie de acties te agressief of gevaarlijk zijn. De Spelregels verwoorden het onacceptabel zijn van onveilig spelen in de disciplinaire bewoordingen, zoals 'op buitensporige wijze aanvallen', 'de veiligheid van de tegenstander in gevaar brengen' of 'spelen met buitensporige inzet'.

Omgaan met wijzigingen op de spelregels

Voetbal moet aantrekkelijk en leuk blijven voor spelers, wedstrijdofficials en trainers, als ook voor toeschouwers, fans en overige betrokkenen, ongeacht leeftijd, geslacht, ras, religie, cultuur, etniciteit, seksuele voorkeuren of beperkingen.

Daarom, voordat een regel kan worden gewijzigd, moeten de IFAB en al haar organen die betrokken zijn in het besluitvormingsproces, ervan overtuigd dat de wijziging ten gunste zal komen van het spel. Dit betekent in sommige gevallen dat een eventuele wijziging eerst getest moet worden.

Voor elke voorgestelde wijziging ligt de focus op eerlijkheid, integriteit, respect, veiligheid en het plezier van deelnemers en toeschouwers en, waar mogelijk, het gebruik maken van technologie om het spel te ondersteunen.

De IFAB zal doorgaan om de wereldwijde voetbalgemeenschap te betrekken zodat de spelregelwijzigingen ten goede komen aan het voetbal op alle niveaus en in elke hoek van de wereld. Zodoende wordt de integriteit van het spel, de Spelregels en de wedstrijdofficials gerespecteerd, gewaardeerd en beschermd.

De toekomst

De IFAB zal doorgaan met het werken van adviespanels en breed raadplegen, met een voortdurende focus op het welzijn van de spelers, terugkoppeling uit de proef met de 'wissel i.v.m. mogelijke hersenschudding' en het eerlijker maken van het spel en meer attractief om er aan deel te nemen en te kijken.

De IFAB geniet ervan om mensen wereldwijd te betrekken en we ontvangen graag suggesties en vragen met betrekking tot de Spelregels. Het is zelfs zo dat veel van de recente wijzigingen zijn ontstaan uit suggesties van mensen van over de hele wereld.

We hopen dat het betrekken nog gemakkelijker en intensiever kan in de toekomst. Voor details verwijzen we naar de website: www.theifab.com

Ga alstublieft door met het insturen van uw suggesties, ideeën en vragen naar: lawenquiries@theifab.com.

Opmerkingen bij de spelregels

Officiële talen

De IFAB publiceert de spelregels in het Engels, Frans, Duits en Spaans. Bij enig verschil in de formuleringen, is de Engelse tekst leidend.

Afmetingen

Als er een verschil is tussen het metrisch stelsel en het Engelse stelsel, dan is het metrisch stelsel doorslaggevend.

De spelregels toepassen

Dezelfde regels zijn van toepassing in elke wedstrijd in elke confederatie, elk land, stad of dorp en, afgezien van de door de IFAB toegestane aanpassingen (zie algemene aanpassingen), mogen de regels niet worden gewijzigd of veranderd, zonder toestemming van de IFAB.

Zij die wedstrijdofficials en andere betrokkenen scholen, moeten benadrukken dat:

- Scheidsrechters de regels moeten toepassen in de 'geest' van het spel om zo bij te dragen aan eerlijke en veilige wedstrijden.
- Eenieder moet de wedstrijdofficials en hun beslissingen respecteren, in de wetenschap dat scheidsrechter mensen zijn en dus fouten zullen maken.

Spelers hebben een belangrijke verantwoordelijkheid met betrekking tot het imago van het spel en de aanvoerder moet een belangrijke rol spelen in te ondersteunen dat de regels en de beslissingen van de scheidsrechter worden gerespecteerd.

Mannelijk en vrouwelijk

In de spelregels wordt gemakshalve alleen verwezen naar het mannelijk geslacht ten aanzien van scheidsrechters, assistent-scheidsrechters, spelers en officials; bedoeld wordt zowel het mannelijke als het vrouwelijke geslacht.

De toelichting op de spelregelwijzigingen 2021 – 2022 is te vinden op de website van de KNVB www.knvb.nl
Ook eventuele aanvullingen en/of andere toelichtingen zullen daar te vinden zijn.

De belangrijkste wijzigingen zijn **groen gearceerd**.

Algemene aanpassingen

Het universele karakter van de Spelregels betekent dat het spel in elk gedeelte van de wereld, in principe gelijk is op elk niveau. Naast het creëren van een eerlijke en veilige omgeving waarin het spel gespeeld kan worden, beogen de Spelregels ook deelname en plezier te bevorderen.

Historisch gezien heeft de IFAB nationale bonden de mogelijkheid geboden om enigszins flexibel met de 'organisatorische' Regels om te gaan, voor specifieke categorieën in het voetbal. De IFAB gelooft er echter sterk in dat nationale bonden nu meer mogelijkheden moeten krijgen om delen van de manier waarop het voetbal in het eigen land is georganiseerd, aan te passen. Dit als het voetbal in het eigen land er mee gediend is.

De wijze waarop het spel wordt gespeeld en gearbitreerd moet gelijk zijn op elk voetbalveld ter wereld, van de FIFA World Cup finale, tot het kleinste dorpje. Echter, de behoeftes van een lands eigen voetbal moeten bepalen hoe lang een wedstrijd duurt, hoe veel mensen kunnen deelnemen en hoe moet worden omgegaan met bepaalde vormen van oneerlijk gedrag.

Als gevolg hiervan is de 131ste JAV van de IFAB, gehouden in Londen op 3 maart 2017, unaniem overeengekomen dat nationale bonden (en confederaties en de FIFA) nu de mogelijkheid moeten hebben om, indien gewenst, alle of sommige van onderstaande organisatorische onderwerpen van de Spelregels, waarvoor zij verantwoordelijk zijn, aan te passen:

Voor het jeugd-, veteranen, G-voetbal en voetbal op de laagste niveaus:

- Afmetingen van het speelveld
- Afmetingen, gewicht en materiaal van de bal
- Afstand tussen de doelpalen en de doellat en de grond
- Duur van de twee (gelijke) helften van het spel (en 2 gelijke helften van de verlenging)
- Het gebruik van gewisselde spelers die weer invallen
- Het toepassen van tijdsstraffen voor sommige / alle waarschuwingen

Voor elk niveau behalve competities van het 1ste team van clubs op het hoogste niveau of 'A'- interlands

- Het aantal wissels dat elk team mag gebruiken tot een maximum van 5, behalve in het jeugdvoetbal, waar het maximum aantal wordt bepaald door de nationale bond, confederatie of de FIFA.

Om nationale bonden verder flexibiliteit toe te staan om het voetbal van het eigen land ervan te laten profiteren en verder te ontwikkelen, heeft de AJV van de IFAB verder de volgende veranderingen met betrekking tot 'categorieën' voetbal:

- Vrouwenvoetbal is niet langer een aparte categorie en heeft nu dezelfde status als voetbal voor mannen
- De leeftijdsgrens voor jeugd en veteranen is weggehaald – nationale bonden, confederaties en de FIFA hebben de flexibiliteit om leeftijdsbeperkingen te hanteren voor deze categorieën
- Elke nationale bond stelt vast welke competities vallen onder het begrip 'voetbal op de laagste niveaus'.

Nationale bonden hebben de flexibiliteit om verschillende aanpassingen voor verschillende competities te gebruiken – er is geen vereiste om ze allemaal toe te passen op elke competitie. **Echter, andere aanpassingen zijn niet toegestaan zonder de toestemming van de IFAB.**

Aan nationale bonden wordt gevraagd om hun aanpassingen, op welke niveaus, door te geven aan de IFAB, omdat deze informatie en in het bijzonder de reden(en) waarom ze worden gebruikt, kan bijdragen om te ideeën ter ontwikkeling / strategieën te onderscheiden die de IFAB kan delen om de ontwikkeling van voetbal in andere nationale bonden te ondersteunen.

De IFAB is ook zeer geïnteresseerd om te vernemen welke andere aanpassingen van de Spelregels kunnen bijdragen aan verdere deelname, om voetbal aantrekkelijker te maken en de wereldwijde ontwikkeling te promoten.

Richtlijnen voor het toepassen van tijdstraffen

De 131ste JAV van de IFAB, gehouden in Londen op 3 maart 2017, heeft het gebruik van tijdstraffen toegestaan. Dit geldt voor alle of sommige waarschuwingen/gele kaarten in het jeugd-, veteranen-, G-voetbal en het voetbal op de lagere niveaus. Dit afhankelijk van de toestemming van de nationale bond, confederatie of de FIFA, al naar gelang wat van toepassing is voor de betreffende competitie.

Verwijzing naar het toepassen van tijdstraffen is te vinden in:

Regel 5 – De scheidsrechter (Bevoegdheden en plichten)

Disciplinaire maatregelen

De scheidsrechter:

- Heeft de bevoegdheid om gele of rode kaarten te tonen en, wanneer de competitie reglementen dit toestaan, een speler een tijdstraf op te leggen, vanaf het moment dat hij het speelveld betreedt bij het begin van de wedstrijd tot het einde van de wedstrijd, inclusief de rust, verlenging en strafschoppenserie.

Een tijdstraf houdt in dat wanneer een speler een overtreding begaat waarvoor een waarschuwing wordt gegeven, de speler direct wordt bestraft met een tijdelijke verwijdering waardoor hij niet deel kan nemen in het volgende gedeelte van de wedstrijd. De gedachte hierachter is dat een 'directe bestraffing' een belangrijke en directe positieve invloed kan hebben op het gedrag van de overtredende speler en mogelijk ook op het team van deze speler.

De nationale bond, confederatie of FIFA kan dit toestaan (te publiceren in de competitie reglementen) met inachtneming van de volgende richtlijnen:

Alleen spelers

- Tijdstraffen gelden voor alle spelers (inclusief doelverdedigers) maar niet voor overtredingen waarvoor een waarschuwing wordt gegeven begaan door een wisselspeler of een gewisselde speler

Teken van de scheidsrechter

- De scheidsrechter geeft een tijdstraf aan door een gele kaart te tonen en vervolgens duidelijk met beide armen naar het 'tijdstrafgebied' te wijzen (meestal de instructiezone)

Lengte van de tijdstraf

- De lengte van de tijdstraf is gelijk voor alle overtredingen
- De lengte van de tijdstraf moet liggen tussen de 10-15% van de totale speeltijd (bijv. 10 minuten in een wedstrijd van 90 minuten; 8 minuten in een wedstrijd van 80 minuten)
- De tijdstraf begint vanaf het moment dat het spel wordt hervat nadat de speler het speelveld heeft verlaten
- De scheidsrechter moet verloren gegane tijd waarvoor extra tijd wordt bijgeteld aan het eind van een speelbeurt, ook bijtellen bij de tijdstraf. (bijv. wissels, blessures etc...)
- Competities moeten beslissen wie de scheidsrechter assisteert om de tijd van een tijdstraf bij te houden – het kan de verantwoordelijkheid van een gedelegeerde zijn, 4de official of neutrale assistent scheidsrechter; het kan ook een teamofficial zijn
- Als de duur van de tijdstraf is verstreken dan mag de speler vanaf de zijlijn terugkeren op het speelveld. Dit na toestemming van de scheidsrechter, die gegeven kan worden terwijl de bal in het spel is
- De scheidsrechter beslist uiteindelijk wanneer een speler mag terugkeren
- Een speler die een tijdstraf heeft gekregen mag niet worden gewisseld voor het einde van de tijdstraf (maar niet wanneer het team alle toegestane wissels al gebruikt heeft)
- Als de duur van een tijdstraf nog niet is voltooid aan het eind van de eerste helft (of van de tweede helft in het geval van een verlenging) dan wordt het resterende gedeelte uitgezeten vanaf het begin van de tweede helft (of begin van de verlenging)
- Een speler die nog een tijdstraf heeft aan het eind van een wedstrijd mag deelnemen aan de strafschoppenserie

Tijdstrafgebied

- Een speler die een tijdstraf heeft gekregen moet binnen de instructiezone verblijven (indien er een is) of in de buurt van de coach / technische staf van het team, tenzij hij zich gaat warmlopen (onder dezelfde voorwaarden als een wisselspeler)

Overtreding tijdens een tijdstraf

- Een speler die een tijdstraf heeft gekregen, die gedurende deze tijdstraf een overtreding begaat die met een waarschuwing of verwijdering moet worden bestraft mag niet verder deelnemen aan de wedstrijd en mag niet worden vervangen of gewisseld

Verdere disciplinaire actie

- Competities / nationale bonden moeten beslissen of een tijdstraf moet worden gerapporteerd aan de bond en of er verdere disciplinaire actie genomen kan worden zoals bijv. een schorsing bij een aantal tijdstraffen zoals dit van toepassing is bij gele kaarten

Tijdstrafsystemen

Een competitie mag een van de volgende tijdstrafsystemen gebruiken:

- Systeem A – voor alle waarschuwingen (gele kaarten)
- Systeem B – voor sommige maar niet alle waarschuwingen (gele kaarten)

Systeem A – tijdstraffen voor alle waarschuwingen (gele kaarten)

- Alle waarschuwingen worden bestraft met een tijdstraf
- Een speler die een tweede waarschuwing ontvangt in dezelfde wedstrijd:
  - Zal een tweede tijdstraf krijgen en mag daarna niet verder deelnemen aan de wedstrijd
  - Mag worden vervangen door een wisselspeler aan het eind van de tweede tijdstraf als het team van de speler nog niet het maximum aantal wissels heeft gebruikt (*dit is omdat het team al is 'bestraft' omdat ze zonder deze speler moesten spelen door 2 tijdstraffen*)

Systeem B – tijdstraffen voor sommige maar niet alle waarschuwingen *

- Een vooraf opgestelde lijst met overtredingen waarvoor een waarschuwing wordt gegeven die met een tijdstraf worden bestraft
- Alle andere overtredingen worden bestraft met een waarschuwing
- Een speler die een tijdstraf heeft gehad en dan een waarschuwing ontvangt mag verder deelnemen aan de wedstrijd
- Een speler die een waarschuwing heeft ontvangen en daarna een tijdstraf krijgt, mag verder deelnemen aan de wedstrijd nadat de tijdstraf is afgelopen
- Een speler die een tweede tijdstraf ontvangt in dezelfde wedstrijd zal die tweede tijdstraf ondergaan en mag daarna niet verder deelnemen aan de wedstrijd. De speler mag worden vervangen door een wisselspeler aan het eind van de tweede tijdstraf als het team van de speler nog niet het maximum aantal wissels heeft gebruikt
- Een speler die een tweede waarschuwing ontvangt in dezelfde wedstrijd wordt van het speelveld gezonden en mag niet verder deelnemen aan de wedstrijd en mag niet worden vervangen / gewisseld

* sommige competities kunnen het van belang vinden om tijdstraffen alleen toe te passen voor waarschuwingen voor overtredingen die te maken hebben met ongepast gedrag, zoals:

- Schwalbe
- Opzettelijk vertragen van een spelhervatting voor de tegenpartij
- Protesteren of verbale uitingen
- Onderbreken van een veelbelovende aanval door vast te houden, aan het shirt / de broek te trekken, duwen of hands
- Nemer die een ongeoorloofde schijnbeweging maakt bij een strafschoop

Spelregels veldvoetbal

Nederlandse uitgave

Laws of the Game seizoen 2022 - 2023

Uitgave juli 2022

Regel 1

Het speelveld

Regel 1 Het speelveld

1. Veldoppervlak

Het speelveld moet een geheel natuurlijk of, als de competitiereglementen dit toestaan, een geheel kunstmatig oppervlak hebben. Dit geldt niet als de competitiereglementen een geïntegreerde combinatie van kunstmatige en natuurlijke materialen toestaan.

De kleur van kunstgrasvelden is groen.

Wanneer kunstgrasvelden worden gebruikt in ofwel competitiewedstrijden tussen vertegenwoordigende teams van bij de FIFA aangesloten bonden, ofwel in international clubcompetitiewedstrijden, moet het oppervlak voldoen aan de eisen van de 'FIFA Quality Concept for Football Turf', tenzij speciale dispensatie is verleend door de IFAB.

2. Afbakening

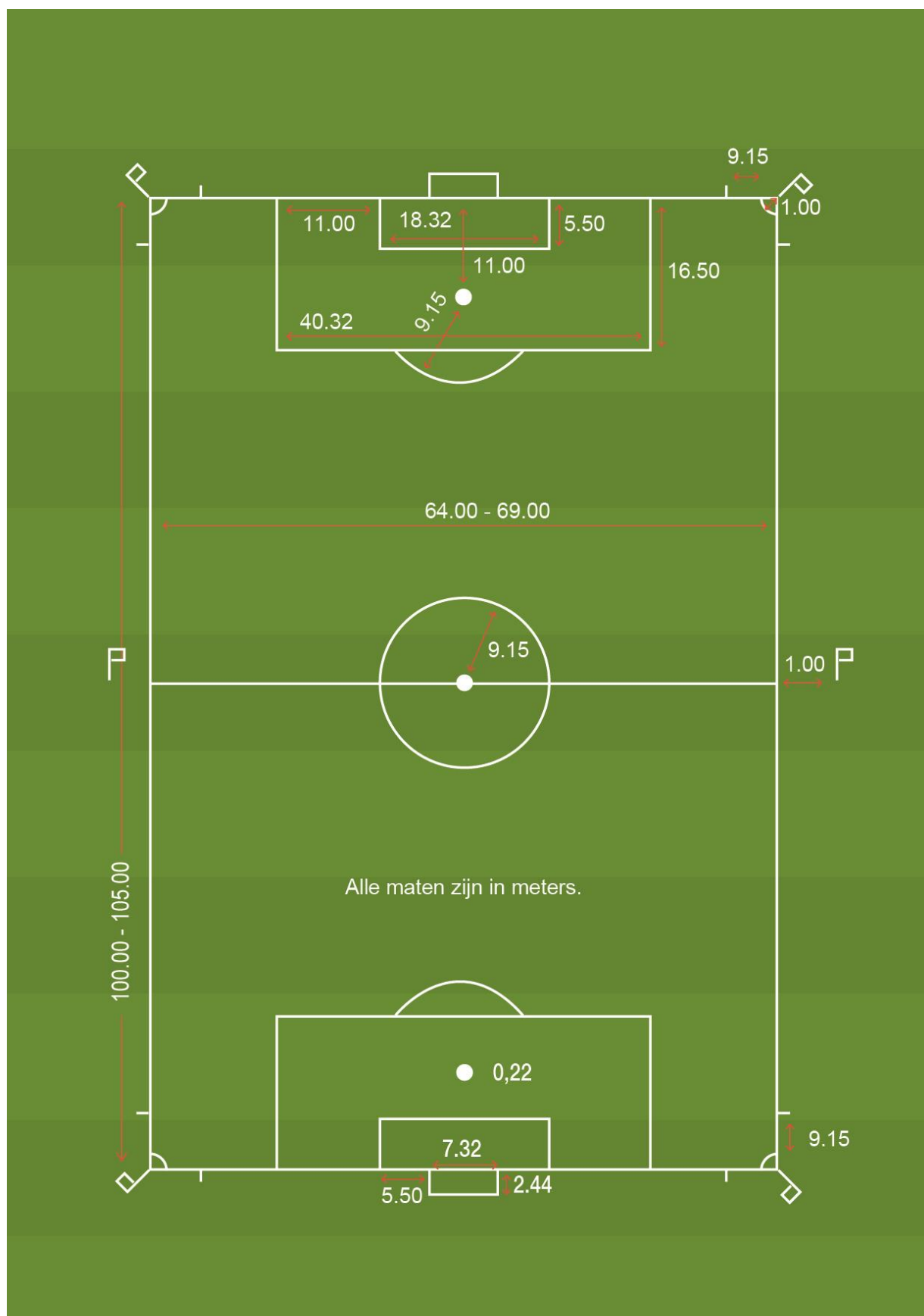
Het speelveld is rechthoekig en gemarkeerd met ononderbroken lijnen. De lijnen mogen geen gevaar opleveren; er mag kunstgras worden gebruikt voor de markeringen op velden van natuurlijk gras, mits dit geen gevaar oplevert. Deze lijnen behoren tot de gebieden die ze begrenzen.

Alleen de lijnen die in Regel 1 staan beschreven mogen zijn aangebracht op het speelveld. Wanneer gebruik wordt gemaakt van kunstgrasvelden, zijn andere lijnen toegestaan, mits deze een andere kleur hebben en duidelijk zijn te onderscheiden van de lijnen die voor voetbal worden gebruikt.

De twee lange lijnen heten zijlijnen en de twee korte lijnen heten doellijnen.

Het speelveld is door een middenlijn, die het midden van de beide zijlijnen verbindt, verdeeld in twee helften.

Het middelpunt van het speelveld wordt aangegeven in het midden van de middenlijn. Hieromheen is een cirkel getrokken met een straal van 9.15 meter.

- Er wordt gemeten vanaf de buitenzijde van de lijnen omdat de lijnen horen bij het gebied dat ze begrenzen.
- De strafschop wordt gemeten van het midden van de stip tot de achterkant van de doellijn.

Markeringen mogen worden aangebracht buiten het speelveld, op 9.15 meter van het hoekschopgebied en loodrecht op de doellijn of de zijlijn.

Alle lijnen moeten dezelfde breedte hebben en mogen niet breder dan 12 cm zijn. De doellijnen moeten dezelfde breedte hebben als de doelpalen en doellat.

Wanneer een speler met zijn voet onrechtmatige markeringen aanbrengt op het speelveld, moet hij een waarschuwing ontvangen wegens onsportief gedrag. Wanneer de scheidsrechter dit opmerkt terwijl de bal in het spel is, moet hij de overtredende speler waarschuwen bij de eerstvolgende keer dat de bal uit het spel is.

3. Afmetingen

De zijlijn moet langer zijn dan de doellijn.

Lengte (zijlijn)	minimaal 90 meter
	maximaal 120 meter
Breedte (doellijn)	minimaal 45 meter
	maximaal 90 meter

Competities mogen de lengte van de doellijn en de zijlijn bepalen zolang het binnen bovenstaande afmetingen blijft.

4. Afmetingen voor internationale wedstrijden

Lengte (zijlijn)	minimaal 100 meter
	maximaal 110 meter
Breedte (doellijn)	minimaal 64 meter
	maximaal 75 meter

Competities mogen de lengte van de doellijn en de zijlijn bepalen zolang het binnen bovenstaande afmetingen blijft.

5. Het doelgebied

Loodrecht op de doellijn zijn twee lijnen met een lengte van 5.50 meter getrokken op een afstand van 5.50 meter van de binnenzijde van elke doelpaal. Zij zijn aan de uiteinden verbonden door een lijn die evenwijdig loopt aan de doellijn. Het gebied dat door deze lijnen wordt begrensd, heet het doelgebied.

6. Het strafschoopgebied

Loodrecht op de doellijn zijn twee lijnen met een lengte van 16.50 meter getrokken op een afstand van 16.50 meter van de binnenzijde van elke doelpaal. Zij zijn aan de uiteinden verbonden door een lijn die evenwijdig loopt aan de doellijn. Het gebied dat wordt begrensd door deze lijnen, heet het strafschoopgebied.

In elk strafschoopgebied is een strafschoopstip aangebracht op een afstand van 11 meter van het midden van de doellijn even ver van beide doelpalen.

Buiten het strafschoopgebied is een cirkelboog aangebracht met een straal van 9.15 meter, gemeten vanaf het midden van de strafschoopstip.

7. Het hoekschopgebied

Binnen het speelveld is een kwartcirkel aangebracht, met een straal van 1 meter, gemeten vanaf elke hoekvlaggenstok.

8. Hoekvlaggenstokken

Op elke hoek dient een hoekvlaggenstok met vlag te staan. Deze hoekvlaggenstok is minstens 1.50 meter hoog en mag van boven niet in een punt eindigen.

Er mogen ook vlaggenstokken worden geplaatst aan de uiteinden van de middenlijn op een afstand van minimaal 1 meter van de zijlijn.

9. De instructiezone

De instructiezone heeft met name betrekking op wedstrijden welke gespeeld worden op voetbalvelden met een bank/dug-out voor de technische staf, wisselers en gewisselde spelers zoals hieronder weergegeven.

- de instructiezone mag niet langer zijn dan de lengte van de bank/dug-out, plus 1 meter aan weerszijden van de bank/dug-out, en voor de bank/dug-out loopt deze zone tot 1 meter vanaf en evenwijdig met de zijlijn;
- het gebied moet zijn afgebakend;
- het toegestane aantal personen binnen de instructiezone wordt bepaald door het competitie-reglement;
- degenen die zich binnen de instructiezone bevinden:
  - moeten voor de aanvang van de wedstrijd worden opgegeven, in overeenstemming met het competitie-reglement;
  - moeten zich op een verantwoorde manier gedragen;
  - moeten binnen de grenzen van de instructiezone blijven, behalve bij bijzondere omstandigheden, zoals een verzorger of een arts die met toestemming van de scheidsrechter het speelveld betreedt om een geblesseerde speler te verzorgen;
- slechts één persoon tegelijkertijd heeft de bevoegdheid om instructies te geven vanuit de instructiezone.

10. De doelen

Op het midden van elke doellijn moet een doel zijn geplaatst. Het doel bestaat uit twee loodrecht staande palen, elk op gelijke afstand van de hoekvlaggenstokken, die aan de bovenzijde zijn verbonden door een horizontale doellat. De doelpalen en doellat moeten zijn gemaakt van goedgekeurd materiaal en mogen geen gevaar opleveren. De doelpalen en lat van beide doelen moeten dezelfde vorm hebben. Dit mag vierkant, rechthoekig, rond, ellipsvormig of een combinatie van deze opties zijn.

Het wordt aanbevolen dat alle doelen die in een officiële competitie, georganiseerd onder de auspiciën van de FIFA of confederaties, voldoen aan de eisen van het FIFA kwaliteitsprogramma voor voetbaldoelen.

De afstand tussen de binnenkant van de palen is 7.32 meter en de afstand van de onderkant van de doellat tot de grond is 2.44 meter.

De stand van de doelpalen ten opzichte van de doellijn moet in overeenstemming zijn met de illustraties.

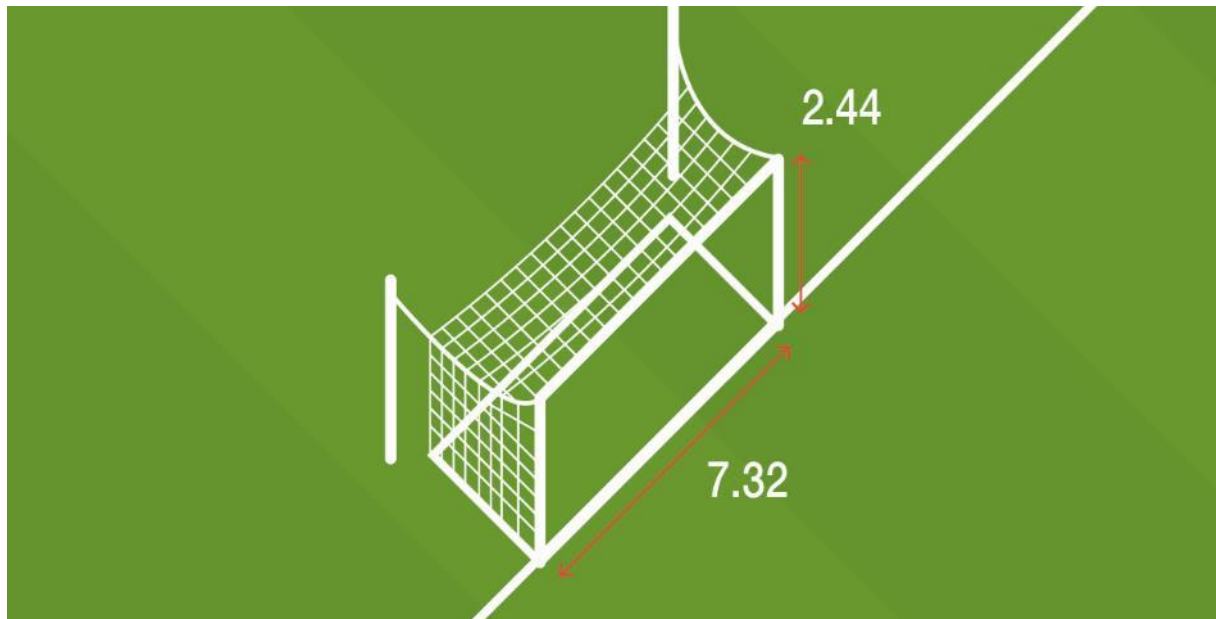
De doelpalen en de doellat moeten wit zijn, dezelfde breedte en dikte hebben en mogen niet breder zijn dan 12 centimeter.

Als de doellat kapot gaat of uit positie raakt, dan wordt het spel onderbroken totdat deze is gerepareerd of teruggeplaatst is. Het spel wordt hervat met een scheidsrechtersbal. Als de doellat niet kan worden gerepareerd dan moet de wedstrijd worden gestaakt. Een touw of een ander flexibel of gevaarlijk materiaal, mag de doellat niet vervangen.

Er mogen netten worden vastgemaakt aan de doelen en de grond achter de doelen, onder voorwaarde dat ze op goede wijze worden ondersteund en dat ze de doelverdediger niet hinderen.

Veiligheid

Doelen (inclusief verplaatsbare doelen) moeten deugdelijk in de grond zijn verankerd.

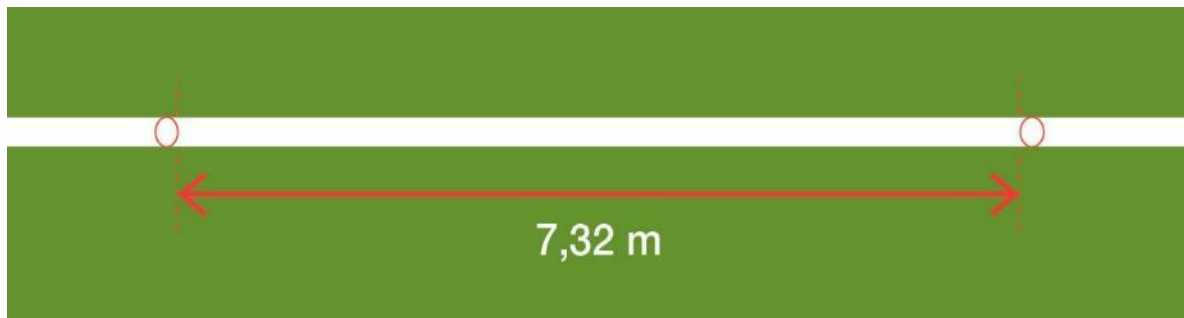

(Noot KNVB: De KNVB heeft het gebruik van verplaatsbare doelen verboden met uitzondering van het pupillenvoetbal onder de voorwaarde, dat deze tijdens gebruik steeds deugdelijk zijn verankerd. Voor andere gebruikssituaties wijst de KNVB op mogelijke risico's bij gebruik.)

De stand van de doelpalen ten opzichte van de doellijn moet in overeenstemming zijn met onderstaande illustraties.

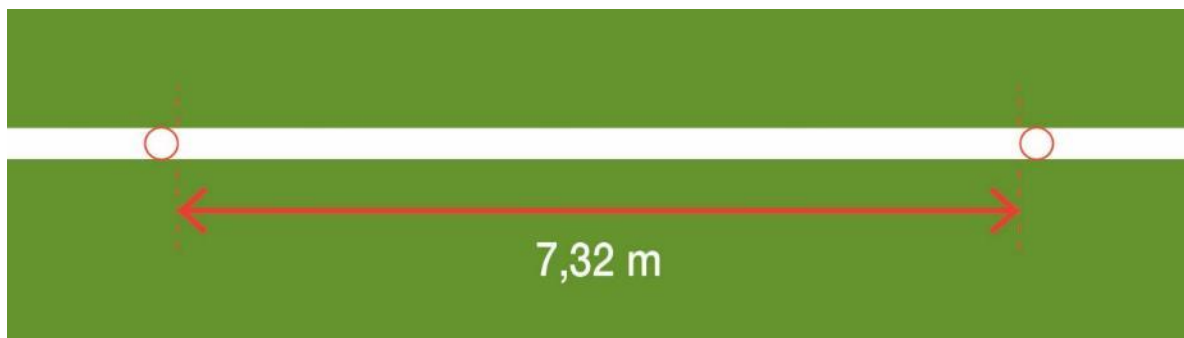
Als de doelpalen vierkant van vorm zijn (van bovenaf gezien), moeten de zijken parallel aan of haaks op de doellijn staan. De zijken van de doellat moeten parallel aan of haaks ten opzichte van het speelveld liggen.

Als de doelpalen elliptisch van vorm zijn (van bovenaf gezien), moet de langste as haaks op de doellijn staan. De langste as van de doellat moet haaks liggen ten opzichte van het speelveld.

Als de doelpalen rechthoekig van vorm zijn (van bovenaf gezien), moet de langste zijde haaks op de doellijn staan. De langste zijde van de doellat moet haaks liggen ten opzichte van het speelveld.

11. Doellijntechnologie (DLT)

DLT mag gebruikt worden om te controleren of er wel of niet is gescoord teneinde de beslissing van de scheidsrechter te ondersteunen.

Het gebruik van DLT moet zijn vastgelegd in de betreffende competitie-reglementen.

Uitgangspunten van DLT:

- DLT is alleen van toepassing op de doellijn en alleen om te bepalen of er een doelpunt is gescoord;
- Het signaal dat er een doelpunt is gescoord moet direct gegeven en bevestigd worden, binnen een seconde, door het DLT-systeem. Dit alleen aan de wedstrijdofficials (via het horloge van de scheidsrechter, door middel van een tril- en visueel signaal); het mag ook naar de *video operation room (VOR)* worden gezonden.

Eisen en specificaties van DLT

Als DLT wordt gebruikt in competitiewedstrijden, dan moet de organisator van de competitie zich ervan verzekeren dat het systeem (inclusief enige toegestane wijzigingen aan het frame van het doel of technologie in de bal) voldoet aan het FIFA Kwaliteitsprogramma voor DLT.

Als DLT wordt gebruikt dan moet de scheidsrechter de technologie voor de wedstrijd testen zoals wordt uitgelegd in het 'Testing Manual'. Indien de technologie niet voldoet aan de gestelde eisen, mag de scheidsrechter het systeem niet gebruiken en moet hij dit rapporteren aan de betreffende bond.

12. Commerciële reclame

Geen enkele vorm van reclame, zowel tastbaar als virtueel, is toegestaan op het speelveld, op de grond in het gebied tussen de doellijn en het doelnet, binnen de instructiezone, 'Referee Review Area' (RRA) of binnen één meter vanaf de zijlijn en/of doellijn vanaf het moment dat de ploegen het speelveld betreden tot het moment dat ze het speelveld hebben verlaten voor de rust en vanaf het moment dat de ploegen opnieuw het speelveld betreden tot het einde van de wedstrijd. Er is ook geen reclame toegestaan op doelen, netten, vlaggenstokken of de bijbehorende vlaggen en er mag geen externe apparatuur (camera's, microfoons e.d.) aan deze materialen worden bevestigd.

Verder moet staande reclame zich op tenminste:

- 1 meter van de zijlijnen van het speelveld bevinden;
- dezelfde afstand van de doellijn als de diepte van het doelnet bevinden;
- 1 meter van het doelnet bevinden.

13. Logo's en emblemen

De, zowel tastbare als virtuele, reproductie van representatieve logo's of emblemen van de FIFA, confederaties, nationale bonden, competities, clubs of andere lichamen is verboden op het speelveld, de doelnetten en de netruimtes, de doelen en de vlaggenstokken tijdens de wedstrijd. Ze zijn wel toegestaan op de vlaggen van de hoekvlaggenstokken.

14. Videoscheidsrechters (VAR's)

In wedstrijden waar gebruik wordt gemaakt van VARs moet een 'video operating room' (VOR) aanwezig zijn en ten minste één 'Referee Review Area' (RRA).

Video operating room (VOR)

De VOR is de ruimte waar de VAR, assistent VAR (AVAR) en 'replay operator' (RO) werken; deze kan in of dichtbij het stadion zijn of op een locatie op afstand. Alleen geautoriseerde personen hebben toegang tot de VOR of mogen tijdens de wedstrijd communiceren met de VAR, AVAR en RO.

Een speler, wisselspeler, gewisselde speler of teamofficial die de VOR betreedt, zal worden verwijderd.

Referee Review Area (RRA)

In wedstrijden waar gebruik wordt gemaakt van VARs, moet ten minste één RRA aanwezig zijn, waar de scheidsrechter een 'on-field review' (OFR) kan uitvoeren. De RRA moet:

- zich bevinden op een duidelijke plaats buiten het speelveld;
- duidelijk gemarkeerd zijn.

Een speler, wisselspeler, gewisselde speler of teamofficial die de RRA betreedt, ontvangt een waarschuwing.

Regel 2

De bal

Regel 2 De bal

1. Eigenschappen en afmetingen

De bal:

- is bolvormig;
- is gemaakt van geschikt materiaal;
- heeft een omtrek van niet meer dan 70 centimeter en niet minder dan 68 centimeter;
- weegt niet meer dan 450 gram en niet minder dan 410 gram bij het begin van de wedstrijd;
- heeft een druk gelijk aan 0.6 – 1.1 atmosfeer (600 - 1100g/cm.) op zeeniveau.

Ballen die gebruikt worden tijdens officiële competitiewedstrijden, georganiseerd onder auspiciën van de FIFA of de confederaties moeten voldoen aan de eisen en één van de logo's van het FIFA kwaliteitsprogramma voor voetballen hebben.

Een dergelijk logo op een bal geeft aan dat deze officieel is getest en in overeenstemming is bevonden met specifieke technische eisen, verschillend voor elk logo, aanvullend aan de minimumeisen gesteld in Regel 2 en moeten zijn goedgekeurd door de IFAB.

Voor competities van nationale bonden mag ook worden verlangd dat de te gebruiken ballen één van deze drie logo's hebben.

Tijdens competitiewedstrijden georganiseerd onder auspiciën van de FIFA, de confederaties en de nationale bonden, is geen enkele vorm van reclame op de bal toegestaan, met uitzondering van het embleem van de competitie, het embleem van de organisator van de competitie en het goedgekeurde handelsmerk van de fabrikant. De competitie-reglementen kunnen beperkingen opleggen voor wat betreft de afmeting en het aantal van deze aanduidingen.

2. Vervanging van een onbruikbare bal

Indien de bal barst of onbruikbaar wordt tijdens de wedstrijd:

- wordt de wedstrijd onderbroken;
- wordt hervat met een scheidsrechtersbal.

Indien de bal barst of onbruikbaar wordt bij een aftrap, doelschop, hoekschop, vrije schop, strafschop of inworp, dan wordt de spelhervatting overgenomen

Als de bal barst of onbruikbaar wordt tijdens het nemen van een strafschop of tijdens een strafschoppenserie, terwijl de bal in voorwaartse richting beweegt en voordat de bal een speler, de doelpaal of doellat raakt, dan wordt de strafschop overgenomen

De bal mag tijdens de wedstrijd alleen worden vervangen met toestemming van de scheidsrechter.

3. Extra ballen

Er mogen extra ballen rondom het speelveld worden geplaatst vooropgesteld dat deze ballen voldoen aan de eisen van Regel 2. Het gebruik van deze ballen valt onder de bevoegdheid van de scheidsrechter.

Regel 3

De spelers

Regel 3 De spelers

1. Aantal spelers

Een wedstrijd wordt gespeeld door twee partijen, elk uit niet meer dan elf spelers bestaande, van wie één de doelvrediger moet zijn. Een wedstrijd mag niet worden begonnen of voortgezet indien een partij bestaat uit minder dan zeven spelers.

Wanneer een team minder dan zeven spelers heeft omdat één of meerdere spelers met opzet het speelveld hebben verlaten, is de scheidsrechter niet verplicht om de wedstrijd te onderbreken en mag hij de voordeelregel toepassen. In een dergelijk geval moet de scheidsrechter de wedstrijd niet hervatten wanneer de bal uit het spel is gegaan en een team niet het vereiste aantal van zeven spelers heeft.

Als de competitie-reglementen bepalen dat alle namen van de spelers en wisselers bekend moeten zijn en een team begint een wedstrijd met minder dan 11 spelers, dan mogen alleen de spelers en wisselers wiens namen bekend waren deelnemen aan de wedstrijd als ze arriveren.

2. Aantal wissels

Officiële competities

Het aantal wisselers, tot een maximum van vijf, die tijdens een wedstrijd in een officiële competitie ingezet mogen worden, wordt vastgesteld door de FIFA, de confederatie of de nationale bond. Voor heren en dames competities van de eerste elftallen van clubs op het hoogste niveau of senioren 'A' nationale teams, waarvoor de competitie-reglementen het mogelijk maken dat er maximaal 5 wisselers ingezet mogen worden. Dan geldt voor elk team:

- Dat het maximaal drie wisselmomenten heeft*
- Dat het in aanvulling hierop ook mag wisselen tijdens de rust

* Daar waar beide teams tegelijk een wissel toepassen, geldt dit als een wisselmoment voor elk team. Meerdere wissels (en verzoeken) door een team gedurende dezelfde onderbreking tijdens het spel, gelden als één gebruikt wisselmoment.

Verlenging

- Als een team nog niet het maximale aantal wissels en/of wisselmomenten heeft gebruikt, dan mogen alle niet gebruikte wissels en wisselmomenten worden gebruikt tijdens de verlenging
- Daar waar competitie-reglementen het toestaan om een extra wissel te gebruiken tijdens de verlenging, heeft elk team ook een extra wisselmoment
- Wissels kunnen ook plaatsvinden in de periode tussen het einde van de reguliere speeltijd en de verlenging, en tijdens de rust in de verlenging – deze gelden niet als gebruikt wisselmoment

Andere wedstrijden

In wedstrijden tussen nationale A-teams mogen maximaal twaalf wisselers worden opgegeven waarvan maximaal zes wisselers mogen worden gebruikt.

In alle andere wedstrijden mag een groter aantal wisselers worden gebruikt, vooropgesteld dat:

- de betrokken teams overeenstemming bereiken over het maximum aantal;
- de scheidsrechter voor de wedstrijd op de hoogte wordt gebracht.

Wanneer de scheidsrechter niet op de hoogte wordt gebracht, of wanneer er geen overeenstemming wordt bereikt vóór de wedstrijd, mogen er maximaal zes wisselers worden gebruikt.

Uitgewisselde spelers die weer invallen

De regel is alleen toegestaan in het jeugd-, veteranen, G-voetbal en voetbal op de laagste niveaus afhankelijk van de toestemming van de nationale voetbalbond, confederatie of de FIFA

3. Wisselprocedure

De namen van de wisselers moeten voor de start van de wedstrijd aan de scheidsrechter worden gegeven. Iedere wisseler waarvoor dit niet is gebeurd, mag niet deelnemen aan de wedstrijd.

Om een speler te vervangen door een wisseler, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- de scheidsrechter moet op de hoogte zijn gebracht voordat een beoogde wissel plaatsvindt;
- de speler die gewisseld wordt krijgt toestemming van de scheidsrechter om het speelveld te verlaten, tenzij de speler al van het speelveld af was en moet het speelveld verlaten bij de dichtstbijzijnde doel- of zijlijn,

tenzij de scheidsrechter toestaat dat de speler het veld direct mag verlaten bij de middenlijn of een ander punt (bijv. voor de veiligheid of bij een blessure);

- de speler die gewisseld wordt moet direct naar de instructiezone of kleedkamer gaan en neemt niet verder deel aan de wedstrijd, tenzij is toegestaan dat de uitgewisselde spelers weer in kunnen vallen;
- als de speler die wordt vervangen weigert het speelveld te verlaten, wordt de wedstrijd voortgezet.

De wisselspeler mag het speelveld alleen betreden:

- tijdens een onderbreking van de wedstrijd;
- ter hoogte van de middenlijn;
- nadat de te vervangen speler het speelveld heeft verlaten;
- nadat een teken te hebben gekregen van de scheidsrechter.

De wissel is definitief wanneer de wisselspeler het speelveld betreedt; vanaf dat moment is de vervangen speler een gewisselde speler en de wisselspeler een speler die elke spelhervatting kan nemen.

Alle gewisselde spelers en wisselers vallen onder het gezag en de rechtsbevoegdheid van de scheidsrechter, ongeacht het feit of ze deelnemen of niet.

4. Vervangen van de doelverdediger

Ieder van de overige spelers mag van plaats wisselen met de doelverdediger, onder de voorwaarden dat:

- de scheidsrechter op de hoogte is gebracht voordat de wissel plaatsvindt;
- de wissel plaatsvindt tijdens een onderbreking van de wedstrijd.

5. Overtredingen en straffen

Als een opgegeven wisselspeler begint aan de wedstrijd in plaats van een opgegeven speler zonder dat de scheidsrechter hiervan op de hoogte is gebracht:

- zal de scheidsrechter de betrokken wisselspeler laten meespelen;
- wordt er geen actie ondernomen tegen de betrokken wisselspeler;
- kan de opgegeven speler wisselspeler worden;
- wordt het aantal wisselers niet verminderd;
- rapporteert de scheidsrechter het voorval aan de bond.

Wanneer een wissel wordt toegepast gedurende de rust of voorafgaand aan de verlenging, dan moet de procedure worden afgerond voordat het spel wordt hervat. Als de scheidsrechter niet op de hoogte is gebracht, dan mag de betreffende wisselspeler doorgespeeld, er is geen disciplinaire straf nodig en het voorval wordt gerapporteerd aan de bond.

Als een speler van plaats heeft gewisseld met de doelverdediger zonder toestemming van de scheidsrechter:

- dan laat de scheidsrechter doorgespeeld;
- dan waarschuwt de scheidsrechter de betrokken spelers bij de eerstvolgende onderbreking van het spel, behalve als de wissel plaatsvond tijdens de rust (geldt ook voor de verlenging) of gedurende de periode tussen het einde van de wedstrijd en start van de verlenging en/of de strafschoffenserie.

Voor elke andere overtreding van deze regel:

- ontvangen de betrokken spelers een waarschuwing;
- wordt de wedstrijd hervat met een indirecte vrije op de plaats waar de bal was toen het spel werd onderbroken.

6. Spelers en wisselers die verwijderd zijn

Een speler die is verwijderd:

- voordat de namen van de spelers en wisselers zijn ingeleverd, mag in geen enkele hoedanigheid alsnog op het wedstrijdformulier voorkomen;
- nadat de namen van de spelers en wisselers zijn ingeleverd maar voor de aftrap, mag worden vervangen door een genoemde wisselspeler, die niet vervangen mag worden. Het aantal wissels wordt niet verminderd;
- na de aftrap, mag niet worden vervangen.

Een opgegeven wisselspeler die is verwijderd, zowel voor als na het begin van de wedstrijd, mag niet worden vervangen.

7. Extra personen op het speelveld

De trainer/coach en andere officials die op de elftallijst staan vermeld (met uitzondering van spelers of wisselers) worden beschouwd als teamofficials. Een ieder die niet als speler, wisselers of teamofficial op de elftallijst is opgegeven wordt gezien als een 'onbevoegd persoon'.

Wanneer een teamofficial, wisselers, gewisselde speler of weggezonden speler en een 'onbevoegd persoon' op het speelveld komt, moet de scheidsrechter:

- de wedstrijd alleen onderbreken wanneer er wordt ingegrepen in het spel;
- moet de scheidsrechter deze persoon van het speelveld laten verwijderen als de wedstrijd is onderbroken;
- de passende disciplinaire maatregelen nemen.

Wanneer de scheidsrechter het spel onderbreekt vanwege het ingrijpen:

- door een teamofficial, wisselers, gewisselde of verwijderde speler, moet hij het spel hervatten met een directe vrije schop of strafschoot;
- door een onbevoegd persoon, moet hij het hervatten met een scheidsrechtersbal.

Als de bal op weg is naar het doel en de inmenging (het betreden van het veld) een verdediger er niet van weerhoudt de bal te spelen, dan wordt een doelpunt toegekend als de bal in het doel gaat (zelfs als de bal werd aangeraakt) tenzij de inmenging gebeurde door de aanvallende partij.

8. Speler buiten het speelveld

Wanneer een speler het speelveld opnieuw betreedt zonder toestemming van de scheidsrechter waar dit wel vereist is, dan moet de scheidsrechter:

- het spel onderbreken (dit hoeft niet direct wanneer de speler zich niet bemoeit met het spel of een wedstrijd official of wanneer de voordeelregel kan worden toegepast);
- de speler waarschuwen wegens het zonder toestemming betreden van het speelveld.

Wanneer de scheidsrechter het spel onderbreekt, moet het worden hervat:

- met een directe vrije schop vanaf de plaats waar werd ingegrepen;
- met een indirecte vrije schop voor de tegenpartij vanaf de plaats waar de bal was toen het spel werd onderbroken, als er niet werd ingegrepen.

Een speler die de doel- of zijlijn overschrijdt, als een onderdeel van de spelsituatie, begaat geen overtreding.

9. Doelpunt gescoord met extra persoon op het speelveld

Als de scheidsrechter beseft dat, nadat een doelpunt is gescoord, maar voordat het spel is hervat, zich een extra persoon op het speelveld bevond op het moment dat het doelpunt werd gemaakt, dan:

- moet hij het doelpunt afkeuren als deze extra persoon:
  - een speler, wisselers, gewisselde speler, verwijderde speler of teamofficial was van het team dat scoorde; het spel wordt hervat met een directe vrije schop vanaf de plaats waar deze extra persoon zich bevond;
  - een onbevoegd persoon was die ingreep in het spel, tenzij het in een doelpunt resulteerde zoals hierboven beschreven bij 'extra personen op het speelveld'; het spel wordt hervat met een scheidsrechtersbal.
- moet hij het doelpunt goedkeuren als deze extra persoon:
  - een speler, wisselers, gewisselde speler, verwijderde speler of teamofficial was van het team dat het doelpunt tegen kreeg;
  - een onbevoegd persoon was die niet ingreep in het spel.

De scheidsrechter moet de extra persoon in alle gevallen laten verwijderen.

Als, nadat een doelpunt is gescoord en het spel is hervat, de scheidsrechter beseft dat zich een extra persoon op het speelveld bevond op het moment dat het doelpunt werd gemaakt, kan het doelpunt niet worden afgekeurd.

Als de extra persoon nog steeds op het speelveld is dan moet de scheidsrechter:

- het spel onderbreken;
- de extra persoon laten verwijderen;
- het spel hervatten met een scheidsrechtersbal of vrije schop indien van toepassing.

De scheidsrechter moet het voorval aan de betreffende bond rapporteren.

10. Aanvoerder

De aanvoerder heeft geen speciale status of bevoegdheden, maar heeft een mate van verantwoordelijkheid voor het gedrag van zijn team.

Regel 4

De uitrusting van de spelers

Regel 4 De uitrusting van de spelers

1. Veiligheid

Een speler mag niets dragen of gebruiken dat gevaarlijk is.

Alle soorten sieraden (halskettingen, ringen, armbanden, oorknoppen, leren bandjes, rubber bandjes etc.) zijn verboden en moeten verwijderd worden. Tape gebruiken om sieraden te bedekken is niet toegestaan.

Voor aanvang van de wedstrijd moeten de spelers worden gecontroleerd; wisselers voordat ze het speelveld betreden. Als een speler iets draagt of gebruikt (uitrusting of sieraden) dat niet is toegestaan of gevaarlijk is, moet de scheidsrechter de speler opdragen om:

- het onderdeel te verwijderen;
- het speelveld te verlaten bij de volgende onderbreking als de speler niet in staat is of niet bereid om hieraan te voldoen.

Een speler die weigert om hieraan te voldoen, of die het onderdeel opnieuw draagt ontvangt een waarschuwing.

2. Standaarduitrusting

De verplichte standaarduitrusting van een speler bestaat uit de volgende afzonderlijke onderdelen:

- een shirt met mouwen;
- korte broek;
- kousen, als tape of enig ander materiaal dat is aangebracht aan de buitenkant van de kousen dan moet deze van dezelfde kleur zijn als het deel van de kousen waarop het is aangebracht of bedekt;
- scheenbeschermers – deze moeten zijn gemaakt van geschikt materiaal om afdoende bescherming te bieden en moeten zijn bedekt door de kousen;
- schoenen.

Doelverdedigers mogen een trainingsbroek dragen.

Een speler die zijn schoen(en) of scheenbeschermer per ongeluk verliest moet dit zo spoedig mogelijk herstellen en niet later dan de eerstvolgende keer dat de bal uit het spel gaat; als, voordat dit gebeurt, de speler de bal speelt en/of een doelpunt scoort, dan wordt het doelpunt toegekend.

3. Kleuren

- De twee teams moeten kleding dragen die de teams onderscheidt van elkaar, evenals van de wedstrijdofficials.
- De doelverdedigers moeten kleding dragen die hen onderscheidt van de andere spelers en de wedstrijdofficials.
- Wanneer de shirts van de doelverdedigers van gelijke kleur zijn en geen van de twee heeft een ander shirt, zal de scheidsrechter de wedstrijd laten spelen.

Onderkleding moet:

- één kleur hebben die gelijk is aan de hoofdkleur van de mouwen van het shirt,
of

- een patroon/kleuren hebben die exact overeenkomen met de mouwen van het shirt;

Een slidingbroek of maillot moet van dezelfde kleur zijn als de hoofdkleur van de korte broek of het onderste deel van de korte broek – spelers van hetzelfde team moet dezelfde kleur dragen.

4. Overige uitrusting

Het is toegestaan beschermende, niet gevaarlijke uitrusting te dragen, zoals hoofdbedekking, gezichtsmaskers, knie en armbeschermers gemaakt van zacht, lichtgewicht gevoerd materiaal, als ook petten van de doelverdediger en sportbrillen.

Hoofdbedekking

Als hoofdbedekking wordt gedragen, dan moet deze (met uitzondering van de petten van de doelverdedigers):

- zwart zijn of van dezelfde hoofdkleur als het shirt (vooropgesteld dat de spelers van hetzelfde team dezelfde kleur dragen);
- in overeenstemming zijn met de professionele uitstraling van de uitrusting van de speler;

- niet zijn vastgemaakt aan het shirt;
- geen gevaar opleveren voor de speler die het draagt of voor een andere speler (bijv. een sluitmechanisme om de hals);
- geen uitstekende onderdelen bezitten.

Elektronische communicatie

Spelers (inclusief wisselers, gewisselde spelers en weggezonden spelers) mogen geen enkele vorm van elektronische of communicatie uitrusting dragen of gebruiken (behalve wanneer EPVS is toegestaan). Het gebruik van enige vorm van elektronische communicatie door teamofficials is toegestaan, wanneer het direct in verband staat met het welzijn of de veiligheid van de spelers of voor tactische redenen of om te coachen. Dit mogen alleen kleine 'hand held' apparaten zijn (bijv. microfoon, koptelefoon, oortje, mobiel, smartphone, smartwatch, tablet, laptop). Een teamofficial die ongeoorloofde apparatuur gebruikt of die zich op een ongepaste manier gedraagt als gevolg van het gebruik van elektronische of communicatieapparatuur, zal uit de instructiezone worden verwijderd.

Elektronische prestatie en volgsystemen (EPVS)

Daar waar draagbare technologie (DT) als onderdeel van elektronische prestatie en volgsystemen (EPVS) wordt gebruikt in wedstrijden die worden gespeeld in een officiële competitie, georganiseerd onder auspiciën van de FIFA, confederaties of nationale bonden, moet de organisator van de competitie zich ervan verzekeren dat deze technologie, die is bevestigd aan de uitrusting van de spelers, niet gevaarlijk is en voldoet aan de eisen voor draagbare EPVS volgens het FIFA kwaliteitsprogramma voor EPVS.

Daar waar EPVS worden geleverd door de wedstrijd- of competitieorganisator, is het de verantwoordelijkheid van die wedstrijdorganisator of de organisator van de competitie om zich ervan verzekeren dat de informatie en data die door de EPVS naar de instructiezone wordt verzonden tijdens wedstrijden gespeeld in een officiële competitie, betrouwbaar en accuraat is.

Het FIFA kwaliteitsprogramma voor EPVS ondersteunt organisatoren van competities in het proces van het goedkeuren van de betrouwbare en accurate prestatie en volgsystemen.

5. Slogans, uitingen, afbeeldingen en reclame

Op de uitrusting mogen geen politieke, religieuze, persoonlijke slogans, uitingen of afbeeldingen aangebracht zijn. Een speler mag geen onderkleding laten zien met daarop politieke, religieuze, persoonlijke slogans, uitingen of afbeeldingen, of andere reclame dan het logo van de fabrikant. In geval van overtreding zal de speler en/of het team worden gestraft door de organisator van de competitie, de nationale bond of de FIFA.

Uitgangspunten

- Regel 4 geldt voor alle uitrusting (inclusief kleding) die gedragen wordt door spelers, wisselers en gewisselde spelers; de uitgangspunten gelden ook voor alle teamofficials in de instructiezone.
- Het volgende is (doorgaans) toegestaan:
  - Het nummer van de speler, naam, logo van het team, slogans / emblemen die het voetbalspel, respect en integriteit bevorderen als ook enige vorm van reclame die is goedgekeurd door de competitie-reglementen of de nationale bond, confederatie of FIFA reglementen;
  - De feitelijkheden van de wedstrijd: teams, datum, competitie / gebeurtenis, plaats van handeling.
- Toegestane slogans, uitingen of afbeeldingen moeten worden beperkt tot de voorkant van het shirt en/of een band om de mouw.
- In sommige gevallen mag de slogan, uiting of afbeelding alleen voorkomen op de aanvoerdersband.

Interpreteren van de Regel

Bij het interpreteren van een slogan, uiting of afbeelding is toegestaan, moet rekening worden gehouden met Regel 12 (overtredingen en onbehoorlijk gedrag), die van de scheidsrechter vraagt om actie te ondernemen tegen een speler die zich schuldig maakt aan:

- Het gebruiken van grove, beledigende of ongepaste taal en/of handelingen;
- Handelen op een provocerende, spottende of opruiende wijze.

Elke slogan, uiting of afbeelding die in een van deze categorieën valt is niet toegestaan.

Daar waar 'religieus' en 'persoonlijk' relatief gemakkelijk te definiëren zijn, is 'politiek' minder duidelijk, maar slogans, uitingen of afbeeldingen met betrekking tot het volgende zijn niet toegestaan:

- Enig persoon, in leven of overleden (tenzij onderdeel van de officiële naam van de competitie);
- Enige lokale, regionale, nationale of internationale politieke partij / organisatie / groep etc.;
- Enige lokale, regionale of nationale regering of zijn ministeries, bureaus of functies;

- Enige organisatie die discriminerend is;
- Enige organisatie waarvan het doel / handelen waarschijnlijk aanstootgevend is voor een aanzienlijk aantal mensen;
- Enige specifieke politieke handeling / gebeurtenis.

Wanneer een belangrijke nationale of internationale gebeurtenis herdacht wordt, dan moeten de gevoeligheden van de tegenstander (inclusief de supporters) en het publiek in het algemeen nauwgezet in overweging worden genomen.

Competitiereglementen kunnen verdere beperkingen inhouden, in het bijzonder met betrekking tot de omvang, het aantal en de plaats van de toegestane slogans, uitingen of afbeeldingen. Het wordt aangeraden om discussies met betrekking tot slogans, uitingen of afbeeldingen af te ronden voordat de wedstrijd / competitie plaatsvindt.

6. Overtredingen en straffen

Bij een overtreding van deze regel hoeft het spel niet te worden onderbroken en moet de speler:

- in opdracht van de scheidsrechter, het speelveld verlaten om zijn uitrusting in orde te brengen;
- het speelveld verlaten bij de eerstvolgende onderbreking, tenzij hij zijn uitrusting al in orde heeft gebracht.

Een speler die het speelveld verlaat om zijn uitrusting in orde te brengen of te verwisselen, moet:

- de uitrusting laten controleren door een wedstrijdofficial voordat hij toestemming krijgt het veld opnieuw te betreden;
- alleen terugkeren met toestemming van de scheidsrechter (die tijdens het spel gegeven kan worden).

Een speler die het speelveld opnieuw betreedt zonder toestemming van de scheidsrechter, ontvangt een waarschuwing en als het spel is onderbroken door de scheidsrechter om een waarschuwing te geven, wordt een indirecte vrije schop toegekend, vanaf de plaats waar de bal was toen het spel werd onderbroken, tenzij er sprake was van ingrijpen in het spel. In dat geval wordt een directe vrije schop (of strafschoop) toegekend op de plaats van het ingrijpen.

Regel 5

De Scheidsrechter

Regel 5 De scheidsrechter

1. Het gezag van de scheidsrechter

Elke wedstrijd staat onder leiding van een scheidsrechter, die het volledige gezag heeft om de spelregels toe te passen met betrekking tot de wedstrijd.

2. Beslissingen van de scheidsrechter

De scheidsrechter zal zo goed mogelijke beslissingen nemen. Dit in overeenstemming met de spelregels en de geest van het spel. De beslissingen zijn gebaseerd op het oordeel van de scheidsrechter die de vrijheid heeft om gepaste actie te ondernemen binnen het raamwerk van de spelregels.

De beslissingen van de scheidsrechter betreffende spelaangelegenheden, inclusief of een doelpunt al dan niet is gemaakt en de uitslag van de wedstrijd, zijn bindend. De beslissingen van de scheidsrechter en de overige wedstrijdofficials moeten te allen tijde worden gerespecteerd.

De scheidsrechter mag niet op een beslissing m.b.t. een spelhervatting terugkomen wanneer hij inziet dat de beslissing onjuist was, of op advies van een andere wedstrijdofficial, als hij het spel heeft hervat of wanneer de scheidsrechter het eind van de eerste of tweede helft heeft aangegeven (inclusief de verlenging) en het speelveld heeft verlaten of de wedstrijd voortijdig heeft beëindigd. Echter, als de scheidsrechter, aan het eind van de speelhelft, het veld verlaat om naar de RRA te gaan of om de spelers te instrueren om terug te keren op het speelveld, leidt dit er niet toe dat een beslissing niet wordt veranderd wegens een voorval dat gebeurde voor het einde van de speelhelft.

Behalve zoals beschreven in Regel 12.3 en het VAR protocol, mag een disciplinaire straf alleen worden gegeven nadat het spel is hervat als een andere wedstrijdofficial de overtreding had gezien en geprobeerd had deze te communiceren met de scheidsrechter voordat het spel werd hervat; de spelhervatting behorende bij de straf is niet van toepassing.

Als de scheidsrechter niet langer in staat is de wedstrijd te leiden, dan mag het spel worden voortgezet onder supervisie van de andere wedstrijdofficials, tot het eerstvolgende moment dat de bal uit het spel is.

3. Bevoegdheden en plichten

De scheidsrechter

- past de spelregels toe;
- geeft leiding aan de wedstrijd in samenwerking met de andere wedstrijdofficials;
- treedt op als tijdwaarnemer en maakt aantekeningen van de wedstrijd die van belang zijn en voorziet de juiste autoriteiten van een rapport van de wedstrijd, inclusief informatie over disciplinaire maatregelen en andere incidenten die zijn gebeurd, voor, tijdens of na de wedstrijd;
- ziet toe en/of geeft aan dat het spel hervat wordt.

Voordeel

- laat het spel doorgaan als een vergrijp of overtreding is begaan en het niet-overtredende team voordeel zal ondervinden van het doorspelen en bestraft het vergrijp of overtreding als het beoogde voordeel, op dat moment of binnen enkele seconden, niet volgt.

Disciplinaire maatregelen

- bestraft de ernstigste overtreding in termen van sanctie, hervatting, fysieke ernst en tactische gevolgen, wanneer meer dan één overtreding tegelijkertijd wordt begaan;
- neemt disciplinaire maatregelen tegen spelers die een overtreding begaan die met een waarschuwing of een veldverwijdering bestraft moeten worden;
- heeft de bevoegdheid om disciplinaire maatregelen te nemen vanaf het moment dat hij het speelveld betreedt om het te controleren voorafgaand aan de wedstrijd, tot het moment dat hij het speelveld verlaat nadat de wedstrijd is afgelopen (inclusief strafschoopserie). Als een speler een overtreding begaat die met een veldverwijdering bestraft moet worden voordat hij aan het begin van de wedstrijd het speelveld betreedt, dat heeft de scheidsrechter de bevoegdheid om de speler uit te sluiten van deelname (zie Regel 3.6). De scheidsrechter zal enig ander onbehoorlijk gedrag rapporteren;

- heeft de bevoegdheid om gele en rode kaarten te tonen, en, als de competitie-reglementen die toestaan, om een speler een tijdstraf te geven. Dit vanaf het moment dat hij het speelveld betreedt bij het begin van de wedstrijd tot na de wedstrijd inclusief de rust, verlenging en strafschoppenserie;
- treedt op tegen teamofficials die zich niet op een verantwoorde manier gedragen en vermaant ze, of toont een gele kaart voor een waarschuwing of een rode kaart voor een verwijdering van het speelveld en de directe omgeving, inclusief de instructiezone. Als de overtreder niet kan worden geïdentificeerd, dan ontvangt de coach die op dat moment in de instructiezone optreedt als hoofdcoach de straf. Een medisch teamofficial die een overtreding begaat die met een verwijdering bestraft moet worden, mag blijven als het team geen ander medisch persoon beschikbaar heeft, en behandelen als een speler medische verzorging nodig heeft;
- handelt op advies van de overige wedstrijdofficials met betrekking tot voorvallen die hij zelf niet heeft waargenomen.

Blessures

- laat het spel doorgaan totdat de bal uit het spel is, als een speler slechts licht geblesseerd is;
- onderbreekt de wedstrijd indien naar zijn oordeel een speler ernstig geblesseerd is en ziet erop toe dat de speler van het speelveld wordt verwijderd. Een geblesseerde speler mag niet op het veld worden behandeld. Een geblesseerde speler mag pas in het speelveld terugkeren nadat het spel is hervat; als de bal in het spel is mag dit alleen vanaf de zijlijn, maar als de bal uit het spel is mag dit vanaf de doellijn of zijlijn.

Uitzonderingen op het voorafgaande kunnen alleen worden gemaakt wanneer:

- een doelverdediger geblesseerd is;
  - een doelverdediger en een veldspeler met elkaar in botsing zijn gekomen en onmiddellijke verzorging nodig hebben;
  - spelers van hetzelfde team met elkaar in botsing zijn gekomen en onmiddellijke verzorging nodig hebben;
  - er sprake is van een ernstige blessure;
  - een speler geblesseerd is geraakt als gevolg van een fysieke overtreding waarvoor de tegenstander een waarschuwing heeft ontvangen of is weggezonden (bijv. onbesuisd of ernstig gemeen aanvallen), mits de behandeling snel wordt afgerond;
  - er een strafschoep is toegekend en als de geblesseerde speler de nemer is.
- ziet erop toe dat een speler met een bloedende wond het speelveld verlaat. De speler mag alleen terugkeren na een teken te hebben ontvangen van de scheidsrechter, die ervan overtuigd moet zijn dat het bloeden is gestopt en dat er geen bloed meer op de uitrusting aanwezig is;
  - als de scheidsrechter toestemming gegeven heeft aan de artsen / of brancarddragers om het speelveld te betreden, moet de speler het speelveld verlaten, ofwel op een brancard, ofwel te voet. Wanneer een speler dit niet doet, moet hij gewaarschuwd worden wegens onsportief gedrag;
  - wanneer de scheidsrechter heeft besloten een kaart te tonen aan een geblesseerde speler die het speelveld voor een behandeling moet verlaten, dan moet de scheidsrechter de kaart tonen voordat de speler het speelveld verlaat;
  - als de wedstrijd niet is onderbroken vanwege een andere reden, of als de blessure geen gevolg is van een overtreding, dan wordt het spel hervat met een scheidsrechtersbal.

Invloeden van buitenaf

- onderbreekt of staakt (tijdelijk of definitief) de wedstrijd voor een overtreding van de spelregels met betrekking tot invloeden van buitenaf, bijv. als:
  - het kunstlicht ontoereikend is;
  - een voorwerp, dat is geworpen door een toeschouwer, een wedstrijdofficial raakt, dan mag de scheidsrechter de wedstrijd door laten gaan, onderbreken of de wedstrijd tijdelijk of definitief staken, al naar gelang de ernst van het incident;
  - een toeschouwer op een fluitje blaast en de scheidsrechter vindt dat het fluitsignaal ingreep in het spel - dan moet de scheidsrechter de wedstrijd onderbreken en het spel hervatten met een scheidsrechtersbal;
  - een extra bal, een ander voorwerp of dier, op het speelveld komt tijdens het spel, moet de scheidsrechter:
    - het spel alleen onderbreken (en hervatten met een scheidsrechtersbal) als het de loop van het spel beïnvloedt, tenzij de bal het doel in gaat en als de ingreep een verdediger er niet van weerhoudt de bal te spelen. Het doelpunt wordt toegekend als de bal in het doel gaat (zelfs als er contact is geweest met de bal), tenzij het ingrijpen gebeurde door het aanvallende team;

- wanneer de loop van het spel niet wordt beïnvloed, moet de scheidsrechter door laten spelen en het zo snel mogelijk laten verwijderen;
- ziet erop toe dat er geen onbevoegde personen op het speelveld komen.

4. Videoscheidsrechter (VAR)

Het gebruik van videoscheidsrechters (VARs) is alleen toegestaan als de organisator van de wedstrijd / competitie heeft voldaan aan alle vereisten in het *'Implementation Assistance and Approval Programme'* (IAAP) zoals uiteengezet in de IAAP documenten van de FIFA en schriftelijke toestemming heeft gekregen van de IFAB en de FIFA.

De scheidsrechter mag worden geassisteerd door een VAR, maar alleen in het geval van een 'duidelijke fout' of 'ernstig gemist incident' met betrekking tot:

- Doelpunt / geen doelpunt
- Strafschop / geen strafschoep
- Directe rode kaart (geen tweede waarschuwing)
- Persoonsverwisseling waarbij de scheidsrechter de verkeerde persoon van de overtredende partij een waarschuwing geeft of deze verwijderd

De ondersteuning van de VAR heeft betrekking op het gebruik maken van herhalingen van het voorval. De scheidsrechter neemt de uiteindelijke beslissing die gebaseerd kan zijn enkel op de informatie van de VAR en/of op het zelf bekijken van de beelden (on field review).

Behalve in het geval van een 'ernstig gemist incident', moet de scheidsrechter (en indien van toepassing andere wedstrijdofficials op het veld) altijd een beslissing nemen (inclusief een beslissing om een mogelijke overtreding niet te bestraffen); de beslissing wordt niet veranderd, tenzij het een 'duidelijke fout' is.

Herzieningen nadat het spel is hervat

Als het spel is onderbroken en hervat, mag de scheidsrechter alleen een herziening starten, en de noodzakelijke disciplinaire maatregelen nemen, in het geval van een persoonsverwisseling of voor een mogelijke overtreding die met een veldverwijdering moet worden bestraft waarbij het gaat om een gewelddadige handeling, spuwen, bijten of uitzonderlijk grove, beledigende en/of ongepast(e) handelingen.

5. Uitrusting van de scheidsrechter

Verplichte uitrusting:

- Fluitje(s);
- Horloge(s);
- Rode en gele kaarten;
- Notitieboekje (of iets dergelijks om het wedstrijdverloop bij te kunnen houden).

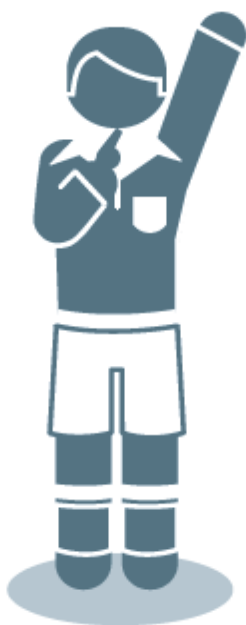
Overige uitrusting

Scheidsrechters mogen gebruik maken van:

- Apparatuur om te communiceren met de andere wedstrijdofficials – trilapparaat / piepvlaggen, headsets etc.;
- EPVS of ander uitrusting om de lichaamsconditie te registreren;

Scheidsrechters en overige wedstrijdofficials 'op het veld' mogen geen sieraden of enig ander elektronisch apparaat dragen, inclusief camera's

6. Signalen

Indirecte Vrije Schop

Directe Vrije Schop

Voordeel 1

Voordeel 2

Strafschop

Rode en gele kaarten

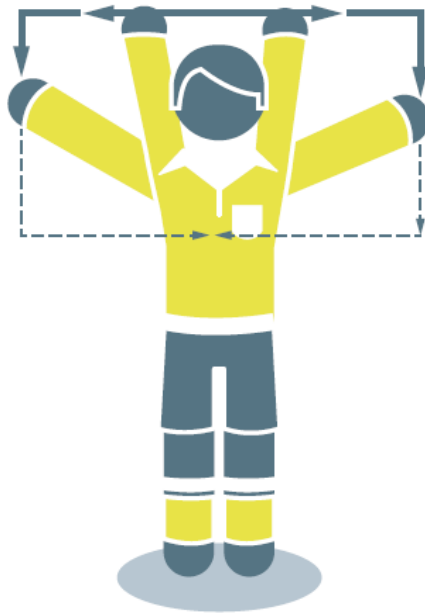
Hoekschop

Doelschop

Check Vinger naar het oor, andere hand/arm gestrekt

Check Bekijken TV beelden

7. Aansprakelijkheid van wedstrijdofficials

Een scheidsrechter of andere wedstrijdofficial kan niet aansprakelijk worden gesteld voor:

- enig soort verwonding opgelopen door een speler, official of toeschouwer;
- enige schade aan eigendommen van welke soort dan ook;
- enige andere schade geleden door enig individu, club, bedrijf, bond of ander lichaam, ten gevolge van, of mogelijk ten gevolge van, welke beslissing dan ook die hij mag nemen in het kader van de spelregels of met betrekking tot de normale procedures die vereist zijn om een wedstrijd te houden, te spelen en te leiden.

Een dergelijke beslissing kan een beslissing zijn:

- dat de toestand van het speelveld of het terrein of de weersomstandigheden zo zijn, dat ze al dan niet toelaten dat een wedstrijd gespeeld kan worden;
- om een wedstrijd te staken om welke reden dan ook;
- inzake de geschiktheid van de uitrusting van het speelveld en de bal tijdens een wedstrijd;
- om een wedstrijd al dan niet te onderbreken vanwege overlast van het publiek of vanwege enig probleem op de tribunes of langs het speelveld;
- om het spel al dan niet te onderbreken om toe te staan dat een geblesseerde speler het speelveld verlaat om te worden verzorgd;
- om te verzoeken dat een geblesseerde speler van het speelveld wordt verwijderd om verzorging mogelijk te maken;
- om een speler al dan niet toe te staan bepaalde kleding of uitrusting te dragen;
- voor zover dit tot zijn bevoegdheid gerekend kan worden, om al dan niet toe te staan dat enigerlei personen (inclusief club- en terreinofficials, veiligheidsfunctionarissen, fotografen of andere mediavertegenwoordigers) aanwezig zijn in de nabijheid van het speelveld;
- enige andere beslissing die hij kan nemen in overeenstemming met de spelregels of overeenkomstig zijn taken conform de voorwaarden van de FIFA, confederatie, nationale bond of competitie-reglementen of voorschriften waaronder de wedstrijd wordt gespeeld.

Regel 6

De overige wedstrijdofficials

Regel 6 De overige wedstrijdofficials

Er kunnen overige wedstrijdofficials (twee assistent-scheidsrechters, 4e official, twee aanvullende assistent-scheidsrechters, een reserve assistent-scheidsrechter, een videoscheidsrechter (VAR) en tenminste één assistent VAR (AVAR)) bij wedstrijden worden aangesteld. Zij ondersteunen de scheidsrechter in het leiden van de wedstrijd overeenkomstig de spelregels, maar de eindbeslissing zal in alle gevallen worden genomen door de scheidsrechter.

De scheidsrechter, assistent-scheidsrechters, 4de official, aanvullende assistent-scheidsrechters en de reserve assistent-scheidsrechter zijn de wedstrijdofficials die zich op het speelveld bevinden.

De VAR en de AVAR zijn de 'video' wedstrijdofficials (VMO's) en ze assisteren de scheidsrechter in overeenstemming met de spelregels en het VAR protocol.

De wedstrijdofficials opereren onder het gezag van de scheidsrechter. In geval van ongewenste inmenging of onbehoorlijk gedrag, zal de scheidsrechter hen van de taak ontheffen en het rapporteren aan de juiste autoriteiten..

Met uitzondering van de reserve assistent-scheidsrechter, assisteren wedstrijdofficials die zich op het speelveld bevinden de scheidsrechter bij elke overtreding of vergrijp, wanneer ze een beter zicht hebben dan de scheidsrechter. Ze moeten rapport uitbrengen aan de juiste autoriteiten over alle ernstige gedragingen of andere incidenten die buiten het gezichtsveld van de scheidsrechter en de overige wedstrijdofficials gebeurden. Ze adviseren de scheidsrechter en de overige wedstrijdofficials over een op te stellen rapport.

De wedstrijdofficials die zich op het speelveld bevinden ondersteunen de scheidsrechter met de inspectie van het veld, de ballen en de uitrusting van de spelers (ook of problemen zijn opgelost) en houden aantekeningen bij van de tijd, doelpunten, onbehoorlijk gedrag etc..

De competitiereglementen moeten duidelijk beschrijven wie de wedstrijdofficial vervangt, wanneer deze niet in staat is te starten of door te gaan, als ook vervangingen in het verlengde hiervan. Het moet met name duidelijk zijn of de 4^e official, de 1ste assistent-scheidsrechter of de 1ste aanvullende assistent-scheidsrechter de scheidsrechter vervangt wanneer deze niet kan beginnen of verdergaan.

1. Assistent-scheidsrechter

Ze geven aan wanneer:

- de bal geheel en al buiten het speelveld is geraakt; en welke partij recht heeft op een hoekschop, doelschop of inworp;
- een speler bestraft kan worden omdat hij zich in buitenspelpositie bevindt;
- men een wisselspeler wenst in te zetten;
- bij strafschoppen, de doelverdediger van de doellijn komt voordat de bal is getrapt en of de bal over de doellijn is gegaan; als aanvullende assistent-scheidsrechters zijn aangesteld, dat kiest de assistent-scheidsrechter positie ter hoogte van de strafschopstip.

De ondersteuning van de assistent-scheidsrechter houdt ook in het toezien op een juiste wisselprocedure. De assistent-scheidsrechter mag het speelveld betreden om de afstand van 9.15 meter te bewerkstelligen.

2. 4^e official

De ondersteuning van de 4^e official behelst ook:

- toezien op een juiste wisselprocedure;
- de uitrusting van een speler / wisselspeler controleren;
- het opnieuw betreden van het speelveld door een speler na een teken / toestemming van de scheidsrechter;
- toezicht houden op de reserveballen;
- aangeven wat de minimale hoeveelheid extra tijd is die de scheidsrechter wil laten spelen aan het eind van elke helft (geldt ook voor de verlenging);
- de scheidsrechter informeren over onverantwoordelijk gedrag van enig persoon in de instructiezone.

3. Aanvullende assistent-scheidsrechters

De aanvullende assistent-scheidsrechter mag aangeven:

- wanneer de bal geheel en al over de doellijn is gegaan, ook als er een doelpunt is gemaakt;
- welk team recht heeft op een hoekschop of doelschop;

- of, bij strafschoppen, de doelverdediger van de doellijn komt voordat de bal is getrapt en of de bal over de doellijn is gegaan.

4. Reserve assistent-scheidsrechter

De enige taak van de reserve assistent-scheidsrechter is het vervangen van een assistent-scheidsrechter of 4^e official wanneer deze niet in staat is om verder te gaan.

5. Video wedstrijdofficials

Een videoscheidsrechter (VAR) is een wedstrijdofficial die de scheidsrechter kan assisteren bij het nemen van een beslissing, door gebruik te maken van herhalingsbeelden. Dit alleen voor een 'duidelijke fout' of een 'ernstig gemist voorval' in relatie tot een doelpunt / geen doelpunt, strafschop / geen strafschop, directe rode kaart (geen tweede waarschuwing) of een geval van persoonsverwisseling waarbij de scheidsrechter de verkeerde speler van het overtredende team een waarschuwing geeft of verwijdert.

Een assistent videoscheidsrechter (AVAR) is een wedstrijdofficial die in eerste instantie de VAR ondersteunt door:

- de tv beelden te bekijken als de VAR bezig is met een controle of een herziening;
- een verslag bij te houden van alle VAR-gerelateerde voorvallen en alle communicatie of technologie problemen;
- de communicatie van de VAR met de scheidsrechter te ondersteunen, met name door te communiceren met de scheidsrechter als de VAR een controle/herziening uitvoert, bijv. om de scheidsrechter te vertellen om het spel te onderbreken, of om de spelhervatting uit te stellen etc.;
- de verloren gegane tijd bij te houden wanneer het spel wordt opgehouden voor een controle of een herziening;
- informatie over VAR gerelateerde beslissingen te communiceren aan relevante partijen.

6. Signalen van de assistent-scheidsrechter

Vervanging

Doelschop

Inworp voor de
aanvallende
partij

Inworp voor de
verdedigende
partij

Hoekschop

Buitenspel

Buitenspel aan
deze zijde van
het veld

Buitenspel in het
centrum van het
speelveld

Buitenspel
overzijde van het
speelveld

Overtreding van de verdediger

Overtreding van de aanvaller

90:00
+2 MIN

6-1

16' MEMPHIS
38' MEMPHIS (P)
54' MEMPHIS
80' TIL
90' MALEN

Regel 7

De duur van de
wedstrijd

Regel 7 De duur van de wedstrijd

1. Speeltijd

Een wedstrijd bestaat uit twee gelijke helften van 45 minuten en dit mag alleen worden verminderd als dit is overeengekomen tussen de scheidsrechter en de twee deelnemende partijen voor aanvang van de wedstrijd en het in overeenstemming is met de competitiereglementen.

2. De rust na de eerste helft

De spelers hebben recht op een rust na de eerste helft. Deze rust mag niet langer duren dan 15 minuten; een korte drinkpauze (die niet langer mag duren dan één minuut) tijdens de onderbreking halverwege de verlenging is toegestaan.

In de competitiereglementen moet zijn opgenomen hoe lang de rust na de eerste helft duurt.

De duur van de rust na de eerste helft mag alleen met toestemming van de scheidsrechter worden gewijzigd.

3. Bijtellen van verloren tijd

In elke helft wordt door de scheidsrechter speeltijd bijgeteld die verloren is gegaan door:

- het wisselen van spelers;
- het beoordelen van blessures bij spelers en/of het verwijderen van het speelveld van geblesseerde spelers;
- tijd rekken;
- disciplinaire maatregelen;
- medische onderbrekingen die zijn toegestaan door de competitiereglementen, bijv. drinkpauzes (die niet langer mogen duren dan één minuut) en pauzes om af te koelen (tussen de 90 seconden en 3 minuten);
- onderbrekingen met betrekking tot controles en herzieningen door de VAR;
- enig andere reden zoals een wezenlijke vertraging om het spel te hervatten (bijv. vieren van een doelpunt).

De 4e official geeft aan het eind van de laatste minuut van elke helft de hoeveelheid extra tijd aan, zoals besloten door de scheidsrechter. De extra tijd mag worden verlengd door de scheidsrechter, maar niet worden ingekort. Als de scheidsrechter in de eerste helft een fout heeft gemaakt met betrekking tot het bijhouden van de tijd, dan mag hij dit niet compenseren door de lengte van de tweede helft te veranderen.

4. Strafschop

De speeltijd aan het einde van elke helft wordt verlengd als een strafschop moet worden (over)genomen.

5. Gestaaakte wedstrijd

Een gestaakte wedstrijd wordt overgespeeld, tenzij de competitiereglementen of organisatoren anders bepalen.

Regel 8

Het begin en de hervatting van het spel

Regel 8 Het begin en de hervatting van het spel

De aftrap is de manier waarop beide helften van een wedstrijd en beide helften van de verlenging worden begonnen en het is de wijze om het spel te hervatten nadat een doelpunt is gemaakt. Vrije schoppen (direct of indirect), strafschoppen, inwerpen, doelschoppen en hoekschoppen zijn andere spelhervattingen (zie Regel 13 – 17). Een scheidsrechtersbal is de spelhervatting als de scheidsrechter het spel heeft onderbroken en de regels niet in één van de hiervoor genoemde hervattingen voorzien.

Als een overtreding gebeurt als de bal niet in het spel is, heeft dat geen invloed op de wijze waarop het spel wordt hervat.

1. De aftrap

Procedure

- De scheidsrechter werpt een muntstuk op en het team dat de toss wint bepaalt welk doel in de eerste helft wordt verdedigd of om de aftrap te nemen;
- afhankelijk van het bovenstaande nemen de tegenstanders de aftrap of ze kiezen welk doel in de eerste helft wordt verdedigd;
- het team dat bepaalde welk doel in de eerste helft werd verdedigd, neemt de aftrap van de tweede helft;
- in de tweede helft wisselen de teams van kant en verdedigen ze het andere doel;
- nadat een team een doelpunt heeft gemaakt, wordt de aftrap genomen door de tegenstanders.

Voor elke aftrap:

- bevinden alle spelers zich op eigen speelhelft. Dit geldt niet voor de nemer van de aftrap;
- bevinden alle tegenstanders van de nemer zich op tenminste 9.15 meter van de bal totdat deze in het spel is;
- moet de bal stilliggen op de middenstip;
- geeft de scheidsrechter een teken;
- is de bal in het spel, wanneer deze is getrapt is en duidelijk beweegt;
- uit een aftrap kan rechtstreeks worden gescoord in het doel van de tegenpartij; als de bal rechtstreeks in het eigen doel gaat, wordt een hoekschop toegekend aan de tegenpartij.

Overtredingen en straffen

Indien de nemer van de aftrap de bal opnieuw raakt, voordat deze is geraakt door een andere speler wordt een indirecte vrije schop toegekend, of wanneer er sprake is van strafbaar hands, een directe vrije schop

Voor elke andere overtreding van de aftrapprocedure moet de aftrap worden overgenomen.

2. De scheidsrechtersbal

Procedure

- Het laten vallen van de bal gebeurt voor de doelverdediger van de verdedigende partij in het eigen strafschoopgebied, wanneer het spel werd onderbroken:
  - terwijl de bal in het strafschoopgebied was, of
  - de laatste keer raken of spelen van de bal in het strafschoopgebied was;
- In alle overige gevallen, laat de scheidsrechter de bal vallen voor één speler van het team dat de bal als laatste raakte. Dit gebeurt op de plaats waar de bal het laatst een speler, iets of iemand van buitenaf of, zoals beschreven in Regel 9.1, een wedstrijdofficial raakte;
- Alle overige spelers (van beide teams) moeten ten minste 4 meter afstand houden van de bal, totdat deze in het spel is.

De bal is in het spel zodra deze de grond raakt.

Overtredingen en straffen

Een scheidsrechtersbal wordt overgenomen:

- wanneer de bal wordt geraakt door een speler, voordat de bal de grond raakt;
- als de bal, nadat deze de grond heeft geraakt, buiten het speelveld terechtkomt, zonder te zijn geraakt door een speler.

Als de bal in het doel gaat zonder door ten minste twee spelers te zijn geraakt wordt het spel hervat met

- een doelschop als de bal in het doel van de tegenpartij gaat;
- een hoekschop als de bal in het eigen doel gaat.

Regel 9

De bal in en uit het spel

Regel 9 De bal in en uit het spel

1. De bal uit het spel

De bal is uit het spel wanneer:

- hij geheel en al over de doellijn of zijlijn is gegaan, hetzij over de grond, hetzij door de lucht;
- het spel is onderbroken door de scheidsrechter.
- deze een wedstrijdofficial raakt en op het speelveld blijft en:
  - een team een veelbelovende aanval kan starten, of
  - de bal direct in het doel gaat, of
  - het andere team in balbezit komt.

In al deze gevallen wordt het spel hervat met een scheidsrechtersbal.

2. De bal in het spel

De bal is in het spel op ieder ander moment wanneer deze een wedstrijdofficial raakt en wanneer de bal terugspringt van een doelpaal, doellat, of hoekvlaggenstok en op het speelveld blijft.

Regel 10

De uitslag van een wedstrijd bepalen

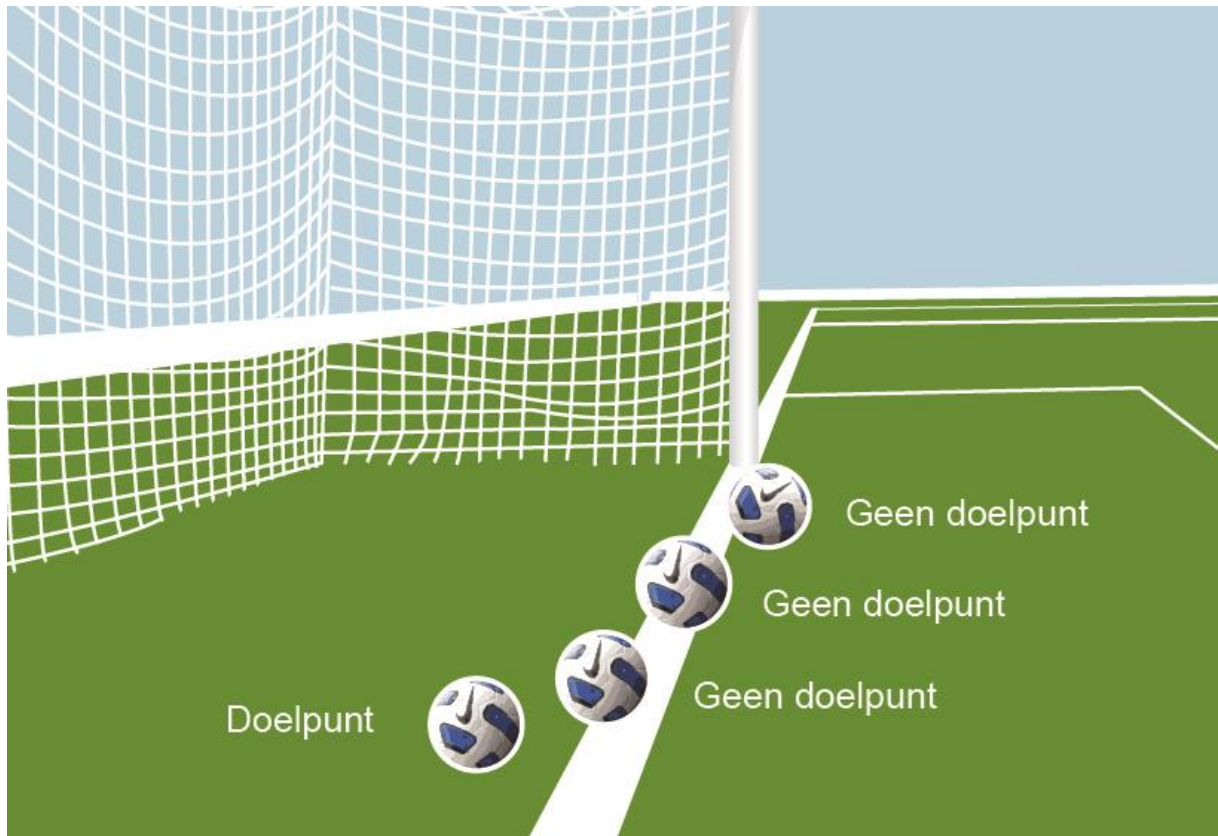
Regel 10 De uitslag van een wedstrijd bepalen

1. Doelpunt

Een doelpunt is gemaakt, wanneer de bal geheel en al over de doellijn tussen de doelpalen en onder de doellat is gegaan, mits er geen overtreding van de spelregels is gemaakt door het team dat scoort.

Als de doelverdediger de bal rechtstreeks in het doel van de tegenpartij gooit, wordt een doelschop toegekend.

Als de scheidsrechter aangeeft dat een doelpunt is gemaakt, voordat de bal geheel en al over de doellijn is gegaan, wordt het spel hervat met een scheidsrechtersbal.

2. Winnende team

Het team dat het meest heeft gescoord, heeft gewonnen. Wanneer beide partijen evenveel hebben gescoord, of wanneer er niet is gescoord, is er sprake van een gelijkspel.

Indien de competitie-reglementen bepalen, dat er een winnaar moet zijn wanneer een wedstrijd of een “uit- en thuiswedstrijd” in een gelijkspel is geëindigd, zijn de enige toegestane procedures om de winnaar te bepalen:

- de regeling van de “uitdoelpunten”;
- de verlenging, bestaande uit twee gelijke periodes die niet langer dan 15 minuten elk mogen duren;
- de strafschoppenserie.

Een combinatie van bovenstaande procedures mag worden toegepast.

3. De strafschoppenserie

De strafschoppenserie wordt gehouden nadat de wedstrijd is afgelopen. Tenzij anders aangegeven, zijn de betreffende spelregels van toepassing. Een speler die is verwijderd tijdens de wedstrijd mag niet deelnemen; waarschuwingen en vermaningen die tijdens de wedstrijd zijn gegeven worden niet meegenomen in de strafschoppenserie.

Procedure

Voor de strafschoppenserie begint:

- Tenzij er andere overwegingen zijn (bijv. toestand van het veld, veiligheid etc..) tosst de scheidsrechter om te bepalen op welk doel de strafschoppen genomen zullen worden. Hiervan mag alleen worden afgeweken om veiligheidsredenen of als het doel onbruikbaar of het veld onbespeelbaar wordt;
- De scheidsrechter tosst weer en het team dat de toss wint kiest of het de eerste of de tweede strafschop wil nemen;
- Met uitzondering van een wisselspeler voor een geblesseerde doelvredediger die niet in staat is om verder te gaan, komen alleen de spelers die aan het eind van de wedstrijd op het veld stonden of er tijdelijk af waren (blessure, uitrusting in orde maken etc.), in aanmerking om de strafschoppen te nemen;
- Ieder team is verantwoordelijk om uit de in aanmerking komende spelers de volgorde te bepalen waarin de strafschoppen zullen nemen. De scheidsrechter wordt niet over de volgorde geïnformeerd;
- Wanneer een team aan het eind van de wedstrijd, voor of tijdens de strafschoppenserie een groter aantal spelers heeft dan de tegenstander, dan moet dat team het aantal verminderen totdat het gelijk is aan het aantal van de tegenstander. De scheidsrechter moet worden ingelicht over de naam en het nummer van elke uitgesloten speler. Een uitgesloten speler komt niet in aanmerking om deel te nemen aan de strafschoppenserie (behalve zoals hieronder beschreven);
- Een doelvredediger die niet in staat is om verder te gaan, voor of tijdens de strafschoppenserie, mag worden vervangen door een speler die werd uitgesloten om de beide teams op een gelijk aantal spelers te brengen, of door een opgegeven wisselspeler mits het team nog niet het maximumaantal wissels heeft gebruikt. De vervangen doelvredediger neemt echter verder niet meer deel en mag geen strafschop nemen;
- Als de doelvredediger al een strafschop heeft genomen, mag de vervanger pas in de volgende ronde strafschoppen een strafschop nemen.

Tijdens de strafschoppenserie

- Alleen in aanmerking komende spelers en de wedstrijdofficials mogen zich tijdens de strafschoppenserie op het speelveld bevinden;
- Alle in aanmerking komende spelers, met uitzondering van de nemer van de strafschop en de twee doelvrededigers, moeten in de middencirkel blijven;
- De doelvredediger die tot dezelfde partij behoort als de nemer van de strafschop, moet zich opstellen binnen het speelveld, buiten het strafschopgebied en wel op de plek waar de doellijn en de lijn van het strafschopgebied samenkomen;
- Een speler die in aanmerking komt om deel te nemen aan de strafschoppenserie, mag met zijn doelvredediger van plaats wisselen;
- De strafschop heeft zijn uitwerking gehad wanneer de bal niet meer beweegt, uit het spel gaat of als de scheidsrechter het spel onderbreekt voor een overtreding ; de nemer mag de bal niet twee keer spelen;
- De scheidsrechter maakt aantekeningen van de genomen strafschoppen;
- Als de doelvredediger een overtreding begaat en, als gevolg hiervan, de strafschop moet worden overgenomen, dan ontvangt de doelvredediger een vermaning voor de eerste overtreding en een waarschuwing voor (een) volgende overtreding(en);
- Als de nemer bestraft wordt voor een overtreding die werd begaan nadat de scheidsrechter het teken voor het nemen van de strafschop had gegeven, dan wordt deze strafschop genoteerd als gemist en de nemer ontvangt een waarschuwing;
- Als zowel de doelvredediger als de nemer tegelijkertijd een overtreding begaan, wordt de strafschop genoteerd als gemist en ontvangt de nemer een waarschuwing.

Met inachtneming van de hierna genoemde voorwaarden, nemen beide teams vijf strafschoppen

- De strafschoppen worden om en om genomen;
- Elke strafschop moet door een andere speler worden genomen en alle in aanmerking komende spelers moeten een strafschop hebben genomen, voordat een speler een tweede strafschop mag nemen;
- De strafschoppenserie zal niet worden voortgezet, zodra een partij een aantal doelpunten heeft gemaakt, dat door de andere partij niet meer kan worden bereikt;

- Nadat elke partij vijf strafschoppen heeft genomen en de stand gelijk is, wordt de strafschoppenserie voortgezet, totdat een team een doelpunt meer heeft gemaakt dan de andere partij, nadat elke partij een gelijk aantal strafschoppen heeft genomen;
- Het bovenstaande principe gaat door voor elke volgende serie, maar een team mag de volgorde van de nemers veranderen;
- De strafschoppenserie mag niet worden vertraagd omdat een speler het speelveld verlaat. De speler verspeelt zijn beurt (geen doelpunt) als hij niet op tijd terug is om de strafschop te nemen.

Wissels en veldverwijderingen tijdens de strafschoppenserie

- Een speler, wisselspeler, gewisselde speler of teamofficial kan een waarschuwing krijgen of van het speelveld worden gezonden;
- Een doelverdediger die van het speelveld wordt gezonden, moet vervangen worden door een speler die in aanmerking komt om deel te nemen aan de strafschoppenserie;
- Een geblesseerde speler mag niet worden vervangen tijdens de strafschoppenserie; dit geldt niet voor de doelverdediger;
- De scheidsrechter moet de wedstrijd niet staken als een team tijdens de strafschoppenserie minder dan zeven spelers heeft.

Regel 11

Buitenspel

Regel 11 Buitenspel

1. Buitenspelpositie

Buitenspel zijn als zodanig is geen overtreding.

Een speler bevindt zich in buitenspelpositie indien:

- enig deel van zijn hoofd, lichaam of voeten op de helft van de tegenpartij is (m.u.v. de middenlijn) en
- hij dichterbij de doellijn van de tegenpartij is dan zowel de bal als de voorlaatste tegenstander met enig deel van zijn hoofd, lichaam of voeten.

De handen en armen van alle spelers, ook van de doelverdedigers, worden buiten beschouwing gelaten. Met het oog op het kunnen bepalen van buitenspel is de bovenkant van de arm in lijn met de onderkant van de oksel.

Een speler bevindt zich niet in buitenspelpositie indien hij gelijk staat met de

- voorlaatste tegenstander, of
- de laatste twee tegenstanders.

2. Strafbaar buitenspel

Een speler die zich in buitenspelpositie bevindt op het moment dat de bal wordt gespeeld of geraakt * door een medespeler, wordt alleen gestraft als hij actief betrokken raakt bij het spel door:

- in te grijpen in het spel door het spelen of raken van de bal, die door een medespeler is gespeeld of geraakt, of
- een tegenstander in diens spel te beïnvloeden door
  - te voorkomen dat een tegenstander de bal kan spelen of in staat is te spelen door duidelijk het gezichtsveld van de tegenstander te blokkeren of
  - een tegenstander aan te vallen in strijd om de bal, of
  - duidelijk te proberen de in de nabijheid zijnde bal te spelen waarbij deze handeling de tegenstander beïnvloedt, of
  - een duidelijke actie te maken die duidelijk invloed heeft op de mogelijkheid van een tegenstander om de bal te spelen
 of
- voordeel te trekken door de bal te spelen of een tegenstander in diens spel te beïnvloeden wanneer de bal
  - terugkomt of van richting is veranderd van de doelpaal, doellat, wedstrijdofficial of een tegenstander;
  - bewust is gered door een tegenstander.

* Het eerste moment van contact bij het spelen of raken van de bal moet worden gebruikt

Een speler die zich in buitenspelpositie bevindt en die de bal ontvangt van een tegenstander die de bal bewust speelt, inclusief opzettelijk hands, wordt niet beschouwd als een speler die voordeel trekt, tenzij het een bewuste redding door een tegenstander was.

Van een redding is sprake als een speler de bal die in het doel gaat of er dicht bij in de buurt is, tegenhoudt, of probeert tegen te houden, met enig lichaamsdeel behalve de handen of armen (tenzij de doelverdediger dit doet in het strafschoopgebied).

In situaties waarin:

- een speler die komende vanuit, of staande in, een buitenspelpositie, in de weg loopt van een tegenstander en daarmee de tegenstander beïnvloedt in zijn beweging naar de bal, is strafbaar als het invloed heeft op de mogelijkheid van de tegenstander om de bal te spelen of daartoe een poging te doen; als de speler in de weg loopt van een tegenstander en de voortgang van deze tegenstander belet (bijv. de tegenstander blokkeert), dan moet de overtreding in overeenstemming met Regel 12 worden bestraft;
- een speler in een buitenspelpositie die zich in de richting van de bal beweegt met de bedoeling de bal te spelen en waartegen een overtreding wordt begaan, voordat hij de bal speelt of probeert te spelen, dan

wordt de overtreding bestraft omdat deze plaatsgevond voordat de de speler die zich in buitenspelpositie bevond actief betrokken raakte;

- een overtreding wordt begaan tegen een buitenspel staande speler die de bal al speelt of probeert te spelen, of een tegenstander aanvalt om de bal te veroveren. In dit geval wordt het buitenspel staan bestraft, omdat hiervan al sprake was voordat de overtreding gemaakt werd.

3. Niet strafbaar

Een speler wordt niet voor zijn buitenspelpositie bestraft indien hij de bal rechtstreeks ontvangt uit:

- een doelschop;
- een inworp;
- een hoekschop.

4. Overtredingen en straffen

In het geval van een strafbare buitenspelpositie kent de scheidsrechter een indirecte vrije schop toe op de plaats van de overtreding, ook als dit op de eigen speelhelte van de speler is.

Een verdediger die het speelveld verlaat zonder toestemming van de scheidsrechter, wordt geacht zich op zijn eigen doellijn of zijlijn te bevinden, met het oog op het beoordelen van buitenspel, tot de volgende onderbreking van het spel of totdat de verdedigende partij de bal richting de middenlijn heeft gespeeld en deze buiten het eigen strafschoopgebied is. Als de speler het speelveld met opzet verliet moet hij de eerstvolgende keer dat de bal uit het spel is een waarschuwing ontvangen.

Een aanvaller mag uit het veld stappen en daar blijven om niet actief betrokken te zijn bij het spel. Als de speler het veld weer betreedt vanaf de doellijn en actief betrokken raakt bij het spel voor de eerste spelonderbreking of voordat de verdedigende partij de bal richting de middenlijn heeft gespeeld en deze buiten het strafschoopgebied is, zal de speler worden geacht zich op de doellijn te bevinden met het oog op de beoordeling van buitenspel. Een speler die bewust het speelveld verlaat en terugkeert zonder toestemming van de scheidsrechter en niet voor buitenspel wordt bestraft en voordeel haalt uit zijn handelen, moet een waarschuwing ontvangen.

Als een aanvaller stil blijft staan in de netruimte, terwijl de bal in het doel gaat, dan moet een doelpunt worden toegekend. Echter, als de aanvaller een overtreding van de buitenspelregel of van Regel 12 begaat, dan wordt het spel hervat met een indirecte of directe vrije schop.

Regel 12

Overtredingen en onbehoorlijk gedrag

Regel 12 Overtredingen en onbehoorlijk gedrag

Directe en indirecte vrije schoppen en strafschoppen kunnen alleen worden toegekend voor overtredingen en vergrijpen begaan terwijl de bal in het spel is.

1. Directe vrije schop

Een directe vrije schop wordt toegekend, indien een speler één van de hieronder volgende overtredingen begaat ten opzichte van een tegenstander op een wijze die door de scheidsrechter wordt beoordeeld als onvoorzichtig, onbesuisd of als gepaard gaande met buitensporige inzet:

- aanvalt;
- springt naar;
- trapt of probeert te trappen;
- duwt;
- slaat of probeert te slaan (inclusief een kopstoot);
- ten val brengt of een duel aangaat;
- laat struikelen of probeert te laten struikelen.

Als een overtreding gepaard gaat met contact dan wordt deze bestraft met een directe vrije schop.

- Onvoorzichtig betekent, dat de speler een duel ondoordacht aangaat of dat hij onbezonnen handelt. Een disciplinaire sanctie is niet nodig;
- Onbesuisd betekent, dat de speler handelt zonder het gevaar of de gevolgen voor de tegenstander in ogenschouw te nemen. Een speler die onbesuisd speelt moet een waarschuwing ontvangen;
- Met buitensporige inzet betekent, dat de speler de noodzakelijke inspanning ver overschrijdt en dat hij de veiligheid van de tegenstander in gevaar brengt. Een speler die met buitensporige inzet speelt moet van het speelveld gezonden worden.

Een directe vrije schop wordt ook toegekend aan de tegenpartij, indien een speler één van de hieronder volgende overtredingen begaat:

- een overtreding m.b.t. hands begaat (dit geldt niet voor de doelvdediger binnen zijn eigen strafschoopgebied);
- een tegenstander vasthoudt;
- een tegenstander blokkeert met contact;
- iemand op de teamlijst of een wedstrijdofficial bijt of bespuwt;
- een voorwerp gooit naar de bal, een tegenstander of wedstrijdofficial, of contact maakt met de bal met een voorwerp dat in de hand wordt gehouden.

Zie ook de overtredingen in Regel 3

Hands

Voor het vaststellen van overtredingen m.b.t. hands, is de bovengrens van de arm in lijn met de onderkant van de oksel. Niet elk contact van de hand / arm van een speler met de bal is een overtreding.

Het is een overtreding als een speler:

- de bal opzettelijk raakt met zijn hand of arm, bijvoorbeeld door het bewegen van de hand of arm richting de bal;
- de bal met hand / arm raakt als deze het lichaam op onnatuurlijke wijze groter maakt. Een speler wordt beschouwd het lichaam op onnatuurlijke wijze groter te hebben gemaakt als de positie van de hand / arm geen gevolg is van, of kan worden gerechtvaardigd door, de beweging van het lichaam van de speler voor die specifieke situatie. Door de hand / arm in een dergelijke positie te hebben, neemt de speler het risico dat de hand / arm geraakt wordt door de bal en dat dit bestraft wordt;
- scoort in het doel van de tegenstander;

- rechtstreeks vanaf de hand of arm, zelfs als dit onopzettelijk gebeurt; dit geldt ook voor de doelverdediger;
- onmiddellijk nadat de bal zijn hand / arm heeft geraakt, zelfs als dit onopzettelijk gebeurt.

Buiten het strafschoopgebied gelden voor de doelverdediger dezelfde restricties met betrekking tot het spelen van de bal met de hand of arm als voor alle andere spelers. Als de doelverdediger binnen zijn eigen strafschoopgebied de bal met hand of arm speelt terwijl dit niet is toegestaan, dan wordt een indirecte vrije schop toegekend, maar geen disciplinaire straf.

Echter, als de overtreding het spelen van de bal voor de tweede keer is (met of zonder de hand/arm) na een spelhervatting, voordat deze wordt geraakt door een andere speler, dan moet de doelverdediger worden bestraft als de overtreding een veelbelovende aanval onderbreekt of de tegenstander of de tegenpartij een doelpunt of een duidelijke scoringskans ontnemt.

2. Indirecte vrije schop

Een indirecte vrije schop wordt toegekend indien een speler:

- speelt op een gevaarlijke wijze;
- een tegenstander blokkeert, zonder dat er contact gemaakt wordt;
- zich schuldig maakt aan het geven van commentaar, het gebruiken van grove, beledigende of ongepaste taal en/of handelingen of andere verbale overtredingen maakt;
- voorkomt dat de doelverdediger de bal uit zijn handen in het spel kan brengen of de bal trapt of er naar trapt als de doelverdediger bezig is deze in het spel te brengen;
- een doelbewuste truc initieert zodat de bal naar de doelverdediger kan worden gespeeld met het hoofd, de borst, de knie etc. met als doel de Regel te omzeilen (geldt ook voor een vrije schop of doelschop). Het maakt niet uit of de doelverdediger de bal met de handen raakt. De doelverdediger wordt bestraft als hij degene is die de doelbewuste truc initieert;
- een andere overtreding begaat, niet elders genoemd in de spelregels, waarvoor het spel wordt onderbroken om een speler te waarschuwen of van het speelveld te zenden.

Een indirecte vrije schop wordt toegekend indien een doelverdediger, binnen zijn eigen strafschoopgebied, één van de hieronder volgende overtredingen begaat:

- langer dan zes seconden de bal met zijn hand of arm in bezit houdt, voordat hij deze weer in het spel brengt;
- de bal met zijn hand of arm raakt nadat hij deze in het spel heeft gebracht en voordat de bal is geraakt door een andere speler;
- de bal met zijn hand of arm raakt, tenzij de doelverdediger de bal duidelijk trapte of probeerde te trappen, om deze in het spel te brengen, nadat:
  - deze hem doelbewust naar hem is getrapt door een medespeler;
  - nadat hij deze rechtstreeks heeft ontvangen uit een inworp genomen door een medespeler.

Een doelverdediger wordt geacht de bal in bezit te hebben als:

- de bal zich tussen zijn handen bevindt of tussen zijn hand en enig oppervlak (bijv. grond, eigen lichaam etc.) of door de bal met enig deel van de handen of armen te raken, behalve als de bal terugkaatst van de doelverdediger (pareren) of als de doelverdediger een redding heeft verricht;
- hij de bal op een uitgestrekte, open hand heeft;
- hij de bal stuit of in de lucht gooit.

Een doelverdediger mag niet worden aangevallen door een tegenstander als hij de bal met zijn hand(en) in bezit heeft.

Spelen op gevaarlijke wijze

Spelen op gevaarlijke wijze betreft elke actie waarbij, in een poging de bal te spelen, het risico bestaat dat een speler (dit geldt ook voor de speler zelf) geblesseerd raakt en houdt ook in het voorkomen dat de tegenstander de bal speelt uit angst om geblesseerd te raken.

Een 'omhaal' is toegestaan mits deze, naar het oordeel van de scheidsrechter, geen gevaar oplevert voor de tegenstander.

Een tegenstander in diens loop belemmeren

Er is sprake van belemmering, wanneer een speler zich in de loop van een tegenstander plaatst en hem hierdoor hindert, afremt of hem dwingt van richting te veranderen terwijl de bal niet binnen speelbereik is van de betrokken spelers.

Alle spelers hebben recht op hun eigen positie op het speelveld; een tegenstander in de weg staan is niet hetzelfde als een tegenstander in de weg *gaan* staan.

De bal afschermen is toegestaan. Een speler die zichzelf tussen een tegenstander en de bal plaatst, begaat geen overtreding zolang de bal binnen speelbereik is en de speler de tegenstander niet met zijn armen of lichaam afhoudt. Als de bal binnen speelbereik is, mag de speler op correcte wijze door zijn tegenstander worden aangevallen.

3. Disciplinaire straffen

De scheidsrechter heeft de bevoegdheid om disciplinaire maatregelen te nemen vanaf het moment dat hij voor de wedstrijd het veld betreedt om het speelveld te controleren tot het moment dat hij het speelveld verlaat na het einde van de wedstrijd (inclusief de strafschoppenserie).

Als een speler of teamofficial, voordat hij het speelveld betreedt aan het begin van de wedstrijd, een overtreding begaat die met een veldverwijdering moet worden bestraft, dan heeft de scheidsrechter de bevoegdheid om de speler of teamofficial deelname aan de wedstrijd te ontzeggen (zie Regel 3.6); de scheidsrechter zal enig ander onbehoorlijk gedrag rapporteren.

Een speler of teamofficial die een overtreding begaat, zowel binnen als buiten het speelveld die moet worden bestraft met een waarschuwing of een veldverwijdering, wordt bestraft al naar gelang de aard van de overtreding.

De gele kaart wordt gebruikt om duidelijk te maken, dat een waarschuwing is gegeven en de rode kaart wordt gebruikt om een veldverwijdering duidelijk te maken.

De gele of de rode kaart kan alleen worden getoond aan een speler, een wisselspeler, een gewisselde speler, of een teamofficial.

Spelers, wisselers en gewisselde spelers

De spelhervatting uitstellen om een kaart te tonen

Als de scheidsrechter heeft besloten om een speler te waarschuwen of van het speelveld te verwijderen, dan mag de wedstrijd niet worden hervat voordat de sanctie is opgelegd, tenzij het team dat niet de overtreding maakte een snelle vrije schop neemt, een duidelijke scoringskans heeft en de scheidsrechter de procedure om de disciplinaire straf te geven nog niet is begonnen. De straf wordt opgelegd bij de volgende onderbreking; als de overtreding inhield dat een duidelijke scoringskans werd ontnomen aan de tegenpartij, dan ontvangt de speler een waarschuwing; als de overtreding een veelbelovende aanval beïnvloedde of deze onderbrak, dan ontvangt de speler geen waarschuwing.

Voordeel

Als de scheidsrechter de voordeelregel toepast bij een overtreding die zou zijn bestraft met een waarschuwing of een veldverwijdering als het spel zou zijn onderbroken, dan moet deze waarschuwing/veldverwijdering worden gegeven bij de volgende keer dat de bal uit het spel is. Echter als de overtreding inhield dat een duidelijke scoringskans werd ontnomen aan de tegenpartij, dan ontvangt de speler een waarschuwing; als de overtreding een veelbelovende aanval beïnvloedde of deze onderbrak, dan ontvangt de speler geen waarschuwing.

Voordeel moet niet worden toegepast wanneer er sprake is van ernstig gemeen spel, een gewelddadige handeling of een overtreding waarvoor een tweede waarschuwing wordt gegeven, tenzij er een duidelijke mogelijkheid is om een doelpunt te maken. De scheidsrechter moet de speler van het veld verwijderen bij de eerstvolgende keer dat de bal uit het spel is. Echter, als de speler de bal speelt of een tegenstander aanvalt of beïnvloedt, dan moet de scheidsrechter het spel onderbreken, de speler verwijderen en hervatten met een indirecte vrije schop, tenzij de speler een ernstiger overtreding beging.

Als een verdediger begint met het vasthouden van een aanvaller buiten het strafschopegebied en hem nog steeds vasthoudt binnen het strafschopegebied, dan moet de scheidsrechter een strafschoep toekennen.

Overtredingen die met een waarschuwing worden bestraft

Een speler ontvangt een waarschuwing indien hij zich schuldig maakt aan:

- het vertragen van een spelherhvatting;
- het door woord of gebaar tonen het niet eens te zijn met een beslissing van de scheidsrechter;
- het speelveld betreden, opnieuw betreden of opzettelijk verlaten, zonder toestemming van de scheidsrechter;
- niet de vereiste afstand in acht nemen bij een scheidsrechtersbal, hoekschop, vrije schop of inworp;
- herhaaldelijk de spelregels overtreden ('herhaaldelijk' wordt niet nader vastgelegd qua aantal en/of patroon);
- onsportief gedrag;
- het betreden van de 'referee review area' (RRA);
- op overdreven wijze het herzieningsgebaar (TV scherm) maken.

Een wisselspeler of vervangen speler ontvangt een waarschuwing, indien hij één van de volgende overtredingen maakt:

- de uitvoering van een spelherhvatting vertragen;
- het door woord of gebaar tonen het niet eens te zijn met een beslissing van de scheidsrechter;
- het speelveld (opnieuw) betreden zonder toestemming van de scheidsrechter;
- onsportief gedrag;
- het betreden van de 'referee review area' (RRA).
- op overdreven wijze het herzieningsgebaar (TV scherm) maken.

Als er twee aparte overtredingen worden begaan (zelfs kort na elkaar), dan moet dit resulteren in twee waarschuwingen. Bijv. als een speler het speelveld betreedt zonder de vereiste toestemming en een onbesuisde tackle maakt of een veelbelovende aanval onderbreekt d.m.v. een overtreding / hands etc.

Waarschuwingen wegens onsportief gedrag

Er zijn verschillende omstandigheden waarbij een speler een waarschuwing moet ontvangen wegens onsportief gedrag, zoals wanneer een speler:

- probeert een scheidsrechter te misleiden, bijv. door een blessure voor te wenden of te doen alsof er een overtreding op hem is gemaakt ("schwalbe");
- tijdens het spel met de doelvorderder van plaats wisselt of zonder toestemming van de scheidsrechter;
- op onbesuisde wijze een overtreding begaat, die met een directe vrije schop moet worden bestraft;
- hands maakt en daarmee een veelbelovende aanval beïnvloedt of onderbreekt;
- een andere overtreding begaat die een veelbelovende aanval verhindert of onderbreekt, behalve als de scheidsrechter een strafschoep toekent voor een overtreding waarbij geprobeerd werd de bal te spelen;
- een tegenstander een duidelijke scoringskans ontnemt door het maken van een overtreding, in een poging de bal te spelen, waarbij de scheidsrechter een strafschoep toekent;
- hands maakt in een poging een doelpunt te maken (al dan niet succesvol) of een niet geslaagde poging een doelpunt te voorkomen;
- niet toegestane markeringen op het speelveld aanbrengt;
- de bal speelt wanneer hij het speelveld met toestemming verlaat;
- een gebrek aan respect voor het spel toont;
- een bewuste 'truc' initieert zodat de bal naar de doelvorderder kan worden gespeeld (ook uit een vrije schop of doelschoep) met zijn hoofd, borst, knie etc. om de Regel te omzeilen. Het maakt dan niet uit of de doelvorderder de bal wel of niet met zijn handen raakt. De doelvorderder ontvangt een waarschuwing als hij de doelbewuste truc initieert;
- een speler verbaal misleidt tijdens het spel of bij een spelherhvatting.

Het vieren van een doelpunt

Het is toegestaan, dat een speler zijn vreugde uit als er is gescoord, maar het moet niet worden overdreven. De praktijk van ingestudeerde uitingen moet niet worden aangemoedigd en mag niet uitmonden in buitensporig tijdrekken.

Het speelveld verlaten om een doelpunt te vieren is geen overtreding die met een waarschuwing bestraft moet worden, maar de spelers moeten zo snel mogelijk op het speelveld terugkeren.

Een speler moet een waarschuwing ontvangen, zelfs als het doelpunt wordt afgekeurd, als hij:

- in de omheining klimt en/of de toeschouwers nadert op een wijze die gevolgen kan hebben voor de veiligheid;
- handelt op een wijze die provocerend, beledigend of opruiend is;
- zijn hoofd of gezicht bedekt met een masker of soortgelijk voorwerp;
- zijn shirt uittrekt of zijn hoofd er mee bedekt.

De hervatting van het spel vertragen

Scheidsrechters moeten spelers die de hervatting van het spel vertragen waarschuwen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- doen alsof een inworp genomen wordt, maar dan ineens de inworp aan een ploeggenoot overlaten;
- het verlaten van het speelveld vertragen als de speler gewisseld wordt;
- het nemen van een spelhervatting buitensporig lang vertragen;
- de bal wegtrappen of meenemen, of een opstootje uitlokken door de bal opzettelijk te raken nadat de scheidsrechter het spel heeft onderbroken;
- een vrije schop op een verkeerde plaats nemen om af te dwingen dat deze moet worden overgenomen.

Overtredingen die met een veldverwijdering worden bestraft

Een speler, wisselspeler of gewisselde speler wordt van het speelveld gezonden indien hij één van de hieronder volgende overtredingen begaat:

- de tegenpartij een doelpunt of een duidelijke scoringskans ontnemen, door door middel van een overtreding m.b.t. hands (dit geldt niet voor de doelvrediger binnen zijn eigen strafschoopgebied);
- een doelpunt voorkomt, of een tegenstander die zich, in algemene zin, in de richting van het doel van de overtreder begeeft, een duidelijke scoringskans ontnemt, door middel van een overtreding waarvoor een vrije schop moet worden toegekend (tenzij zoals hieronder beschreven);
- ernstig gemeen spel;
- iemand bijten of bespuwen;
- een gewelddadige handeling;
- grove, beledigende taal of een scheldwoord gebruiken en/of handelingen uitvoeren;
- het ontvangen van een tweede waarschuwing in dezelfde wedstrijd;
- de video operating room (VOR) betreden.

Een speler, wisselspeler of gewisselde speler die van het speelveld is gezonden, dient de nabijheid van het speelveld en de instructiezone te verlaten.

Het ontnemen van een doelpunt of een duidelijke scoringskans

Als een speler de tegenpartij een doelpunt of een duidelijke scoringskans ontnemt door strafbaar hands te maken, dan wordt de speler van het speelveld verwijderd, ongeacht de plaats van de overtreding (**dit geldt niet als dit gebeurt door de doelvrediger in het eigen strafschoopgebied**).

Als een speler een overtreding begaat ten opzichte van een tegenstander binnen zijn eigen strafschoopgebied en daarmee de tegenstander een duidelijke scoringskans ontnemt en de scheidsrechter dit bestraft met een strafschoop, dan ontvangt de overtrederde speler een waarschuwing als de overtreding gebeurde in een poging de bal te spelen; in alle andere gevallen (bijv. vasthouden, trekken, duwen, geen mogelijkheid om de bal te spelen etc.) moet de overtrederde speler van het speelveld worden gezonden.

Een speler, verwijderde speler, wisselspeler of gewisselde speler die het speelveld betreedt zonder de vereiste toestemming van de scheidsrechter en ingrijpt in het spel of in het spel van de tegenstander en daarmee de tegenstander een doelpunt ontnemt of een duidelijke scoringskans, maakt zich schuldig aan een overtreding die met een veldverwijdering moet worden bestraft.

Het volgende moet in acht worden genomen:

- afstand tussen de overtreding en het doel;
- algemene richting van het spel;
- waarschijnlijkheid om de bal in bezit te houden of te krijgen;
- plaats en aantal verdedigers.

Ernstig gemeen spel

Een tackle of het aangaan van een duel waarbij de veiligheid van de tegenstander in gevaar wordt gebracht, moet worden bestraft als ernstig gemeen spel.

Een speler die naar een tegenstander springt in een duel om de bal te veroveren, hetzij van voren, van opzij of van achteren, en dit doet met een of beide benen, met buitensporige inzet, of de veiligheid van de tegenstander in gevaar brengt, maakt zich schuldig aan ernstig gemeen spel.

Gewelddadige handeling

Een speler maakt zich schuldig aan een gewelddadige handeling als hij buitensporige inzet of geweld gebruikt, of probeert te gebruiken, ten opzichte van een tegenstander, zonder dat dit in strijd om de bal is, of ten opzichte van een medespeler, teamofficial, wedstrijdofficial, toeschouwer, of enig ander persoon, ongeacht het feit of er sprake is van contact.

Daaraan toegevoegd: een speler die, niet in strijd om de bal, opzettelijk een tegenstander of enig ander persoon, op het hoofd of in het gezicht slaat met zijn hand of arm, maakt zich schuldig aan een gewelddadige handeling, tenzij de hoeveelheid kracht die werd gebruikt verwaarloosbaar is.

Teamofficials

Als een overtreding wordt begaan en de overtreder niet geïdentificeerd kan worden, dan ontvangt de coach die op dat moment in de instructiezone als hoofdcoach optreedt de straf.

Vermaning

De volgende overtredingen moeten normaal gesproken uitmonden in een vermaning; herhaaldelijke of sterk overdreven overtredingen moeten resulteren in een waarschuwing of verwijdering:

- het speelveld betreden op een respectvolle/ niet confronterende wijze;
- niet samenwerken met een wedstrijdofficial bijv. het negeren van een instructie of verzoek van een assistent-scheidsrechter of de 4de official;
- op beschaafde wijze uiten van ontevredenheid (in woord of gebaar) over een beslissing;
- af en toe verlaten van de instructiezone zonder een andere overtreding te begaan.

Waarschuwing

Overtredingen die met een waarschuwing moeten worden bestraft zijn o.a. (maar zijn hiertoe niet beperkt):

- duidelijk / herhaaldelijk niet in acht nemen van de grenzen van de eigen instructiezone;
- de hervatting van het spel door het eigen team vertragen;
- opzettelijk de instructiezone van de tegenstander betreden op niet confronterende wijze;
- tonen niet eens te zijn door:
  - het gooien of trappen van bidons of andere voorwerpen;
  - het uitvoeren van (een) handeling(en) die duidelijk niet respectvol is/zijn voor de wedstrijdofficial(s) zoals bijv. sarcastisch applaudisseren;
- het betreden van de RRA;
- overdreven of aanhoudend gebaren voor een gele of rode kaart;
- overdreven het 'TV-gebaar' maken voor een VAR 'herziening';
- gebaren of handelen op een provocerende of opruiende wijze;
- aanhoudend onacceptabel gedrag (inclusief herhaaldelijke overtredingen die met een vermaning worden bestraft);
- het tonen van een gebrek aan respect voor het spel.

Verwijdering

Overtredingen die met een verwijdering moeten worden bestraft zijn o.a. (maar zijn hiertoe niet beperkt):

- de hervatting van het spel door de tegenpartij vertragen door bijv. de bal vast te houden, de bal weg te trappen, een speler te blokkeren;
- het bewust verlaten van de instructiezone om:
  - ontevredenheid te tonen of in discussie te gaan met een wedstrijdofficial;
  - te handelen op een provocerende of opruiende wijze;
- de instructiezone van de tegenstander betreden op een agressieve of confronterende wijze;

- opzettelijk een voorwerp op het speelveld gooien of trappen;
- het speelveld betreden om:
  - een confrontatie aan te gaan met een wedstrijdofficial (geldt ook in de rust en aan het eind van de wedstrijd);
  - het spel, een tegenstander of een wedstrijdofficial te beïnvloeden.
- het betreden van de VOR;
- fysiek of agressief gedrag (inclusief bijten en spuwen) tegen een tegenstander, wisselspeler, teamofficial, wedstrijdofficial, toeschouwer of enig ander persoon (bijv. ballenjongen/meisje, veiligheids- of competitieofficial etc.);
- het ontvangen van een tweede waarschuwing in dezelfde wedstrijd;
- het gebruiken van grove of beledigende taal en/of handelingen;
- het gebruiken van niet toegestane elektronische of communicatie apparatuur en/of zich gedragen op een ongepaste wijze ten gevolge van het gebruiken van elektronische of communicatie apparatuur;
- gewelddadig gedrag.

Overtredingen waarbij een voorwerp (of de bal) wordt geworpen

De scheidsrechter neemt in alle gevallen de gepaste disciplinaire maatregelen:

- onbesuisd – de overtreder waarschuwen wegens onsportief gedrag;
- met buitensporige inzet – de overtreder verwijderen wegens een gewelddadige handeling.

4. Spelhervatting na overtredingen en onbehoorlijk gedrag

- Als de bal uit het spel is, moet het spel hervat worden al naar gelang de voorafgaande beslissing;
- Als de bal in het spel is en een speler begaat een fysieke overtreding binnen het speelveld tegen:
  - een tegenstander – indirecte of directe vrije schop of een strafschoop;
  - tegen een medespeler, wisselspeler, gewisselde of verwijderde speler, teamofficial of een wedstrijdofficial – directe vrije schop of strafschoop.

Als de scheidsrechter het spel onderbreekt vanwege een overtreding begaan door een speler, binnen of buiten het speelveld, tegen een 'invloed van buitenaf', dan wordt het spel hervat met een scheidsrechtersbal, tenzij er een **indirecte vrije schop** wordt toegekend vanwege het verlaten van het speelveld zonder de toestemming van de scheidsrechter. **De indirecte vrije schop wordt genomen vanaf die plaats op de doel- of zijlijn waar de speler het speelveld verliet.**

Alle verbale overtredingen worden bestraft met een indirecte vrije schop.

- Als de bal in het spel is
  - en een speler begaat een overtreding tegen een wedstrijdofficial of een tegenstander, wisselspeler, gewisselde of verwijderde speler, of teamofficial buiten het speelveld of;
  - een wisselspeler, gewisselde of verwijderde speler of teamofficial een overtreding begaat tegen, of ingrijpt in het spel van, een tegenstander of wedstrijdofficial buiten het speelveld,

dan wordt het spel hervat met een vrije schop op de doel- of zijlijn het dichtst bij de plaats waar de overtreding/het ingrijpen plaatsvond; een strafschoop wordt toegekend als dit een overtreding is waarvoor een directe vrije schop moet worden toegekend, binnen het strafschoopgebied van de overtreder.

Als een overtreding wordt begaan buiten het speelveld door een speler tegen een speler, wisselspeler, gewisselde speler of teamofficial van het eigen team, dan wordt het spel hervat met een indirecte vrije schop op de doel- of zijlijn zo dicht mogelijk bij de plaats waar de overtreding plaatsvond.

Als een speler contact maakt met de bal met een voorwerp dat in de hand wordt gehouden (schoen, scheenbeschermer etc.) dan wordt het spel hervat met een directe vrije schop (of strafschoop).

Als een speler, die zich binnen of buiten het speelveld bevindt, een voorwerp (niet zijnde de wedstrijdbal) gooit of trapt naar een tegenstander of een voorwerp gooit of trapt (inclusief een bal) naar een wisselspeler, gewisselde of verwijderde speler, of teamofficial van de tegenpartij of een wedstrijdofficial of de wedstrijdbal, dan wordt het spel hervat met een directe vrije schop vanaf de plaats waar het object de persoon of de bal raakte of geraakt zou hebben. Als dit buiten het speelveld is, dan wordt het spel hervat op de dichtstbijzijnde plaats op de doel- of zijlijn; een strafschoop wordt toegekend wanneer dit binnen het strafschoopgebied van de overtreder is.

Als een wisselspeler, gewisselde of verwijderde speler, of een speler die het speelveld tijdelijk heeft verlaten of een teamofficial een voorwerp op het speelveld trapt of gooit, en het beïnvloedt de loop van het spel, een tegenstander of een wedstrijdofficial, dan wordt het spel hervat met een directe vrije schop (of strafschoot) op de plaats waar het voorwerp het spel beïnvloedde of de tegenstander, wedstrijdofficial of de bal raakte of geraakt zou hebben.

Regel 13

De vrije schoppen

Regel 13 De vrije schoppen

1. Soorten vrije schoppen

Directe en indirecte vrije schoppen worden toegekend aan de tegenpartij van de speler, wisselspeler, gewisselde of verwijderde speler, of team official die schuldig is aan een overtreding of vergrijp.

Aangeven indirecte vrije schop

De scheidsrechter geeft aan dat het een indirecte vrije schop betreft door zijn arm boven zijn hoofd te heffen. Hij moet zijn arm in die positie houden, totdat de schop is genomen en de bal is geraakt door een andere speler, uit het spel is of als duidelijk is dat er niet rechtstreeks gescoord kan worden.

Een indirecte vrije schop moet worden overgenomen als de scheidsrechter nalaat aan te geven dat de schop indirect is en de bal rechtstreeks in het doel wordt getrapt.

Bal in het doel

- als een directe vrije schop rechtstreeks in het doel van de tegenpartij wordt getrapt, wordt een doelpunt toegekend;
- als een indirecte vrije schop rechtstreeks in het doel van de tegenpartij wordt getrapt, wordt een doelschop toegekend;
- als een directe of indirecte vrije schop rechtstreeks in het eigen doel wordt getrapt, wordt een hoekschop toegekend.

2. Procedure

Alle vrije schoppen moeten worden genomen vanaf de plaats waar de overtreding werd begaan, behalve:

- een indirecte vrije schop voor de aanvallende partij voor een overtreding binnen het doelgebied van de tegenpartij moet worden genomen vanaf de lijn van het doelgebied, die evenwijdig loopt aan de doellijn, vanaf een plek zo dicht mogelijk bij de plaats van de overtreding;
- een vrije schop voor de verdedigende partij binnen het eigen doelgebied mag worden genomen vanaf elk willekeurig punt binnen dat gebied;
- vrije schoppen wegens het zonder toestemming betreden, opnieuw betreden of verlaten van het speelveld door een speler worden genomen vanaf de plaats waar de bal was toen het spel werd onderbroken, behalve wanneer een speler buiten het speelveld een overtreding begaat. Dan wordt het spel hervat met een vrije schop op de lijn het dichtst bij de plaats van de overtreding; als het een overtreding betreft binnen het strafschoopgebied van de overtreder, die met een directe vrije schop moet worden bestraft, dan wordt een strafschoop toegekend;
- als de spelregels een andere positie bepalen (zie Regels 3, 11, 12).

De bal:

- moet stil liggen en de nemer mag de bal niet opnieuw raken voordat deze is geraakt door een andere speler;
- is in het spel zodra deze is getrapt en duidelijk beweegt.

Tot het moment dat de bal in het spel is moeten alle tegenstanders:

- op tenminste 9.15 meter van de bal blijven, tenzij ze op de eigen doellijn staan, tussen de palen;
- buiten het strafschoopgebied blijven als de vrije schop in het strafschoopgebied van de tegenpartij wordt genomen.

Als drie of meer spelers van de verdedigende partij een 'muurtje' vormen, dan moeten alle aanvallers op ten minste 1 meter van het 'muurtje' blijven totdat de bal in het spel is.

Het is toegestaan een vrije schop te nemen door de bal te 'liften' met één voet of met beide voeten tegelijkertijd.

Doen alsof je een vrije schop neemt om te tegenstander in verwarring te brengen is toegestaan als onderdeel van het voetbal.

Als een speler, terwijl hij de vrije schop correct neemt, de bal bewust tegen een tegenstander aan schiet om de bal opnieuw te kunnen spelen en hij doet dit niet onvoorzichtig, onbesuisd of gepaard gaande met buitensporige inzet, dan laat de scheidsrechter doorspelen.

3. Overtredingen en straffen

Indien een vrije schop wordt genomen en een tegenstander bevindt zich dicht bij de bal dan de vereiste afstand, wordt de vrije schop overgenomen tenzij de voordeelregel kan worden toegepast. Echter, als een speler een vrije schop snel neemt en een tegenstander die zich op minder dan 9.15 meter bevindt, onderschept deze, dan laat de scheidsrechter doorspelen. Maar een tegenstander die opzettelijk voorkomt dat een vrije schop snel kan worden genomen moet een waarschuwing ontvangen wegens het vertragen van de spelhervatting.

Als bij het nemen van een vrije schop een speler van de aanvallende partij zich op minder dan 1 meter van het 'muurtje' van drie of meer verdedigers bevindt, dan wordt een indirecte vrije schop toegekend.

Wanneer een vrije schop voor de verdedigende partij binnen het eigen strafschoopgebied wordt genomen en zich nog tegenstanders binnen het strafschoopgebied bevinden omdat ze geen tijd hadden om het gebied te verlaten, dan laat de scheidsrechter doorspelen. Als een tegenstander, die zich in het strafschoopgebied bevindt op het moment dat de vrije schop wordt genomen of die het strafschoopgebied betreedt voordat de bal in het spel is, de bal speelt, raakt of probeert te spelen, voordat deze in het spel is, dan wordt de vrije schop overgenomen.

Als de nemer, nadat de bal in het spel is, de bal voor de tweede keer raakt voordat deze is geraakt door een andere speler wordt een indirecte vrije schop toegekend, maar als de nemer een overtreding begaat met betrekking tot hands:

- wordt een directe vrije schop toegekend;
- wordt een strafschoop toegekend als de overtreding gebeurde binnen het strafschoopgebied van de nemer, tenzij de nemer de doelverdediger was, in welk geval een indirecte vrije schop wordt toegekend.

Regel 14

De strafschop

Regel 14 De strafschop

Een strafschop wordt toegekend als een speler een overtreding begaat welke met een directe vrije schop wordt bestraft, binnen zijn eigen strafschopgebied, of buiten het speelveld als onderdeel van het spel, zoals beschreven in Regel 12 en 13).

Uit een strafschop kan rechtstreeks worden gescoord.

1. Procedure

De bal moet stilliggen op de strafschopstip en de doelpalen, doellat en het doelnet mogen niet bewegen. De speler die de strafschop neemt moet duidelijk herkenbaar zijn. De doelvrediger van de verdedigende partij moet, totdat de bal is getrapt, op de doellijn tussen de doelpalen blijven met de voorzijde van zijn lichaam richting de strafschopnemer, zonder de doelpalen, doellat of het doelnet aan te raken.

De overige spelers bevinden zich:

- op tenminste 9.15 meter van de strafschopstip;
- achter de strafschopstip;
- binnen het speelveld;
- buiten het strafschopgebied.

Nadat de spelers hun posities hebben ingenomen, in overeenstemming met deze regel, geeft de scheidsrechter het fluitsignaal dat de strafschop genomen mag worden.

De strafschopnemer moet de bal in voorwaartse richting trappen; een hakbal is toegestaan onder voorwaarde dat de bal voorwaarts beweegt.

Als de bal wordt getrapt, moet de doelvrediger van de verdedigende partij ten minste een deel van één voet op, boven **of achter** de doellijn hebben.

De bal is in het spel wanneer deze is getrapt en duidelijk beweegt.

De nemer mag de bal niet voor de tweede keer spelen voordat deze is geraakt door een andere speler.

De strafschop heeft zijn uitwerking gehad als de bal niet langer beweegt, uit het spel gaat of als de scheidsrechter het spel onderbreekt voor een overtreding van de spelregels

De wedstrijd moet worden verlengd voor een strafschop die wordt genomen aan het eind van een helft van de wedstrijd en de verlenging. Wanneer dit wordt toegepast dan heeft de strafschop zijn uitwerking gehad als, nadat de bal is genomen, deze niet langer beweegt, uit het spel gaat, gespeeld wordt door een andere speler (inclusief de nemer), met uitzondering van de verdedigende doelvrediger, of als de scheidsrechter het spel onderbreekt voor een overtreding door de nemer of door een ploeggenoot van de nemer. Als een verdediger (inclusief de doelvrediger) een overtreding begaat en de strafschop wordt gemist/tegengehouden, dan wordt de strafschop overgenomen.

2. Overtredingen en straffen

Nadat de scheidsrechter het teken voor het nemen van een strafschop heeft gegeven, moet de strafschop worden genomen; als de strafschop niet wordt genomen kan de scheidsrechter een disciplinaire maatregel nemen voordat hij opnieuw het teken geeft dat de strafschop mag worden genomen

Als, voordat de bal in het spel is, één van de volgende situaties zich voordoet:

De nemer of een ploeggenoot maakt een overtreding:

- als de bal in het doel gaat, wordt de strafschop overgenomen;
- als de bal niet in het doel gaat, onderbreekt de scheidsrechter het spel en hervat de wedstrijd met een indirecte vrije schop.

behalve in onderstaande situaties waarbij het spel wordt onderbroken en hervat met een indirecte vrije schop,, ongeacht of er wel of niet een doelpunt is gescoord:

- de strafschop wordt in achterwaartse richting getrapt;
- een medespeler van de beoogde nemer neemt de strafschop; de scheidsrechter geeft de speler die de strafschop nam een waarschuwing;
- een schijnbeweging maken bij het trappen van de bal, nadat de aanloop is afgerond (een schijnbeweging tijdens de aanloop is toegestaan); de scheidsrechter geeft de nemer een waarschuwing.
- De doelvdediger maakt een overtreding:
  - Als de bal in het doel gaat, wordt een doelpunt toegekend;
  - Als de bal naast of over het doel gaat of terugkomt van paal of lat, dan wordt de strafschop alleen overgenomen als de overtreding door de doelvdediger de nemer duidelijk beïnvloedde;
  - Als de doelvdediger voorkomt dat de bal in het doel gaat, dan wordt de strafschop overgenomen. Als de overtreding van de doelvdediger ertoe leidt dat de strafschop wordt overgenomen, dan ontvangt de doelvdediger een vermaning voor de eerste overtreding tijdens de wedstrijd en een waarschuwing voor elke volgende overtreding.
- Een ploeggenoot van de doelvdediger maakt een overtreding:
  - als de bal in het doel gaat, wordt een doelpunt toegekend;
  - als de bal niet in het doel gaat, dan wordt de strafschop overgenomen.
- Als een speler van beide teams een overtreding begaat dan wordt de strafschop overgenomen, tenzij een speler een ernstiger overtreding begaat (bijv. ongeoorloofde schijnbeweging);
- Zowel de doelvdediger als de nemer begaan tegelijkertijd een overtreding:
Dan ontvangt de nemer een waarschuwing en het spel wordt hervat met een indirecte vrije schop voor de verdedigende partij.

Als, nadat de strafschop is genomen:

- de nemer de bal voor de tweede keer raakt voordat deze is geraakt door een andere speler:
  - wordt een indirecte vrije schop toegekend (of een directe vrije schop in het geval strafbaar hands).
- de bal wordt geraakt door een handeling van buitenaf, terwijl de bal zich in voorwaartse richting beweegt:
  - wordt de strafschop overgenomen tenzij de bal in het doel gaat en de ingreep de doelvdediger of een verdediger er niet van weerhoudt om de bal te spelen. In dat geval wordt het doelpunt toegekend als de bal in het doel gaat (zelfs als er contact werd gemaakt met de bal), tenzij het ingrijpen gebeurde door het aanvallende team.
- de bal terug in het speelveld springt van de doelvdediger, de doellat of een doelpaal, en dan wordt geraakt door een handeling van buitenaf:
  - onderbreekt de scheidsrechter het spel;
  - wordt het spel hervat met een scheidsrechtersbal op de plaats waar de bal werd geraakt door de handeling van buitenaf.

3. Schematische samenvatting:

	Resultaat van de strafschop	
	Doelpunt	Geen doelpunt
Overtreding door aanvaller	Strafschop overnemen	Indirecte vrije schop
Overtreding door verdediger	Doelpunt	Strafschop overnemen
Overtreding door verdediger en aanvaller	Strafschop overnemen	Strafschop overnemen
Overtreding door doelverdediger	Doelpunt	Geen redding: strafschop wordt niet overgenomen (tenzij de nemer duidelijk beïnvloed werd) Wel een redding: strafschop overnemen + vermaning voor doelverdediger; waarschuwing voor elke volgende overtreding
Doelverdediger en nemer maken tegelijkertijd een overtreding	Indirecte vrije schop en waarschuwing voor nemer	Indirecte vrije schop en waarschuwing voor nemer
Bal achterwaarts trappen	Indirecte vrije schop	Indirecte vrije schop
Ongeoorloofde schijnbeweging	Indirecte vrije schop + waarschuwing voor de nemer	Indirecte vrije schop + waarschuwing voor de nemer
Verkeerde nemer	Indirecte vrije schop + waarschuwing voor de verkeerde nemer	Indirecte vrije schop + waarschuwing voor de verkeerde nemer

Regel 15

De inworp

Regel 15 De inworp

Een inworp wordt toegekend aan de tegenstanders van de speler die de bal het laatst raakte wanneer de bal geheel en al over de zijlijn is gegaan, hetzij over de grond, hetzij door de lucht.

Uit een inworp kan niet rechtstreeks worden gescoord

- als de bal in het doel van de tegenpartij gaat – wordt een doelschop toegekend;
- als de bal in het eigen doel gaat – wordt een hoekschop toegekend.

1. Procedure

Op het moment van inwerpen geldt voor de inwerper dat hij:

- met de voorzijde van zijn lichaam in de richting van het speelveld staat;
- zich met een gedeelte van elke voet op of achter de zijlijn bevindt op de grond;
- de bal met beide handen werpt van achter en boven het hoofd en inwerpt vanaf de plaats waar deze het speelveld heeft verlaten.

Alle tegenstanders moeten tenminste twee meter afstand houden van de plaats op de zijlijn waar de inworp genomen moet worden.

De bal is in het spel nadat deze in het speelveld is gekomen. Als de bal de grond raakt voordat deze binnen het speelveld is gekomen, dan wordt de inworp overgenomen door dezelfde partij vanaf dezelfde plaats. Als de inworp niet op correcte wijze wordt genomen, dan wordt deze overgenomen door de tegenpartij.

Als een speler, tijdens het correct nemen van een inworp, de bal bewust tegen een tegenstander gooit om de bal nogmaals te kunnen spelen, zonder dit te doen op een onvoorzichtige of onbesuisde wijze, of gepaard gaande met buitensporige inzet, dan moet de scheidsrechter het spel door laten gaan.

Na de inworp mag de inwerper de bal niet voor de tweede keer raken, voordat deze is geraakt door een andere speler.

2. Overtredingen en straffen

Als de inwerper, nadat de bal in het spel is gebracht, de bal voor de tweede keer raakt voordat deze is geraakt door een andere speler wordt een indirecte vrije schop toegekend; als de nemer een overtreding met betrekking tot hands maakt:

- wordt een directe vrije schop toegekend;
- wordt een strafschop toegekend als de overtreding binnen het eigen strafschopgebied gebeurde, tenzij het spelen van de bal met de hand of arm gebeurde door de doelverdediger van de verdedigende partij, in welk geval een indirecte vrije schop wordt toegekend.

Indien een tegenstander de inwerper ongeoorloofd misleidt of hindert, inclusief minder dan twee meter afstand in acht nemen vanaf de plaats van de inworp, ontvangt hij een waarschuwing wegens onsportief gedrag en als de inworp is genomen wordt een indirecte vrije schop toegekend.

Voor elke andere overtreding van deze regel wordt de inworp genomen door een speler van de tegenpartij.

Regel 16

De Doelschop

Regel 16 De doelschop

Een doelschop wordt toegekend wanneer de bal geheel en al over de doellijn is gegaan, hetzij over de grond, hetzij door de lucht, en het laatst is geraakt door een speler van de aanvallende partij, en er geen doelpunt is gemaakt.

Vanuit een doelschop kan rechtstreeks worden gescoord, echter alleen in het doel van de tegenpartij; als de bal rechtstreeks in het eigen doel gaat, wordt een hoekschop toegekend.

1. Procedure

- De bal moet stilliggen en wordt getrapt door een speler van de verdedigende partij vanaf een willekeurig punt binnen het doelgebied;
- De bal is in het spel wanneer deze is getrapt en duidelijk beweegt;
- De tegenstanders moeten buiten het strafschopgebied blijven totdat de bal in het spel is.

2. Overtredingen en straffen

Als de nemer, nadat de bal in het spel is, de bal voor de tweede keer raakt voordat deze is geraakt door een andere speler, wordt een indirecte vrije schop toegekend, maar als de nemer een overtreding met betrekking tot hands maakt:

- wordt een directe vrije schop toegekend;
- wordt een strafschop toegekend als de overtreding binnen het strafschopgebied van de nemer gebeurde, tenzij de nemer de doelverdediger was, in welk geval een indirecte vrije schop wordt toegekend.

Wanneer op het moment dat de doelschop wordt genomen zich tegenstanders binnen het strafschopgebied bevinden omdat ze geen tijd hadden om het te verlaten, dan laat de scheidsrechter doorspelen.

Als een tegenstander, die zich in het strafschopgebied bevindt op het moment dat de doelschop wordt genomen, of het strafschopgebied betreedt voordat de bal in het spel is, de bal raakt of probeert deze te spelen, voordat de bal in het spel is, wordt de doelschop overgenomen.

Als een speler het strafschopgebied betreedt voordat de bal in het spel is en er wordt een overtreding tegen hem begaan door een tegenstander, dan wordt de doelschop overgenomen en kan de overtreder gewaarschuwd of verwijderd worden, afhankelijk van de ernst van de overtreding.

Voor elke andere overtreding van deze regel wordt de doelschop overgenomen.

Regel 17

De hoekschop

Regel 17 De hoekschop

Een hoekschop wordt toegekend wanneer de bal geheel en al over de doellijn is gegaan, hetzij over de grond, hetzij door de lucht, en het laatst is geraakt door een speler van de verdedigende partij, en er geen doelpunt is gemaakt.

Vanuit een hoekschop kan rechtstreeks worden gescoord in het doel van de tegenpartij. Als de bal rechtstreeks in het doel van de nemer gaat, dan wordt een hoekschop toegekend aan de tegenpartij.

1. Procedure

- De bal moet binnen de kwartcirkel van het hoekschopgebied liggen, aan die zijde van het doel waar de bal over de doellijn ging;
- De bal moet stil liggen en worden getrapt door een speler van de aanvallende partij;
- De bal is in het spel, wanneer deze is getrapt en duidelijk beweegt; de bal hoeft de kwartcirkel niet te verlaten;
- De hoekvlaggenstok mag niet worden verplaatst;
- De tegenstanders moeten zich op tenminste 9.15 meter van het hoekschopgebied bevinden totdat de bal in het spel is.

2. Overtredingen en straffen

Als de nemer, nadat de bal in het spel is, de bal voor de tweede keer raakt voordat deze is geraakt door een andere speler, wordt een indirecte vrije schop toegekend maar als de nemer een overtreding met betrekking tot hands maakt:

- wordt een directe vrije schop toegekend;
- wordt een strafs chop toegekend als de overtreding binnen het strafs chopgebied van de nemer, tenzij de nemer de doelverdediger was, in welk geval een indirecte vrije schop wordt toegekend.

Als een speler, terwijl hij de hoekschop op correcte wijze neemt, de bal bewust tegen een tegenstander aanschiet om de bal opnieuw te kunnen spelen, maar dit niet doet op een onvoorzichtige of onbesuisde wijze of gepaard gaande met buitensporige inzet, dan laat de scheidsrechter doorspelen.

Voor elke andere overtreding van deze regel wordt de hoekschop overgenomen.

VAR protocol

VAR protocol

Protocol, uitgangspunten, praktische zaken en procedures

Het VAR protocol is, zoveel als mogelijk, in overeenstemming met de uitgangspunten en filosofie van de Spelregels.

Het gebruik van VARs is alleen toegestaan als de wedstrijd / competitieorganisator heeft voldaan aan het *'Implementation Assistance and Approval Programme (IAAP)'* zoals beschreven in IAAP documentatie van de FIFA en schriftelijke toestemming heeft ontvangen van de FIFA.

1. Uitgangspunten

Het gebruik van VARs in voetbalwedstrijden is gebaseerd op een aantal uitgangspunten, die allemaal van toepassing zijn in elke wedstrijd waarbij gebruik gemaakt wordt van VARs

1. Een VAR is een wedstrijdofficial met onafhankelijke toegang tot wedstrijdbeelden, die de scheidsrechter alleen mag assisteren in het geval van een **duidelijke fout** of een **ernstig gemist voorval** met betrekking tot:
  - a. **Doelpunt / geen doelpunt**
  - b. **Strafschop / geen strafschoep**
  - c. **Directe rode kaart** (geen tweede gele kaart / waarschuwing)
  - d. **Persoonsverwisseling** (als de scheidsrechter de verkeerde speler van het overtredende team waarschuwt of verwijderd)
2. De scheidsrechter moet altijd een beslissing nemen. D.w.z. de scheidsrechter mag niet aangeven dat hij geen beslissing neemt en de situatie vervolgens voorleggen aan de VAR. Als de scheidsrechter besluit om het spel niet te onderbreken voor een eventuele overtreding, dan kan de beslissing worden herzien.
3. De oorspronkelijke beslissing van de scheidsrechter, zal niet worden veranderd, tenzij de videoherziening onomstotelijk aantoont dat de beslissing duidelijk foutief was.
4. Alleen de scheidsrechter kan het initiatief nemen voor een herziening; de VAR (en een andere wedstrijdofficial), kan de scheidsrechter alleen een herziening aanraden.
5. De definitieve beslissing wordt in alle gevallen genomen door de scheidsrechter. Ofwel gebaseerd op informatie van de VAR of nadat de scheidsrechter een 'on-field review' (OFR) heeft ondernomen.
6. Er is geen tijdslimiet voor de herziening, omdat nauwkeurigheid belangrijker is dan snelheid.
7. De spelers en teamofficials mogen niet om de scheidsrechter heen gaan staan of proberen een beslissing die wordt herzien (opnieuw wordt beoordeeld), het proces van het herzien of de definitieve beslissing, te beïnvloeden.
8. De scheidsrechter moet, 'zichtbaar' blijven tijdens het proces van herzien, om transparantie te waarborgen.
9. Als het spel wordt voortgezet na een voorval dat vervolgens wordt herzien, dan zullen alle disciplinaire straffen die gegeven of vereist waren tijdens de periode na het voorval, niet worden ingetrokken, zelfs niet als de oorspronkelijke beslissing wordt veranderd (behalve een waarschuwing / verwijdering voor het onderbreken van een veelbelovende aanval of het ontnemen van een duidelijke scoringskans (DOGSO)).
10. Als het spel is onderbroken en weer is hervat, dan mag de scheidsrechter geen herziening meer beginnen, behalve in het geval van een persoonsverwisseling of voor een mogelijke overtreding met betrekking tot een gewelddadige handeling, spuwen, bijten of uitzonderlijk grove en/of beledigende handelingen, die met een veldverwijdering moet worden bestraft.
11. De tijdsperiode voor en na een voorval dat kan worden herzien is vastgelegd in de Spelregels en in het VAR protocol.
12. Omdat de VAR automatisch elke beslissing / situatie controleert, is er geen aanleiding voor trainers of spelers om een 'herziening' aan te vragen.

2. Beslissingen / voorvallen die voor herziening in aanmerking komen

De scheidsrechter mag alleen assistentie krijgen van de VAR met betrekking tot wedstrijd veranderende beslissingen / voorvallen in vier categorieën. In al deze situaties wordt de VAR pas ingezet *nadat de scheidsrechter een (eerste/oorspronkelijke) beslissing heeft genomen* (geldt ook voor een beslissing om het spel door te laten gaan), of als er een ernstig voorval werd gemist / niet werd waargenomen door de wedstrijdofficials.

De oorspronkelijke beslissing van de scheidsrechter wordt niet veranderd, tenzij er sprake was van een duidelijke fout (dit geldt ook voor een beslissing die is genomen door de scheidsrechter gebaseerd op informatie van een andere wedstrijdofficial zoals bijv. buitenspel).

De categorieën beslissingen / voorvallen die mogen worden herzien in het geval van een duidelijke fout of ernstig gemist voorval zijn:

a. Doelpunt / geen doelpunt

- Overtreding door het aanvallende team in de aanloop naar of bij het scoren van het doelpunt (hands, overtreding, buitenspel etc.);
- Buitenspel: positie en overtreding;
- Bal uit het spel voorafgaand aan het doelpunt;
- Doelpunt / geen doelpunt beslissingen;
- Overtreding door de doelvdediger en/of nemer bij het nemen van een strafschoep of een overtreding door een aanvaller of een verdediger die direct betrokken raakt bij het spel als de strafschoep terugkaatst van de doelpaal, doellat of doelvdediger.

b. Strafschoep / geen strafschoep

- Overtreding door het aanvallende team in de aanloop naar het strafschoep voorval (hands, overtreding, buitenspel etc.);
- Bal uit het spel voorafgaand aan de strafschoepsituatie;
- Plaats van de overtreding (binnen of buiten het strafschoepgebied);
- Strafschoep onterecht toegekend;
- Overtreding waarvoor een strafschoep moet worden gegeven die niet werd bestraft.

c. Situaties die met een rode kaart moeten worden bestraft (geen twee gele kaart / waarschuwing)

- Ontnemen van een duidelijke scoringskans (DOGSO); (vooral plaats van de overtreding en de positie van de andere spelers);
- Ernstig gemeen spel (of aanvallen op buitensporige wijze);
- Gewelddadige handeling, bijten of spuwen naar een ander persoon;
- Het uitvoeren van grove en/of beledigende handelingen.

d. Persoonsverwisseling (gele of rode kaart)

- Als de scheidsrechter een overtreding bestraft en vervolgens de verkeerde speler van het overtreedende team waarschuwt of verwijdert, dan kan de identiteit van de overtreder worden herzien. De feitelijke overtreding kan niet worden herzien, tenzij het betrekking heeft op een doelpunt, strafschoepsituatie of directe rode kaart.

3. Praktische zaken

De inzet van VARs bij een wedstrijd brengt de volgende praktische zaken met zich mee:

- De VAR bekijkt de wedstrijd in de *video operating room* (VOR) en wordt geassisteerd door een assistent VAR (AVAR) en een *replay operator* (RO).
- Afhankelijk van het aantal camera perspectieven (en andere overwegingen) kan er meer dan één AVAR of RO zijn.
- Alleen bevoegde personen mogen de VOR betreden of gedurende de wedstrijd communiceren met de VAR / AVAR/ RO.
- De VAR heeft onafhankelijke toegang tot de TV-wedstrijdbeelden en herhalingsmogelijkheden.
- De VAR is verbonden met het communicatiesysteem dat wordt gebruikt door de wedstrijdofficials en kan alles horen wat ze zeggen; de VAR kan alleen spreken met de scheidsrechter door een knop in te drukken (dit om te voorkomen dat de scheidsrechter wordt afgeleid door gesprekken in de VOR).
- Als de VAR bezig is met een controle (check) of herziening (review), dan mag de AVAR met de scheidsrechter praten, met name als het spel moet worden onderbroken of om te voorkomen dat het spel wordt hervat.
- Als de scheidsrechter besluit om de herhalingsbeelden te bekijken, dan zal de VAR de beste hoek / snelheid van de herhaling selecteren; de scheidsrechter kan vragen om andere / aanvullende hoeken / snelheden.

4. Procedures

Oorspronkelijke beslissing

- De scheidsrechter en de overige wedstrijdofficials moeten altijd een eerste beslissing nemen (inclusief een mogelijke disciplinaire maatregel) als ware er geen VAR (behalve als het gaat om een voorval dat niet werd waargenomen).
- De scheidsrechter en de overige wedstrijdofficials mogen niet 'geen beslissing' aangeven, omdat dit zal leiden tot zwak / besluiteloos arbitrerend, te veel herzieningen en aanzienlijke problemen als er een technische storing is.
- De scheidsrechter is de enige persoon die de uiteindelijke beslissing kan nemen; de VAR heeft dezelfde status als de overige wedstrijdofficials en kan de scheidsrechter alleen maar assisteren.
- Het uitstellen van een vlag- of fluitsignaal in het geval van een overtreding is alleen toegestaan bij een *overduidelijke aanvallende situatie* waarbij een speler op het punt staat te scoren of een vrij veld heeft naar / in het strafschopgebied van de tegenstander.
- Als een assistent-scheidsrechter een vlagsignaal vanwege een overtreding uitstelt, dan moet de assistent-scheidsrechter de vlag in de lucht steken als het aanvallende team een doelpunt scoort, een strafschop, vrije schop, hoekschop of inworp krijgt, of balbezit behoudt nadat de oorspronkelijke aanval is afgelopen; in alle andere situaties moet de assistent-scheidsrechter beslissen of hij al dan niet de vlag in de lucht zal steken, afhankelijk van wat het spel vereist.

Controle (check)

- De VAR controleert de tv beelden automatisch op een mogelijk of feitelijk doelpunt, strafschop of een directe rode kaart beslissing /voorval, of een geval van persoonsverwisseling. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van verschillende cameraperspectieven en herhalingsnelheden.
- De VAR kan de beelden controleren op normale snelheid en/of vertraagd, maar in het algemeen geldt dat vertraagde beelden alleen moeten worden gebruikt voor feitelijkheden zoals bijv. plaats van een overtreding / speler, plaats van het contact bij fysieke overtredingen en hands, bal uit het spel (inclusief doelpunt / geen doelpunt; normale snelheid moet worden gebruikt voor de intensiteit van een overtreding of om te beslissen of er sprake is van een overtreding met betrekking tot hands).
- Als de controle niet oplevert dat er sprake was van een 'duidelijke fout' of een 'ernstig gemist voorval', dan is er geen noodzaak voor de VAR om met de scheidsrechter te communiceren – dit is een stille controle; echter, het helpt de scheidsrechter / assistent-scheidsrechter soms om de spelers / wedstrijd te managen als de VAR bevestigt dat er geen sprake was van een 'duidelijke fout' of 'ernstig gemist voorval'.
- Als de spelhervatting moet worden uitgesteld voor een controle, dan zal de scheidsrechter dit aangeven door duidelijk een vinger tegen het oortje / de headset te houden en de andere hand/arm uit te strekken; dit gebaar moet worden aangehouden totdat de controle klaar is, omdat er mee wordt aangegeven dat de scheidsrechter informatie ontvangt (dit kan van de VAR zijn of van een andere wedstrijdofficial).
- Als de controle oplevert dat er mogelijk sprake is van een 'duidelijke fout' of van een 'ernstig gemist voorval', dan zal de VAR deze informatie communiceren aan de scheidsrechter, die vervolgens zal beslissen of er al dan niet een herziening wordt gestart.

Herziening (review)

- De scheidsrechter kan een herziening starten voor een mogelijke 'duidelijke fout' of een 'ernstig gemist voorval' als:
  - De VAR (of een andere wedstrijdofficial) een herziening aanbeveelt;
  - De scheidsrechter vermoedt dat iets ernstigs werd gemist.
- Als het spel al is onderbroken, dan moet de scheidsrechter de hervatting uitstellen.
- Als het spel nog niet is onderbroken, dan onderbreekt de scheidsrechter het spel als de bal zich in een neutrale zone / situatie bevindt (meestal als geen van de teams met een aanval bezig is) en maakt hij het 'TV-gebaar'.
- De VAR beschrijft aan de scheidsrechter wat er op de herhalingen te zien is en de scheidsrechter zal dan:
  - Het 'TV-gebaar' maken (als dat nog niet is gebeurd) en naar de referee review area (RRA) gaan om de beelden te bekijken – on-field review (OFR) – alvorens een beslissing te nemen. De overige wedstrijdofficials bekijken de beelden niet, tenzij ze er, in uitzonderlijke omstandigheden, om worden gevraagd door de scheidsrechter.
  - of

- Een definitieve beslissing nemen, gebaseerd op de eigen waarneming en de informatie van de VAR, en, indien van toepassing, input van andere wedstrijdofficials – een herziening die door de VAR alleen is uitgevoerd
- Aan het eind van beide herzieningsprocessen moet de scheidsrechter het ‘TV-signaal’ laten zien, direct gevolgd door de definitieve beslissing.
- Voor subjectieve beslissingen zoals bijv. de intensiteit van onreglementair aanvallen, beïnvloeden bij buitenspel, overwegingen bij hands is een on-field review (OFR) op zijn plaats.
- Voor feitelijke beslissingen zoals bijv. plaats van een overtreding of een speler (buitenspel), plaats van contact (hands, overtreding), plaats (binnen of buiten het strafschoopgebied), bal uit het spel etc. zal een herziening die alleen door de VAR wordt uitgevoerd van toepassing zijn maar een on-field review (OFR) kan worden gebruikt in het geval van een feitelijke beslissing als dit er toe bijdraagt om de spelers / wedstrijd te managen of om de beslissing te ‘verkopen’(bijv. een cruciale wedstrijdbeslissende beslissing laat in de wedstrijd).
- De scheidsrechter kan vragen om verschillende cameraperspectieven / herhalingsnelheden, maar in het algemeen moeten vertraagde herhalingen alleen worden gebruikt voor feitelijke zaken zoals bijv. de plaats van een overtreding / speler, plaats van het contact bij fysieke overtredingen en hands, bal uit het spel (inclusief doelpunt / geen doelpunt); normale snelheid moet worden gebruikt voor de intensiteit van een overtreding of om te beslissen of er sprake was van een overtreding met betrekking tot hands.
- Voor beslissingen / voorvallen met betrekking tot doelpunten, strafschoop / geen strafschoop en rode kaarten voor het ontnemen van een duidelijke scoringskans (DOGSO), kan het nodig zijn om de hele aanval te herzien die direct leidde tot de beslissing / het voorval; dit kan verduidelijken hoe het aanvallende team balbezit kreeg gedurende het spel.
- De Spelregels staan niet toe dat beslissingen over spelherhalingen (hoekschoppen, inwerpen etc.) veranderd worden als het spel is hervat, dus deze kunnen niet worden herzien.
- Als het spel is onderbroken en weer is hervat, dan mag de scheidsrechter alleen een herziening starten en de gepaste disciplinaire maatregel nemen in het geval van een persoonsverwisseling of voor een mogelijke overtreding die met een verwijdering moet worden bestraft met betrekking tot een gewelddadige handeling, spuwen, bijten of uitzonderlijk grove en/of beledigende handelingen.
- Het proces van herziening moet zo efficiënt mogelijk worden afgerond, maar de nauwkeurigheid van de uiteindelijke beslissing is belangrijker dan de snelheid. Om deze reden en omdat sommige situaties erg complex zijn met meerdere beslissingen / voorvallen die kunnen worden herzien, is er geen maximale tijdslimiet voor het proces van herziening.

Uiteindelijke beslissing

- Als het proces van herziening is afgerond, dan moet de scheidsrechter het ‘TV-signaal’ laten zien en de uiteindelijke beslissing kenbaar maken.
- De scheidsrechter zal vervolgens een disciplinaire maatregel (indien van toepassing) nemen / veranderen / herroepen en het spel in overeenstemming met de Spelregels hervatten.

Spelers, wisselers en teamofficials

- Omdat de VAR automatisch elke situatie / elk voorval zal controleren, is er geen reden voor trainers of spelers om te vragen om een controle of herziening.
- Spelers, wisselers en teamofficials mogen niet proberen om het proces van herziening te beïnvloeden of erop in te grijpen. Dit geldt ook als de uiteindelijke beslissing kenbaar is gemaakt.
- Tijdens het proces van herziening moeten de spelers op het speelveld blijven; wisselers en teamofficials moeten buiten het speelveld blijven.
- Een speler / wisselers / gewisselde speler / teamofficial die op een overdreven wijze het ‘TV signaal’ laat zien of de RRA betreedt, ontvangt een waarschuwing.
- Een speler / wisselers / gewisselde speler / teamofficial die de VOR betreedt, wordt verwijderd.

Geldigheid van een wedstrijd

In principe wordt een wedstrijd niet ongeldig als gevolg van:

- Niet goed werken van de VAR-technologie (zoals bij doellijnttechnologie (DLT));
- Onjuiste beslissing(en) waarbij de VAR betrokken was (omdat de VAR een wedstrijdofficial is);
- Beslissing(en) om een voorval niet te herzien;
- Herziening(en) van een situatie / beslissing die niet voor herziening in aanmerking komt.

Uitgeschakelde VAR, AVAR of replay operator

Regel 6 – De overige wedstrijdofficials geeft aan: “De competitie reglementen moeten duidelijk beschrijven wie de wedstrijdofficial vervangt, wanneer deze niet in staat is te starten of door te gaan, als ook vervangingen in het verlengde hiervan.” In wedstrijden waarin VAR's worden gebruikt, geldt dit ook voor replay operators.

Omdat er specifieke training en kwalificatie nodig is om video wedstrijdofficial / replay operator te kunnen zijn, moeten de volgende uitgangspunten worden opgenomen in de competitie reglementen:

- Een VAR, AVAR of replay operator die niet staat is om te starten of door te gaan, mag alleen worden vervangen door iemand die gekwalificeerd is voor die rol
- Als er geen gekwalificeerde vervanging gevonden kan worden voor de VAR of de replay operator,* dan moet de wedstrijd worden gespeeld / vervolgd zonder het gebruik van VAR's
- Als er geen gekwalificeerde vervanging gevonden kan worden voor de AVAR,* dan moet de wedstrijd worden gespeeld / vervolgd zonder het gebruik van VAR's, tenzij, in bijzondere omstandigheden, beide teams schriftelijk instemmen dat de wedstrijd gespeeld / vervolgd mag worden met slechts een VAR en een replay operator.

* Dit geldt niet wanneer er meer dan één AVAR / replay operator is.

SPELREGELWIJZIGINGEN 2022/'23 EN TOELICHTINGEN

Puntsgewijze samenvatting van de spelregelwijzigingen

Regel 3 – De spelers

- De tijdelijke aanpassing om in 'top'-competities de mogelijkheid te bieden om 5 wisselers te gebruiken (met beperkt aantal wisselmomenten), wordt onderdeel van Regel 3.

Regel 8 – Het begin en de hervatting van het spel

- Verduidelijking dat de scheidsrechter een muntstuk opwerpt om te bepalen welk doel wordt verdedigd en wie de aftrap neemt.

Regel 10 – De uitslag van een wedstrijd bepalen

- Verduidelijking dat een teamofficial een waarschuwing kan ontvangen of verwijderd kan worden tijdens de strafschoopserie.

Regel 12 – Overtredingen en onbehoorlijk gedrag

- Verduidelijking over overtredingen m.b.t. tot hands door de doelverdediger in het eigen strafschoopgebied.

Regel 12 – Overtredingen en onbehoorlijk gedrag

- Verduidelijking over de plaats van een vrije schop die is toegekend in het geval een speler zonder toestemming van de scheidsrechter het speelveld verlaat en vervolgens een overtreding begaat tegen een invloed van buitenaf.

Regel 14 – De strafschoop

- Verduidelijking over de positie van de doelverdediger voor en gedurende het nemen van een strafschoop.

Details van alle spelregelwijzigingen

In dit document staan de spelregelwijziging voor de editie van 2022/23. Bij elke wijziging wordt de nieuwe, gewijzigde of aanvullende tekst weergegeven, samen met de oude tekst en, indien op zijn plaats, gevolgd door een toelichting op de verandering.

Regel 3 – De spelers: aanvullende wissels voor topcompetities

2. aantal wissels

Gewijzigde tekst

Officiële competities

Het aantal wisselers, tot een maximum van vijf, dat tijdens een wedstrijd in een officiële competitie ingezet mag worden, wordt vastgesteld door de FIFA, de confederatie of de nationale bond. ~~Dit geldt niet~~ Voor heren en dames competities van de eerste elftallen van clubs op het hoogste niveau of senioren 'A' nationale teams, waarvoor ~~het maximum aantal wissels drie is.~~ **de competitie-reglementen het mogelijk maken dat er maximaal 5 wisselers ingezet mogen worden, geldt voor elk team:**

- Dat het maximaal drie wisselmomenten heeft*
- Dat het in aanvulling hierop ook mag wisselen tijdens de rust

* Daar waar beide teams tegelijk een wissel toepassen, geldt dit als een wisselmoment voor elk team. Meerdere wissels (en verzoeken) door een team gedurende dezelfde onderbreking tijdens het spel, gelden als één gebruikt wisselmoment.

Verlenging

- Als een team nog niet het maximale aantal wissels en/of wisselmomenten heeft gebruikt, dan mogen alle niet gebruikte wissels en wisselmomenten worden gebruikt tijdens de verlenging
- Daar waar competitie-reglementen het toestaan om een extra wissel te gebruiken tijdens de verlenging, heeft elk team ook een extra wisselmoment
- Wissels kunnen ook plaatsvinden in de periode tussen het einde van de reguliere speeltijd en de verlenging, en tijdens de rust in de verlenging – deze gelden niet als gebruikt wisselmoment

(...)

Toelichting

De tijdelijke wijziging van Regel 3 om competities van de eerste elftallen van clubs op het hoogste niveau of senioren 'A' nationale teams de mogelijkheid te bieden om toe te staan dat er tijdens een wedstrijd tot een maximum van 5 wisselers mogen worden gebruikt (met een limiet aan het aantal wisselmomenten), wordt nu onderdeel van Regel 3.

Regel 8 – Het begin en de hervatting van het spel

1 De aftrap

Gewijzigde tekst

Procedure

- **De scheidsrechter werpt een muntstuk op en** het team dat de toss wint bepaalt (.....)

Toelichting

Het opwerpen van een muntstuk (de toss) om te bepalen welk doel er verdedigd wordt alsook wie de aftrap neemt, is de verantwoordelijkheid van de scheidsrechter en de formulering moet in lijn zijn met Regel 10.

Regel 10 – De uitslag van een wedstrijd bepalen: teamofficials

3 De strafschoffenserie

Gewijzigde tekst

Wissels en veldverwijderingen tijdens de strafschoffenserie

- Een speler, wisselers, of gewisselde speler **of teamofficial** kan een waarschuwing krijgen of van het speelveld worden gezonden;

Toelichting

Bevestiging dat een teamofficial een waarschuwing kan ontvangen of verwijderd kan worden tijdens de strafschoppenserie.

Regel 12 – Overtredingen en onbehoorlijk gedrag: het spelen van de bal met de hand of arm door de doelvrediger

3 Disciplinaire straffen

Het ontnemen van een doelpunt of een duidelijke scoringskans

Als een speler de tegenpartij een doelpunt of een duidelijke scoringskans ontnemt door een overtreding door middel van het spelen van de bal met de hand te maken, dan wordt de speler van het speelveld verwijderd, ongeacht de plaats van de overtreding (dit geldt niet als dit gebeurt door de doelvrediger in het eigen strafschopgebied).

Toelichting

De verwijzing naar overtredingen door middel van het spelen van de bal met de hand in het 'ontnemen van een duidelijke scoringskans deel' van Regel 12, kan verkeerd worden geïnterpreteerd als dat dit betekent dat de doelvrediger verwijderd kan worden wegens een overtreding door middel van het spelen van de bal met de hand in het eigen strafschopgebied. Daarom is dit voorbehoud toegevoegd aan het onderdeel 'overtredingen die met een verwijdering moeten worden bestraft' in Regel 12.

Regel 12 – Overtredingen en onbehoorlijk gedrag: het speelveld verlaten om een overtreding te begaan tegen een invloed van buitenaf

4 Spelherhvatting na overtredingen en onbehoorlijk gedrag

Gewijzigde tekst
(...)

Als de scheidsrechter het spel onderbreekt vanwege een overtreding begaan door een speler, binnen of buiten het speelveld, tegen een 'invloed van buitenaf', dan wordt het spel hervat met een scheidsrechtersbal, tenzij er een *indirecte* vrije schop wordt toegekend vanwege het verlaten van het speelveld zonder de toestemming van de scheidsrechter. *De indirecte vrije schop wordt genomen vanaf die plaats op de doel- of zijlijn waar de speler het speelveld verliet.*

Toelichting

De Spelregels zijn duidelijk over het feit dat er geen vrije schop kan worden toegekend wegens een overtreding tegen een invloed van buitenaf. Echter, als een speler het speelveld zonder toestemming van de scheidsrechter verlaat en vervolgens een dergelijke overtreding maakt, terwijl de bal in het spel is, dan wordt de vrije schop toegekend wegens het zonder toestemming van de scheidsrechter verlaten van het speelveld. Deze vrije schop wordt genomen vanaf die plaats op de doel- of zijlijn waar de speler het speelveld verliet.

Regel 14 – De strafschop: positie van de doelvrediger**Procedure**

Gewijzigde tekst

(...) Als de bal wordt getrapt, moet de doelvrediger van de verdedigende partij ten minste een deel van één voet op, of boven *achter* de doellijn hebben.

Toelichting

Tot nu toe moest de doelvrediger ten minste een deel van elke voet op / boven de doellijn hebben op het moment van nemen van de strafschop. Dit had als gevolg dat als de doelvrediger één voet voor en één voet achter de doellijn had, dit technisch gesproken een overtreding was ook al werd er geen oneerlijk voordeel behaald. De tekst is gewijzigd om te voorkomen dat een dergelijke positie bestraft wordt.

Uitleg van deze aanpassing moet benadrukken dat de geest van de Regel vereist dat de doelverdediger beide voeten op/boven de lijn heeft op het moment dat de strafschoep wordt genomen. D.w.z. dat de doelverdediger niet achter (of voor) de doellijn mag staan.

PRAKTISCHE RICHTLIJNEN VOOR WEDSTRIJDOFFICIALS

Inleiding

Deze richtlijnen bevatten praktische adviezen voor wedstrijdofficials die aanvullend zijn aan de informatie in het spelregelgedeelte.

In Regel 5 wordt gerefereerd aan het feit dat scheidsrechters moeten handelen binnen het raamwerk van de spelregels en de 'geest van het spel'. Van scheidsrechters wordt verwacht dat ze hun gezond verstand gebruiken en om de 'geest van het spel' toe te passen als ze de spelregels toepassen. Dit met name als een besluit moet worden genomen over het al dan niet plaatsvinden of doorgaan van een wedstrijd.

Dit geldt met name voor de lagere regionen van het voetbal, waar het niet altijd mogelijk kan zijn om de spelregels strikt toe te passen. Zo moet een scheidsrechter bijvoorbeeld toestaan, tenzij de veiligheid in het geding komt, dat een wedstrijd kan beginnen of doorgaan als:

- een of meerdere hoekvlaggen ontbreken;
- er een kleine onvolkomenheid is met betrekking tot de lijnen op het speelveld, zoals bij het hoekschopgebied, middencirkel etc.;
- de doelpalen / doellat niet wit zijn.

In zulke gevallen moet de scheidsrechter, met toestemming van de teams, de wedstrijd laten spelen of doorgaan en moet hij dit rapporteren aan de bevoegde autoriteiten.

Afkortingen:

- ASR = assistent-scheidsrechter
- AASR = aanvullende assistent-scheidsrechter

Positie kiezen en volgen van het spel en samenwerking

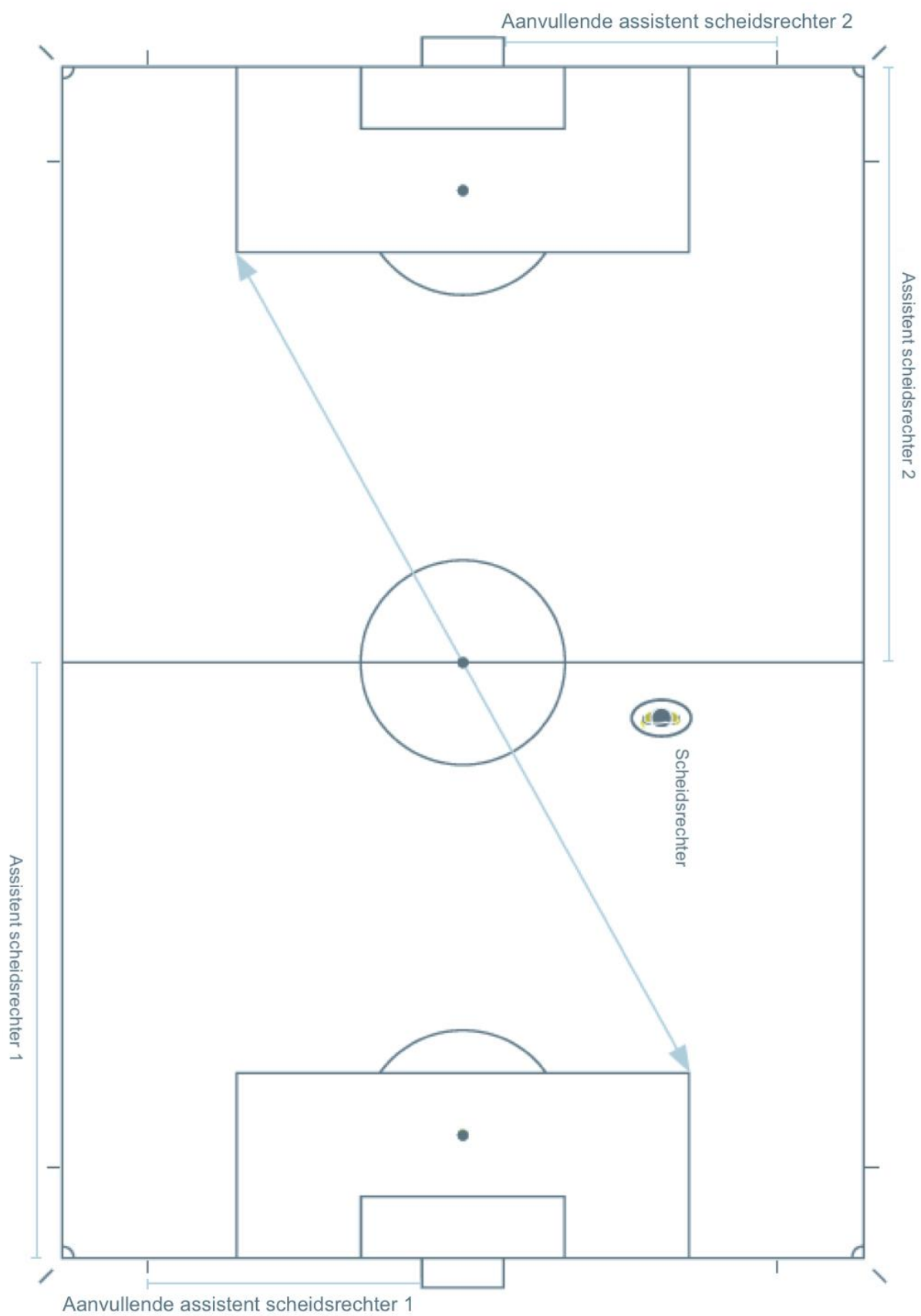
Positie kiezen en volgen van het spel in het algemeen

De beste positie is die van waaruit de scheidsrechter een juiste beslissing kan nemen. Alle aanbevelingen over positie kiezen moeten worden aangepast aan de feitelijke situatie, met gebruikmaking van specifieke informatie over de teams, de spelers en de gebeurtenissen in de wedstrijd.

De aanbevolen posities in de tekeningen zijn basale richtlijnen. De verwijzing naar een 'zone' benadrukt dat een aanbevolen positie gebieden betreft waarbinnen de scheidsrechter naar alle waarschijnlijkheid het meest effectief kan zijn. De zones kunnen groter, smaller of anders vormgegeven zijn, al naar gelang de wedstrijdstandigheden.

Aanbevelingen:

- het spel moet zich tussen de scheidsrechter en de bij het spel betrokken ASR bevinden;
- de ASR moet zich in het gezichtsveld van de scheidsrechter bevinden, dus de scheidsrechter moet normaal gesproken een brede diagonale zone gebruiken;
- aan de rand van het spel blijven maakt het gemakkelijker om het spel en de ASR in het gezichtsveld van de scheidsrechter te houden;
- de scheidsrechter moet dichtbij genoeg zijn om het spel te kunnen waarnemen zonder het te beïnvloeden;
- "dat wat gezien moet worden" is niet altijd in de nabijheid van de bal. De scheidsrechter moet ook aandacht besteden aan:
  - confrontaties tussen spelers zonder dat de bal in de buurt is;
  - mogelijke overtredingen in het gebied waarnaar het spel zich beweegt;
  - overtredingen die gebeuren nadat de bal is weggespeeld.

Positie kiezen van assistent-scheidsrechters en aanvullende assistent-scheidsrechters

De ASR moet zich op gelijke hoogte bevinden met de voorlaatste verdediger of met de bal als deze dichterbij de doellijn is dan de voorlaatste verdediger. De ASR moet altijd met zijn gezicht naar het speelveld gekeerd zijn, zelfs als hij hardloopt. Zidelings lopen moet alleen worden toegepast bij korte afstanden. Dit is met name van belang om buitenspel te kunnen beoordelen omdat het de ASR een beter zicht op de situatie geeft.

De positie van AASR's is achter de doellijn behalve wanneer het nodig is om op de doellijn te staan om een doelpunt / geen doelpunt situatie te kunnen beoordelen. De AASR mag het speelveld niet betreden, uitzonderlijke situaties daargelaten.

Positie kiezen en samenwerking

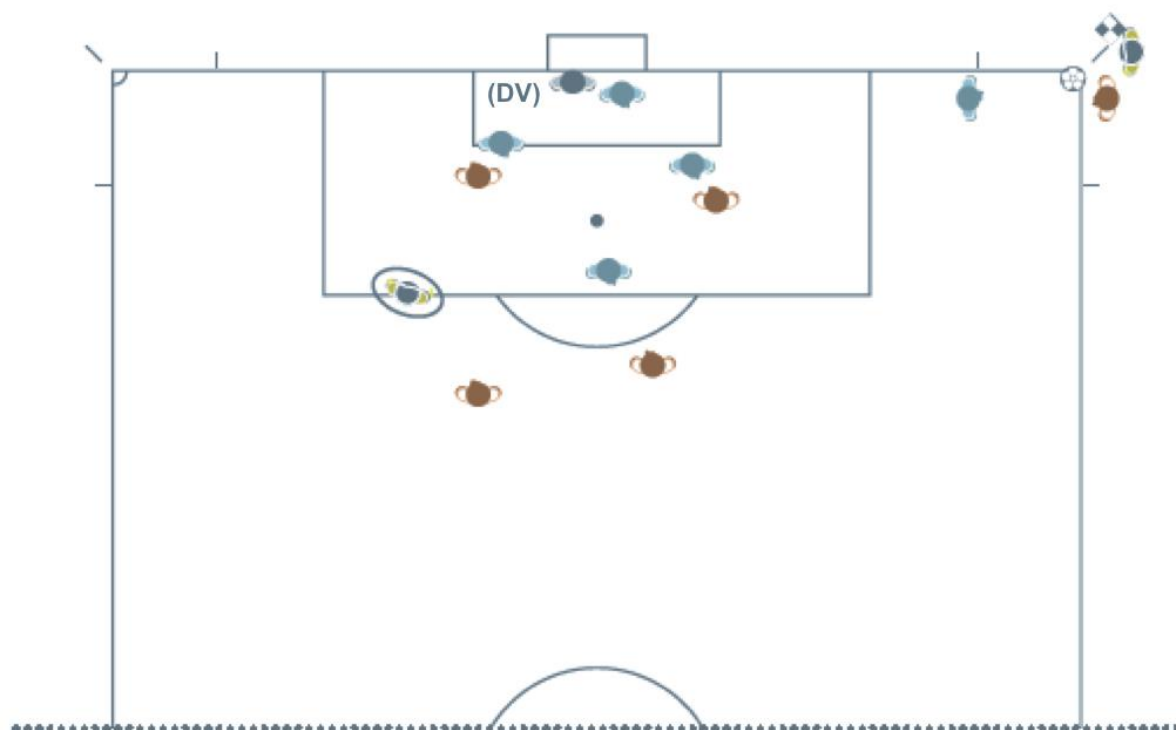
Overleg

Wanneer het gaat om disciplinaire zaken, kan oogcontact en een kort, discreet handgebaar van de ASR richting de scheidsrechter voldoende zijn. Wanneer direct overleg nodig is dan mag de ASR 2-3 meter het veld inkomen indien noodzakelijk. Tijdens het overleg moeten de scheidsrechter en de ASR allebei met het gezicht naar het speelveld staan om te vermijden dat anderen het overleg kunnen volgen en om de spelers en het speelveld in de gaten te kunnen houden.

Hoekschop

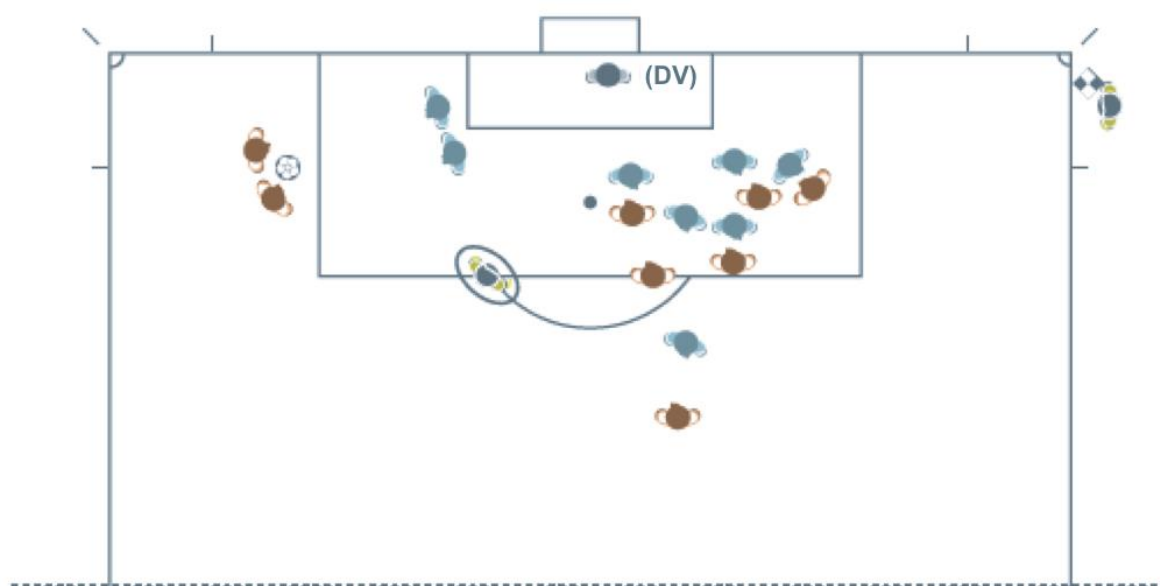
De positie van de ASR bij een hoekschop is achter de hoekvlag in het verlengde van de doellijn, maar de ASR mag de nemer niet hinderen. Hij ziet erop toe dat de bal op juiste wijze in het hoekschopgebied wordt geplaatst.

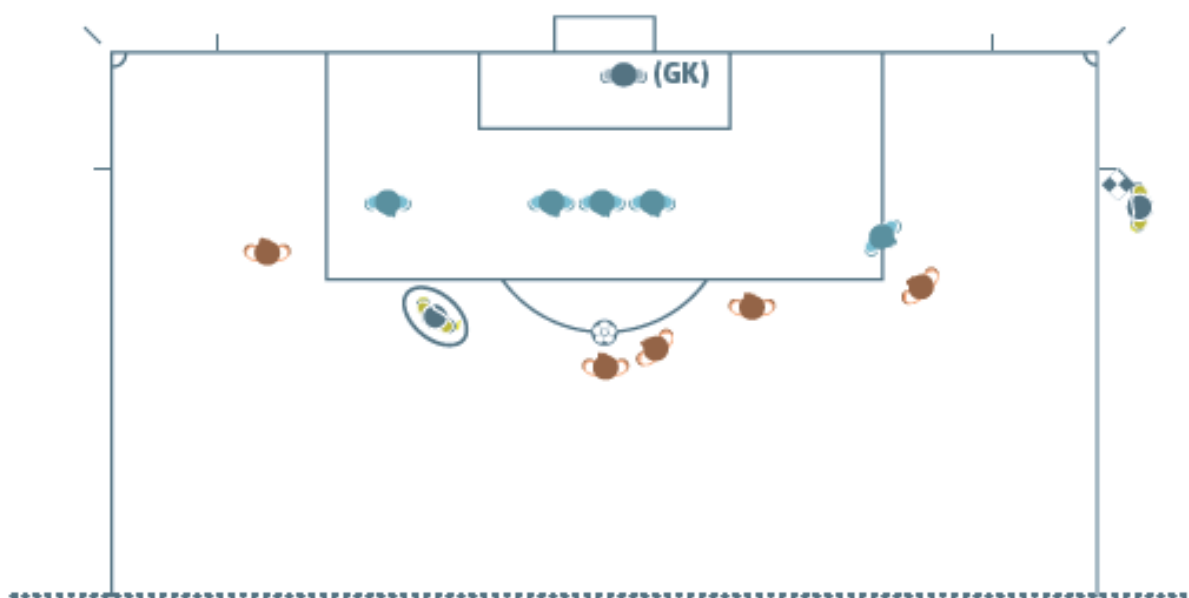
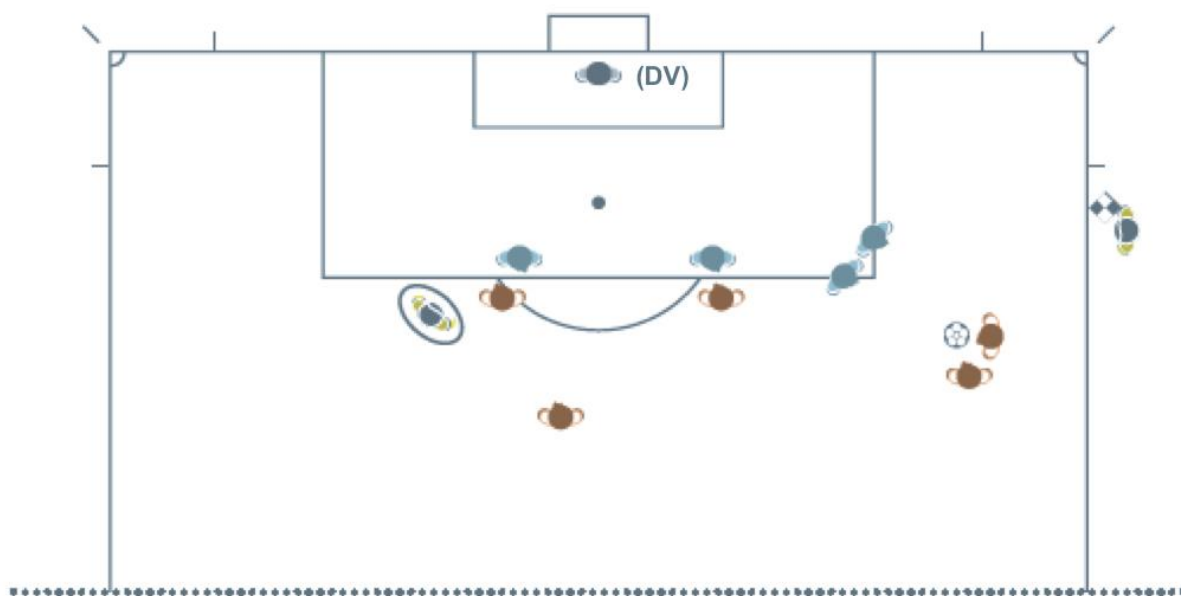

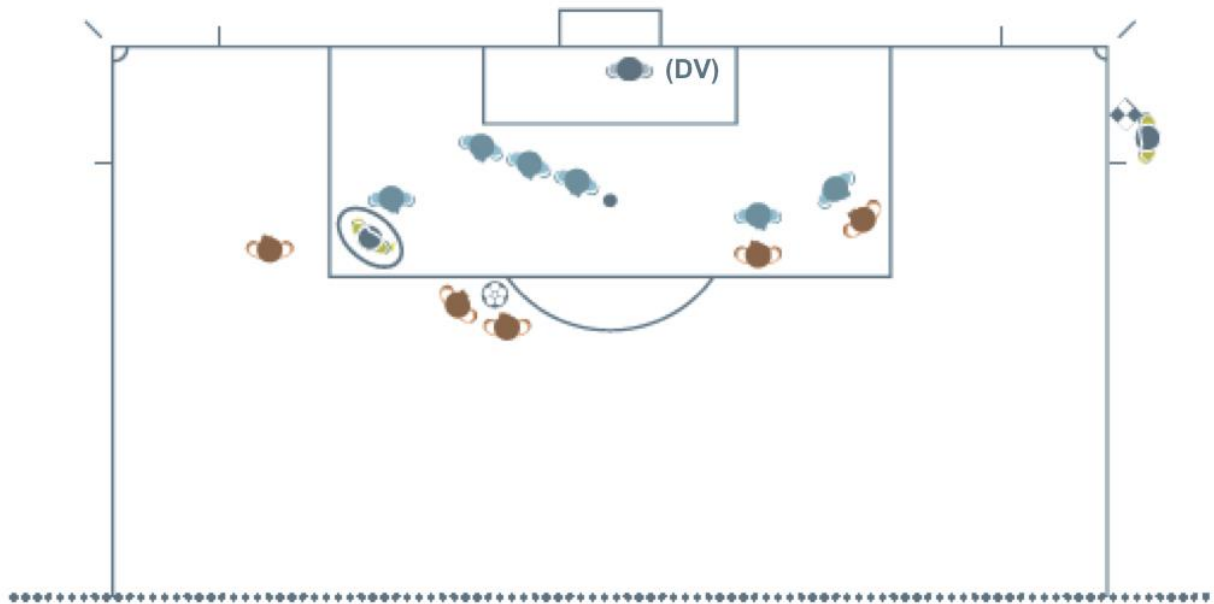

Vrije schop

Bij een vrije schop is de positie van de ASR op gelijke hoogte met de voorlaatste verdediger, om buitenspel te kunnen beoordelen. De ASR moet echter de bal kunnen volgen door langs de zijlijn richting de hoekvlag te lopen wanneer er sprake is van een direct schot op doel.

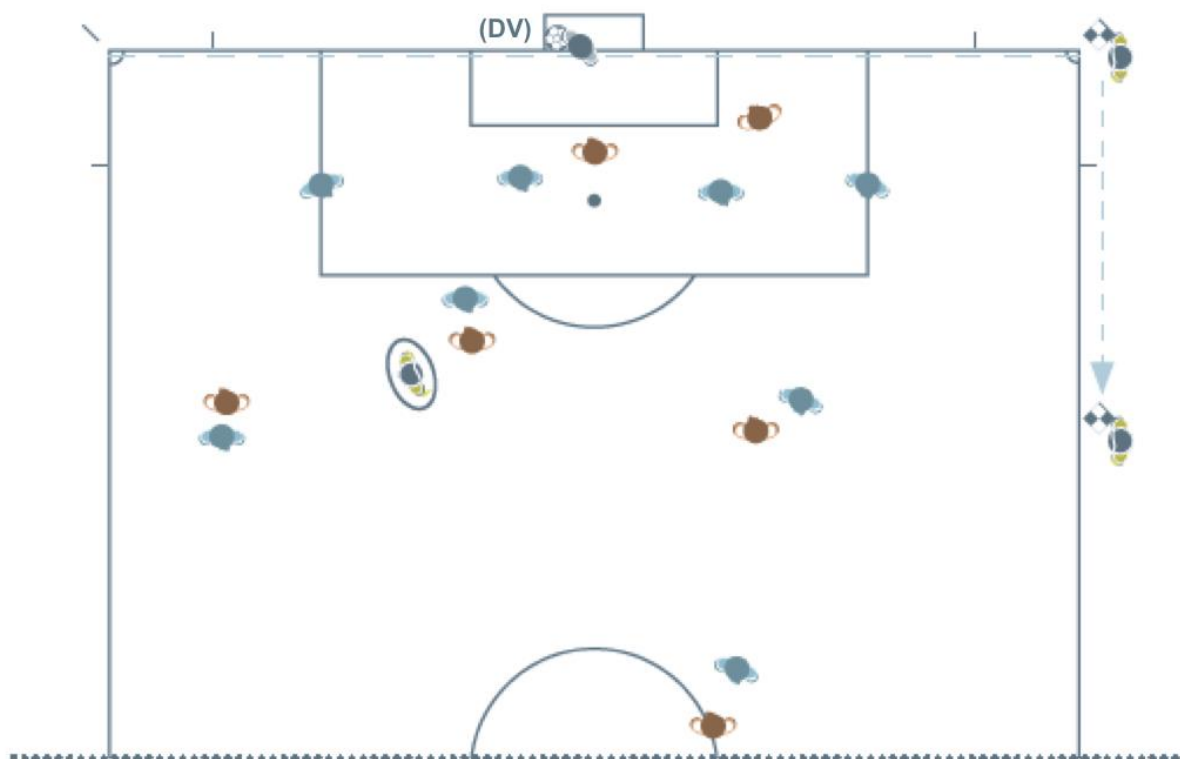

Doelpunt / geen doelpunt

Als er een doelpunt is gemaakt en er geen twijfel bestaat over de beslissing, dan moet de scheidsrechter en de ASR oogcontact maken en de ASR moet vervolgens snel 25 – 30 meter langs de zijlijn richting de middenlijn lopen zonder de vlag in de lucht te steken.

Als een doelpunt is gemaakt, maar de bal nog in het spel lijkt te zijn, dan moet de ASR eerst zijn vlag in de lucht steken om de aandacht van de scheidsrechter te trekken om te vervolgen met de standaard procedure bij een doelpunt snel 25 – 30 meter langs de zijlijn richting de middenlijn te lopen.

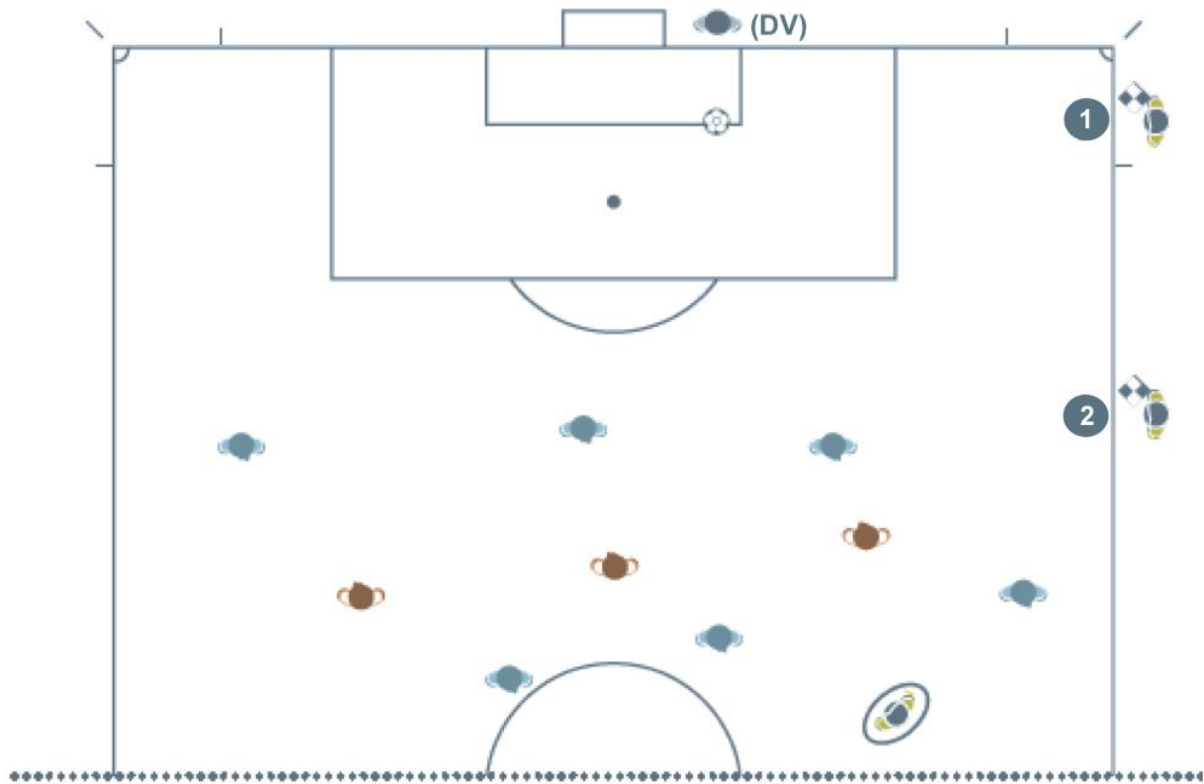
In gevallen dat de bal niet geheel en al over de doellijn gaat en het spel gewoon doorgaat omdat er geen doelpunt is gemaakt, dan moet de scheidsrechter oogcontact maken met de ASR en een discreet handgebaar maken indien nodig.

Doelschop

De ASR moet eerst controleren of de bal binnen het doelgebied is. Als de bal niet op juiste wijze is neergelegd, dan moet de ASR niet van positie veranderen, en moet oogcontact maken met de scheidsrechter en zijn vlag in de lucht steken. Als de bal eenmaal op de juiste wijze is neergelegd binnen het doelgebied, dan moet de ASR positie kiezen om buitenspel te kunnen beoordelen.

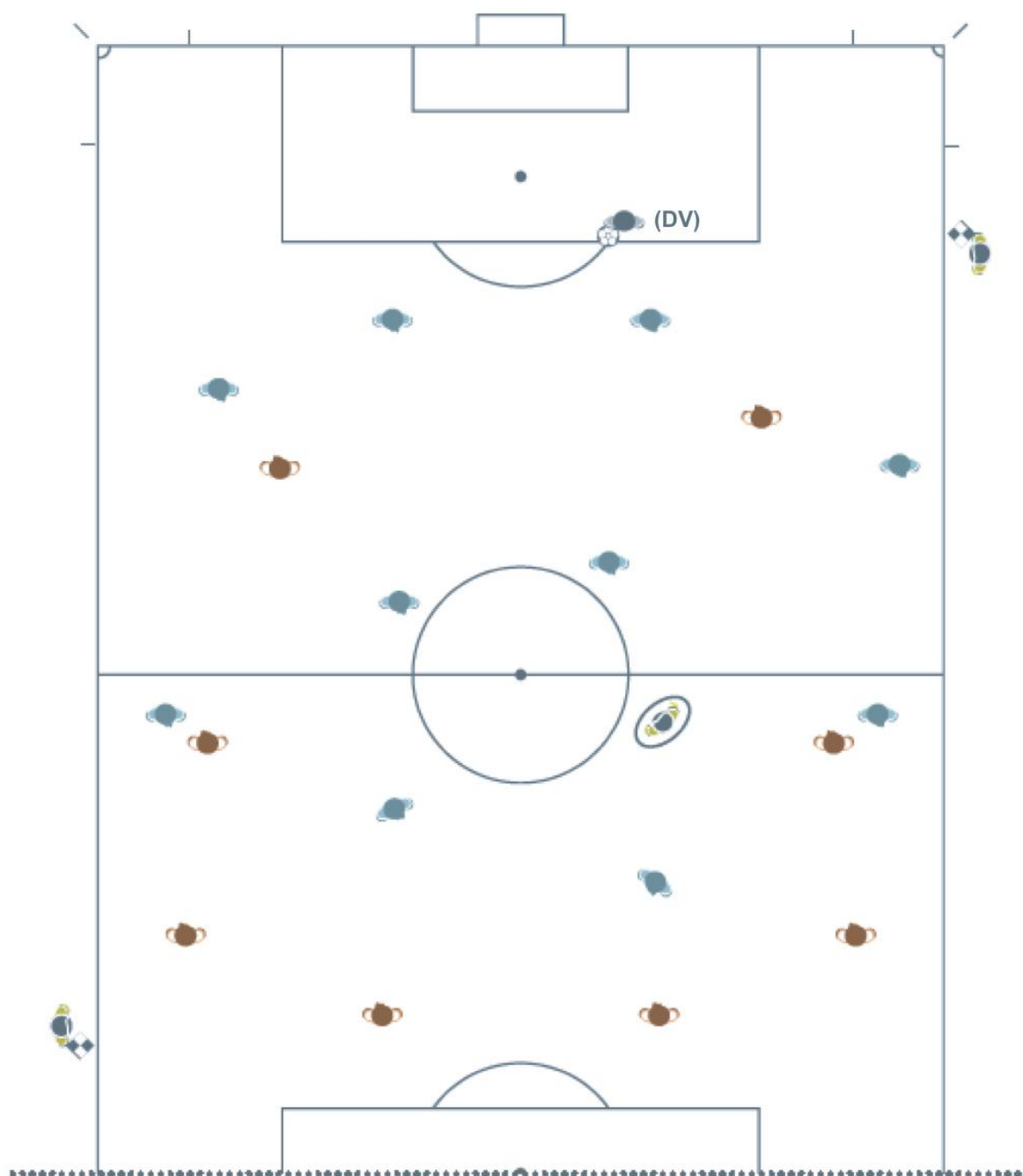
Indien er echter een AASR is, zal de ASR positie kiezen om buitenspel te kunnen beoordelen en de AASR kiest positie op het kruispunt van de doellijn en het doelgebied om te controleren of de bal binnen het doelgebied ligt. Als de bal niet goed ligt dan moet hij de SR daarover informeren.

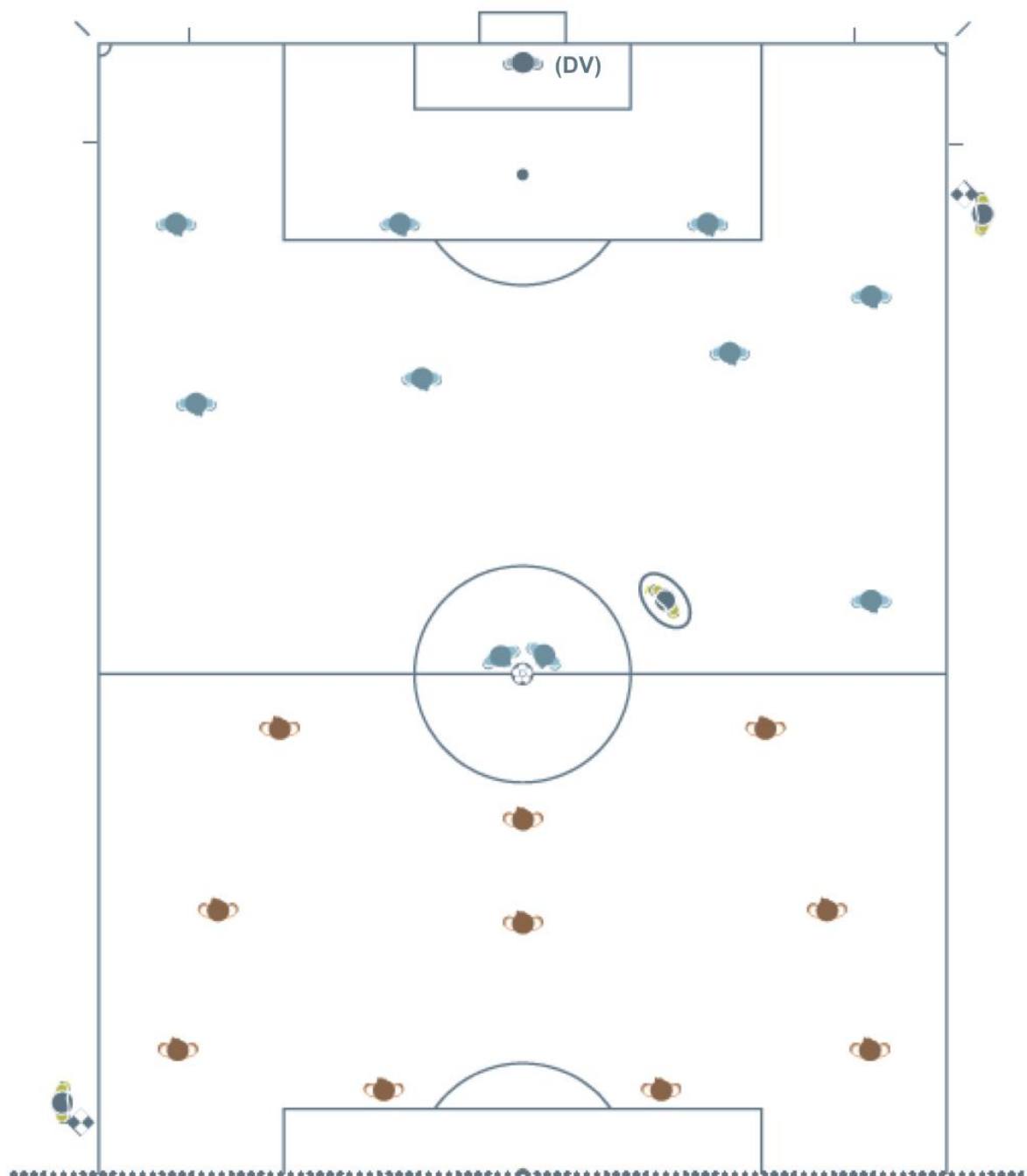
Doelverdediger die de bal in het spel brengt

De ASR moet positie kiezen ter hoogte van de lijn van het strafschopgebied en erop toezien dat de doelverdediger geen hands maakt buiten het strafschopgebied. Als de doelverdediger de bal in het spel heeft gebracht, dan moet de ASR positie kiezen om buitenspel te kunnen beoordelen.

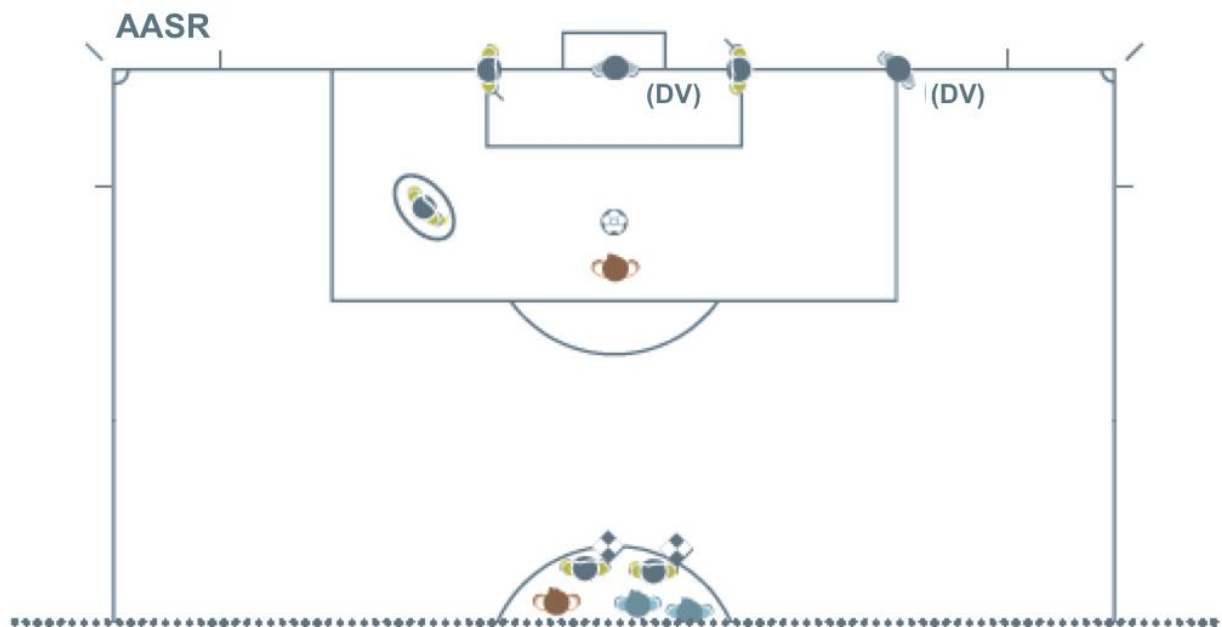
Aftrap

De ASR's moeten zich op gelijke hoogte bevinden als de voorlaatste verdediger.

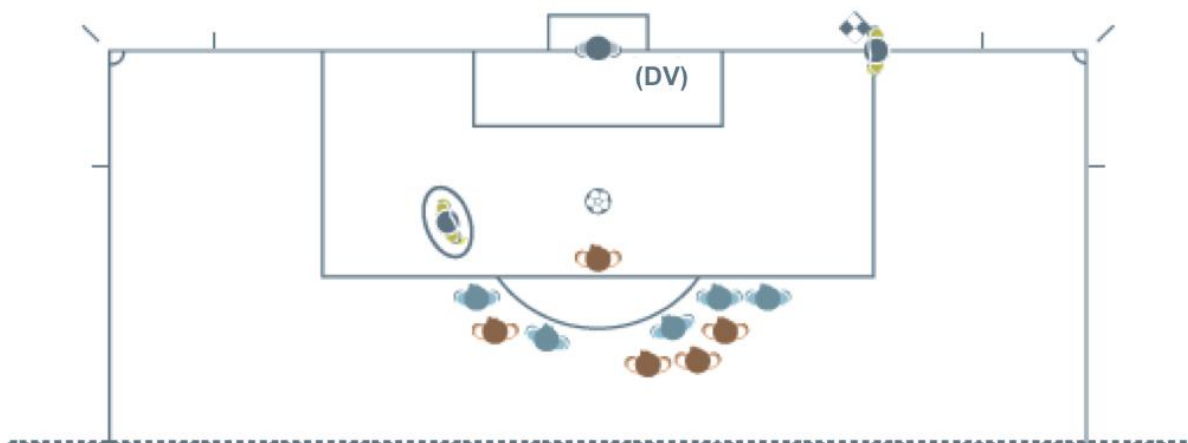
Strafschoppenserie

Eén ASR moet zich opstellen op de kruising van de doellijn en het doelgebied. De andere ASR moet zich in de middencirkel bevinden om toezicht te houden op de spelers. In het geval er AASRs aanwezig zijn, moeten deze zich opstellen op de beide kruisingen van de doellijn en het doelgebied, zowel rechts als links van het doel; behalve als er DLT wordt gebruikt. In dat geval is er slechts één AASR nodig. AASR 2 en ASR1 moeten in dit geval de spelers in de middencirkel in de gaten houden en ASR2 en de 4de official moeten de instructiezones in de gaten houden.

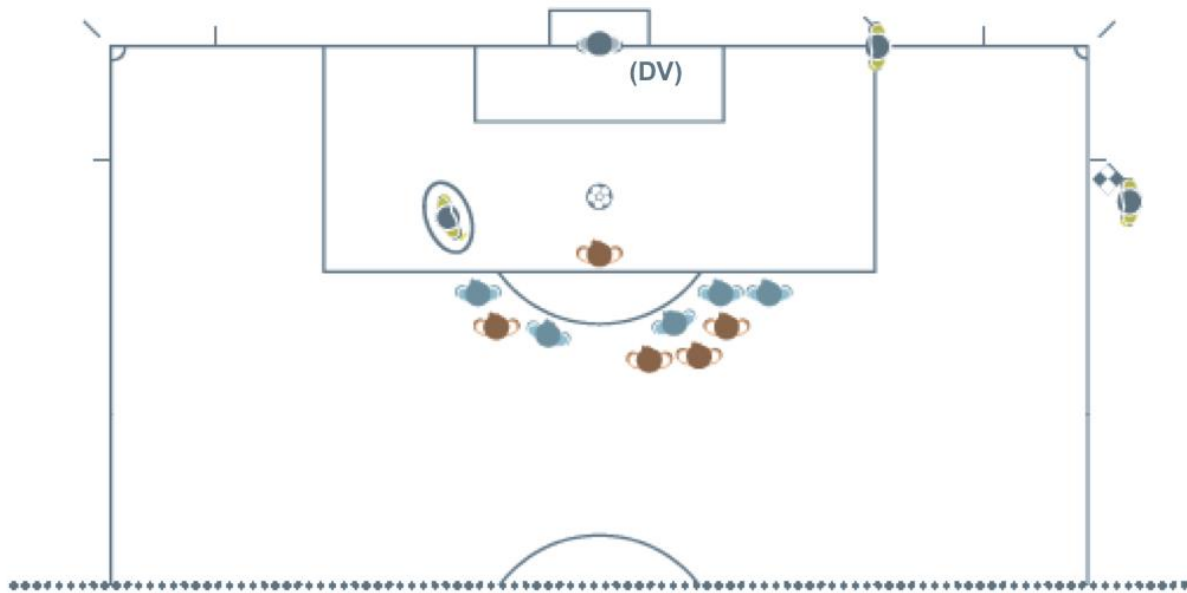

Strafschop

De ASR moet zich opstellen op de kruising van de doellijn en het strafschopgebied.

In het geval er AASR's aanwezig zijn, moet de AASR zich opstellen op de kruising van de doellijn en het doelgebied en stelt de ASR zich op ter hoogte van de strafschopstip (dit is de buitenspellijn).

Opstootjes

In het geval van opstootjes mag de dichtstbijzijnde ASR het speelveld betreden om de scheidsrechter te assisteren. De andere ASR moet het opstootje observeren en registreren. De 4de official moet in de buurt van de instructiezones blijven.

Vereiste afstand

Als een vrije schop wordt toegekend in de directe nabijheid van de ASR, dan mag de ASR het speelveld betreden (meestal op verzoek van de scheidsrechter) om te helpen er voor te zorgen dat de spelers zich opstellen op 9.15 meter van de bal. In dit geval moet de scheidsrechter wachten totdat de ASR weer in positie is, voordat hij het spel laat hervatten.

Wissel

Als er geen 4de official is, dan gaat de ASR naar de middenlijn om te assisteren bij de wisselprocedure. De scheidsrechter moet wachten totdat de ASR weer in positie is, voordat hij het spel laat hervatten.

Als er wel een 4de official is, dan hoeft de ASR niet naar de middenlijn te gaan omdat de 4de official de wisselprocedure uitvoert. Dit geldt niet als er meerdere wissels op hetzelfde moment zijn. In dat geval gaat de ASR naar de middenlijn om de 4de official te assisteren.

Lichaamstaal, communicatie en het fluitsignaal

Scheidsrechters

Lichaamstaal

Lichaamstaal is een middel dat de scheidsrechter gebruikt om:

- te helpen de wedstrijd onder controle te houden;
- gezag en zelfbeheersing uit te stralen.

Met lichaamstaal wordt niet bedoeld het toelichten van een beslissing.

Gebaren

Zie Regel 5 voor de tekeningen met gebaren

Fluit

De fluit is nodig om:

- het spel te starten (1ste en 2de helft van de reguliere speeltijd en de verlenging), na een doelpunt;
- het spel te onderbreken
  - voor een vrije schop of strafschoep;
  - als de wedstrijd wordt stilgelegd of voortijdig beëindigd;
  - aan het eind van elke speelbeurt;
- het spel te hervatten bij:
  - vrije schoppen als de vereiste afstand in acht moet worden genomen;
  - strafschoepen;
- het spel te hervatten, nadat het is onderbroken voor:
  - een waarschuwing of een veldverwijdering;
  - een blessure;
  - een wissel.

De fluit is NIET nodig om:

- het spel te onderbreken bij een duidelijke:
  - doelschoep, hoekschoep, inworp of doelpunt;
- het spel te hervatten bij:
  - de meeste vrije schoppen, doelschoep, hoekschoep, inworp en een scheidsrechtersbal.

Een fluit die te vaak of onnodig wordt gebruikt zal tot gevolg hebben dat de impact geringer wordt op momenten dat het echt nodig is.

Als de scheidsrechter wil dat de speler(s) wacht(en) op het fluitsignaal voordat het spel hervat wordt (bijv. om te verzekeren dat de verdedigers op 9,15 meter staan bij een vrije schoep), dan moet hij de aanvaller(s) goed duidelijk maken dat er gewacht moet worden op het fluitsignaal.

Als de scheidsrechter per ongeluk op zijn fluit blaast en het spel stopt, dan wordt het spel hervat met een scheidsrechtersbal.

Assistent-scheidsrechters

Piepsignaal

Het systeem met het piepsignaal is een aanvullend signaal dat enkel wordt gebruikt om de aandacht van de scheidsrechter te trekken. Situaties waarin dit van pas kan komen zijn o.a.:

- buitenspel;
- overtredingen (buiten het gezichtsveld van de scheidsrechter);
- inworp, hoekschoep, doelschoep of doelpunt (als de beslissing niet direct duidelijk is).

Elektronisch communicatie systeem

Als er een elektronisch communicatie systeem wordt gebruikt, dan zal de scheidsrechter voorafgaand aan de wedstrijd de ASRs adviseren over wanneer het gepast is om het communicatie systeem te gebruiken met, of in plaats van, een fysiek signaal.

Vlagtechniek

De vlag van de ASR moet altijd ontrold zijn en zichtbaar voor de scheidsrechter. Dit betekent meestal dat de vlag wordt vastgehouden in de hand die zich het dichtst bij de scheidsrechter bevindt. Als de ASR een signaal geeft, dan stopt hij met lopen, staat met zijn gezicht naar het speelveld, maakt oogcontact met de scheidsrechter en steekt de vlag met een gedecideerde beweging in de lucht (niet gehaast of overdreven wapperen). De vlag moet een soort verlengstuk van de arm zijn. De ASR's moeten de vlag in de lucht steken met de hand die gebruikt zal worden voor het volgende signaal. Als omstandigheden wijzigen en de andere hand gebruikt moet worden dan moet de ASR de vlag beneden zijn middel naar de andere hand brengen. Het signaal moet worden aangehouden totdat de scheidsrechter het opmerkt.

Als de ASR een signaal geeft vanwege een overtreding die met een veldverwijdering moet worden bestraft en als dit signaal niet meteen wordt opgemerkt:

- als het spel is onderbroken, dan mag de spelhervatting worden gewijzigd in overeenstemming met de spelregels (vrije schop, strafschop, etc.);
- als het spel hervat is, dan mag de scheidsrechter nog steeds een disciplinaire sanctie geven, maar de overtreding kan niet meer worden bestraft met een vrije schop of strafschop.

Gebaren

Over het algemeen geldt dat de ASR geen overduidelijke handgebaren moet maken. Echter, in sommige gevallen kan een discreet handgebaar de scheidsrechter ondersteunen. Het handgebaar moet dan wel een duidelijke betekenis hebben zoals afgesproken in de bespreking voor de wedstrijd.

Signalen

Zie Regel 6 voor de tekeningen met signalen.

Hoekschop / doelschop

Als de bal geheel en al over de doellijn gaat moet de ASR zijn vlag in de lucht steken met zijn rechterhand (betere zichtlijn) om de scheidsrechter te informeren dat de bal uit het spel is en dan als het:

- dichtbij de ASR is – aangeven of het een doelschop of een hoekschop is;
- niet dichtbij de ASR is – oogcontact maken en de beslissing van de scheidsrechter volgen.

Als de bal duidelijk over de doellijn gaat dan hoeft de ASR de vlag niet in de lucht te steken om aan te geven dat de bal het speelveld heeft verlaten. Als de doelschop of hoekschop duidelijk is, is het niet nodig een signaal te geven, helemaal als de scheidsrechter een signaal geeft.

Overtredingen

De ASR moet zijn vlag in de lucht steken als er sprake is van een overtreding of onbehoorlijk gedrag in zijn directe nabijheid, of buiten het gezichtsveld van de scheidsrechter. In alle andere situaties moet de ASR wachten en een advies geven als dit gevraagd wordt en dan de scheidsrechter informeren over wat hij heeft gezien en gehoord en welke spelers betrokken waren.

Alvorens een vlagsignaal vanwege een overtreding te geven moet de ASR vaststellen dat:

- de overtreding plaatsvond buiten het zicht van de scheidsrechter, of dat diens zicht werd geblokkeerd;
- de scheidsrechter geen voordeel wilde toepassen.

Als een overtreding plaatsvindt die een vlagsignaal van de ASR vereist, dan moet de ASR:

- de vlag in de lucht steken met dezelfde hand als waarmee de rest van het signaal gegeven zal worden – dit maakt het voor de scheidsrechter duidelijk aan welk team de vrije schop toegekend zal worden;
- oogcontact maken met de scheidsrechter;
- de vlag licht heen en weer zwaaien (elke overdreven of agressieve beweging vermijden).

De ASR moet de 'wait-and-see' techniek toepassen om het spel door te laten gaan en de vlag niet in de lucht steken als het team waartegen een overtreding is begaan profijt zal hebben van het voordeel; het is daarom van groot belang dat de ASR oogcontact maakt met de scheidsrechter.

Overtredingen binnen het strafschopgebied

Bij een overtreding in het strafschopgebied door een verdediger, buiten het gezichtsveld van de scheidsrechter, moet de ASR, met name als dit aan de kant van de ASR gebeurt, eerst oogcontact maken met de scheidsrechter om te zien waar deze staat en welke actie er is genomen. Als de scheidsrechter geen actie heeft ondernomen, dan moet de ASR een vlagsignaal geven en het elektronische piepsysteem gebruiken en vervolgens zichtbaar langs de zijlijn richting de hoekvlag lopen.

Overtredingen buiten het strafschoopgebied

Als een overtreding wordt begaan door een verdediger buiten het strafschoopgebied (in de buurt van de lijnen van het strafschoopgebied), dan moet de ASR eerst oogcontact maken met de scheidsrechter om te zien wat diens positie is, welke actie is ondernomen, en indien nodig een vlagsignaal geven. In het geval van een counter moet de ASR in staat zijn om informatie te geven over of er al dan niet een overtreding is begaan en of een overtreding binnen of buiten het strafschoopgebied werd begaan. Ook moet hij informatie kunnen geven over welke disciplinaire actie genomen moet worden. De ASR moet een duidelijke beweging langs de zijlijn in de richting van de middenlijn maken, om aan te geven dat de overtreding plaats vond buiten het strafschoopgebied.

Doelpunt – geen doelpunt

Als het duidelijk is dat de bal geheel en al over de doellijn is gegaan, in het doel, dan moet de ASR oogcontact maken met de scheidsrechter zonder een aanvullend signaal te geven.

Als een doelpunt is gemaakt zonder dat het echt duidelijk is dat de bal over de lijn is gegaan, dan moet de ASR eerst de vlag in de lucht steken om de aandacht van de scheidsrechter te trekken en dan het doelpunt bevestigen.

Buitenspel

De eerste actie van de ASR bij een buitenspelsituatie is het in de lucht steken van de vlag (met de rechterhand om de ASR een beter zicht te geven) en vervolgens, als de scheidsrechter het spel onderbreekt, de vlag gebruiken om aan te geven in welk gebied van het speelveld de buitenspelpositie plaats vond. Als het vlagsignaal niet direct wordt opgemerkt door de scheidsrechter, dan moet de ASR het signaal aanhouden tot het moment dat het wordt opgemerkt of totdat de bal duidelijk in het bezit is gekomen van de verdedigende partij.

Strafschoop

Als de doelverdediger opzichtig van de doellijn komt, voordat de bal is getrapt en voorkomt dat er een doelpunt gemaakt wordt, dan moet de ASR de vlag in de lucht steken om de overtreding aan te geven conform de afspraken met de SR die voor de wedstrijd zijn gemaakt.

Wissel

Op het moment dat de ASR op de hoogte is gebracht (door de 4de official of een teamofficial) dat om een wissel is verzocht, dan moet de ASR dit aangeven richting de scheidsrechter bij de volgende onderbreking.

Inworp

Als de bal geheel en al over de zijlijn gaat:

- dichtbij de ASR – moet onmiddellijk een signaal gegeven worden om de richting van de inworp aan te geven;
- ver weg van de ASR en de beslissing met betrekking tot de inworp is een duidelijke – dan moet de ASR onmiddellijk een signaal geven om de richting van de inworp aan te geven;
- ver weg van de ASR en de ASR twijfelt over de richting van de inworp – dan moet hij zijn vlag in de lucht steken om de scheidsrechter te informeren dat de bal uit het spel is, oogcontact maken met de scheidsrechter en diens signaal volgen.

Aanvullende assistent-scheidsrechters

De AASR's gebruiken een radio communicatiesysteem (geen vlaggen) om te communiceren met de scheidsrechter. Als het radio communicatiesysteem niet werkt, dan gebruiken de AASR's een vlaggenstok met een elektronisch piepsignaal. In de regel maken AASR's geen overduidelijke handgebaren, maar in sommige gevallen kan een discreet handgebaar een waardevolle ondersteuning zijn voor de scheidsrechter. Het handgebaar moet een duidelijke betekenis hebben en over deze gebaren moeten afspraken zijn gemaakt in de bespreking voor de wedstrijd.

“Doelpunt – geen doelpunt” situaties

Als de AASR heeft geconstateerd dat de bal geheel en al over de doellijn is gegaan, in het doel, moet hij:

- de scheidsrechter direct informeren via het communicatiesysteem dat er een doelpunt moet worden toegekend;
- een duidelijk gebaar maken met de linkerarm haaks op de doellijn, wijzend richting het midden van het veld (ook moet hij de vlaggenstok in de linkerhand houden). Dit signaal is niet nodig als de bal overduidelijk de doellijn is gepasseerd.

De scheidsrechter neemt de uiteindelijke beslissing.

Overige adviezen

Voordeel

De scheidsrechter mag de voordeelregel toepassen telkens als er een overtreding plaatsvindt, maar moet het volgende in acht nemen wanneer hij besluit of hij de voordeelregel toepast of het spel onderbreekt:

- de ernst van de overtreding – als de overtreding bestraft moet worden met een veldverwijdering, dan moet de scheidsrechter de wedstrijd onderbreken en de speler verwijderen, tenzij er sprake is van een duidelijke scoringskans;
- de plaats waar de overtreding werd begaan – hoe dichterbij het doel van de tegenstander, hoe effectiever het voordeel kan zijn;
- de mogelijkheid voor een onmiddellijke, veelbelovende aanval
- de sfeer in de wedstrijd.

Bijtellen van verloren gegane tijd

Veel onderbrekingen in een wedstrijd zijn geheel vanzelfsprekend (bijv. inwerpen, doelschoppen). Er wordt alleen tijd bijgeteld als het oponthoud langdurig is.

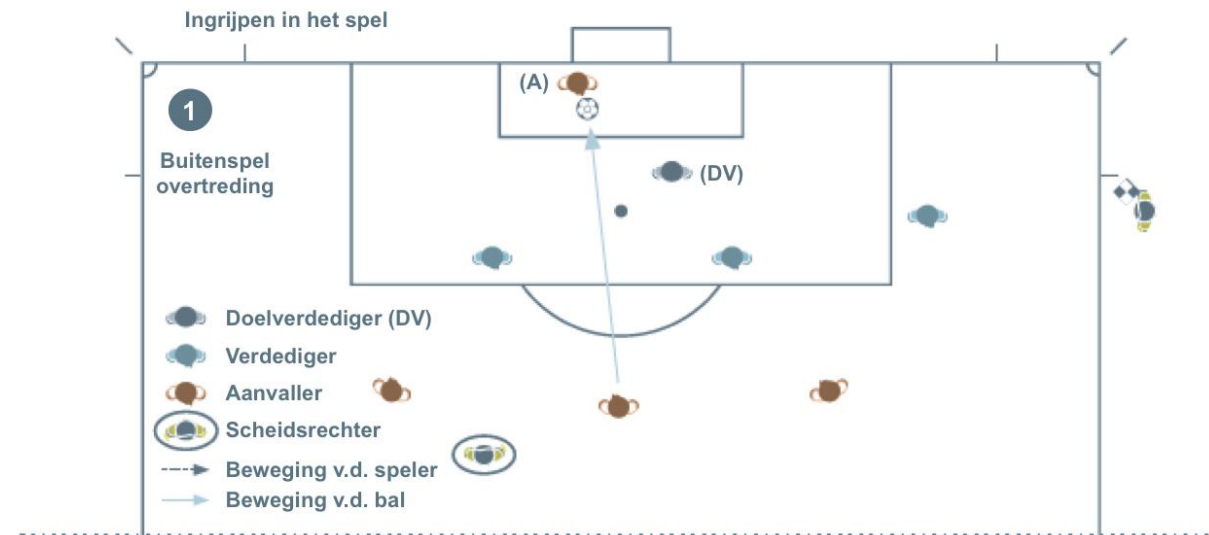
Een tegenstander vasthouden

Scheidsrechters worden er aan herinnerd om vroegtijdig in te grijpen en streng op te treden tegen vasthouden, met name binnen het strafschopgebied bij hoekschoppen en vrije schoppen.

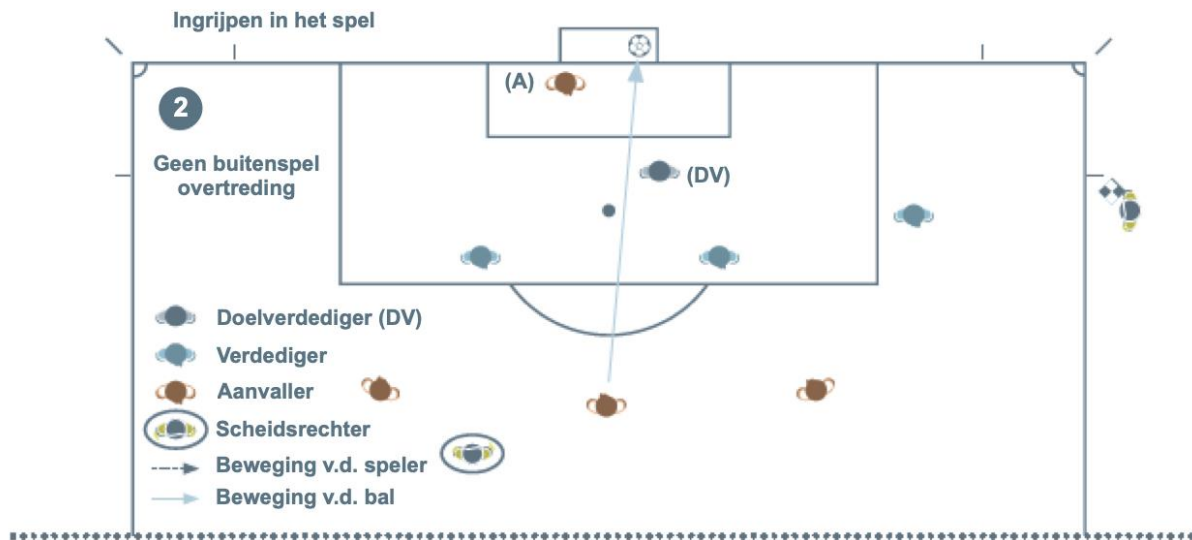
Om met deze situaties om te kunnen gaan:

- moet de scheidsrechter elke speler die een tegenstander vasthoudt voordat de bal in het spel is vermanen;
- de speler een waarschuwing geven als het vasthouden doorgaat voordat de bal in het spel is;
- een directe vrije schop of strafschop toekennen en de speler waarschuwen als de bal in het spel is.

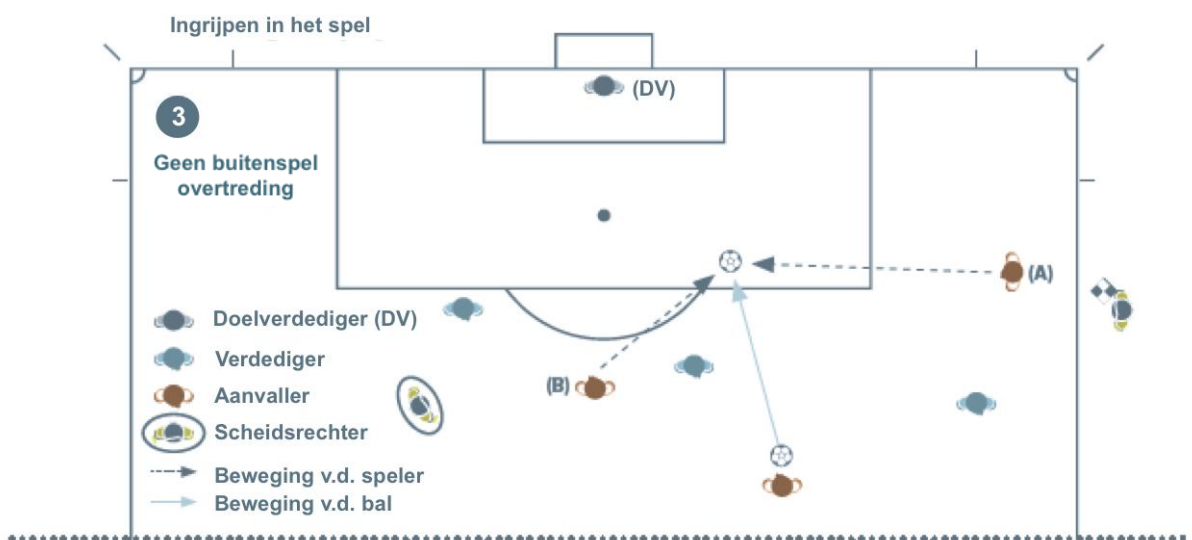
Buitenspel

Een aanvaller in buitenspelpositie (A) die de tegenstander niet beïnvloedt, raakt de bal. De ASR moet de vlag in de lucht steken op het moment dat de speler de bal raakt (strafbaar buitenspel)

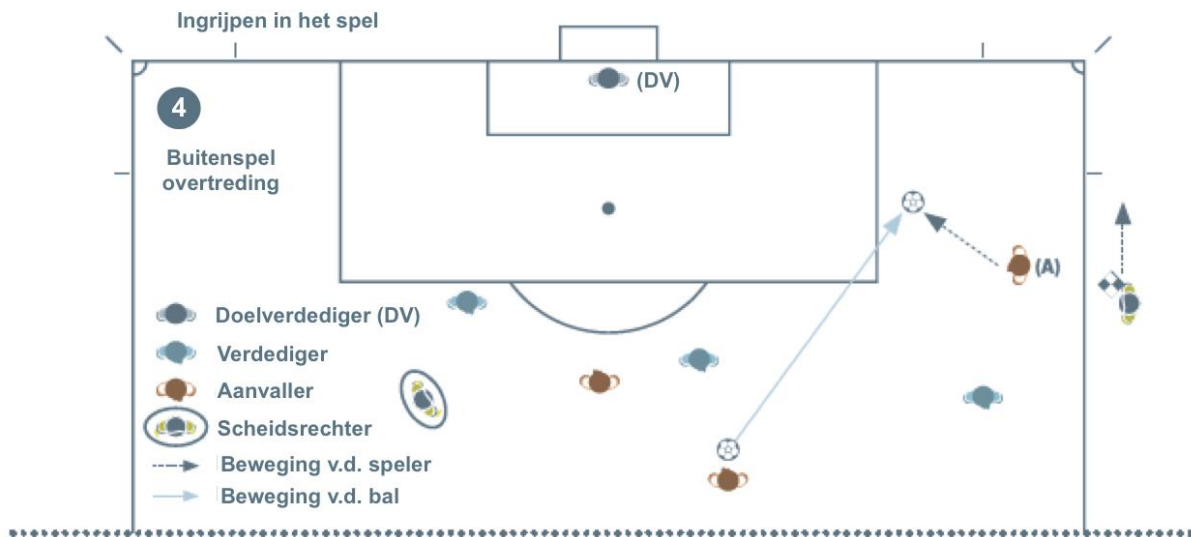

Een aanvaller in buitenspelpositie (A) die de tegenstander niet beïnvloedt, raakt de bal niet. De speler raakt de bal niet dus kan niet worden bestraft (geen strafbaar buitenspel)

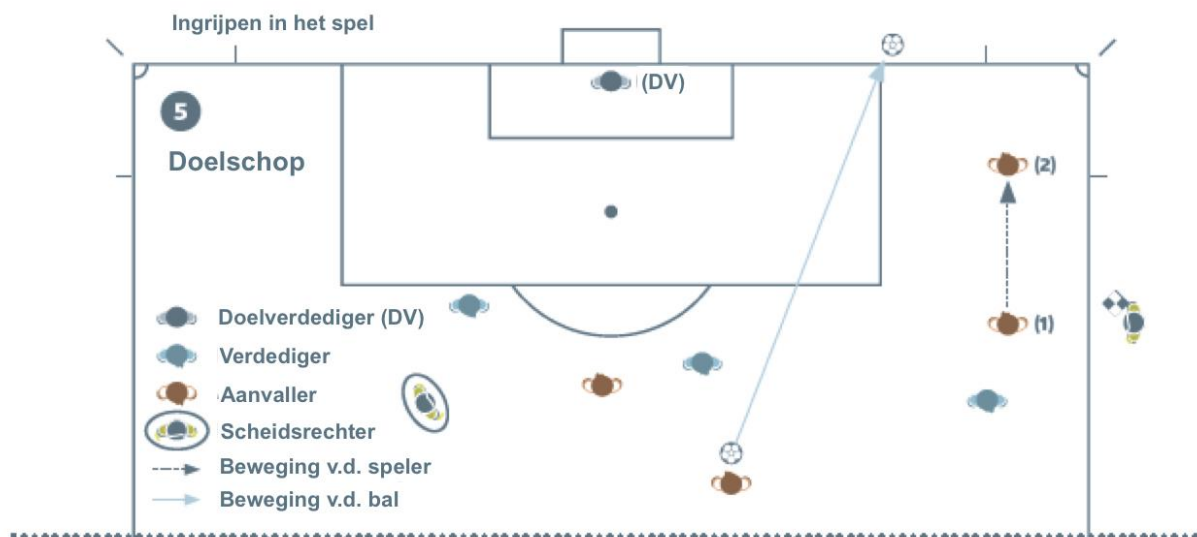

Een aanvaller in buitenspelpositie (A) rent richting de bal en een ploeggenoot (B) die niet buitenspel staat rent ook naar de bal en speelt deze. (A) raakte de bal niet, dus kan niet worden bestraft.

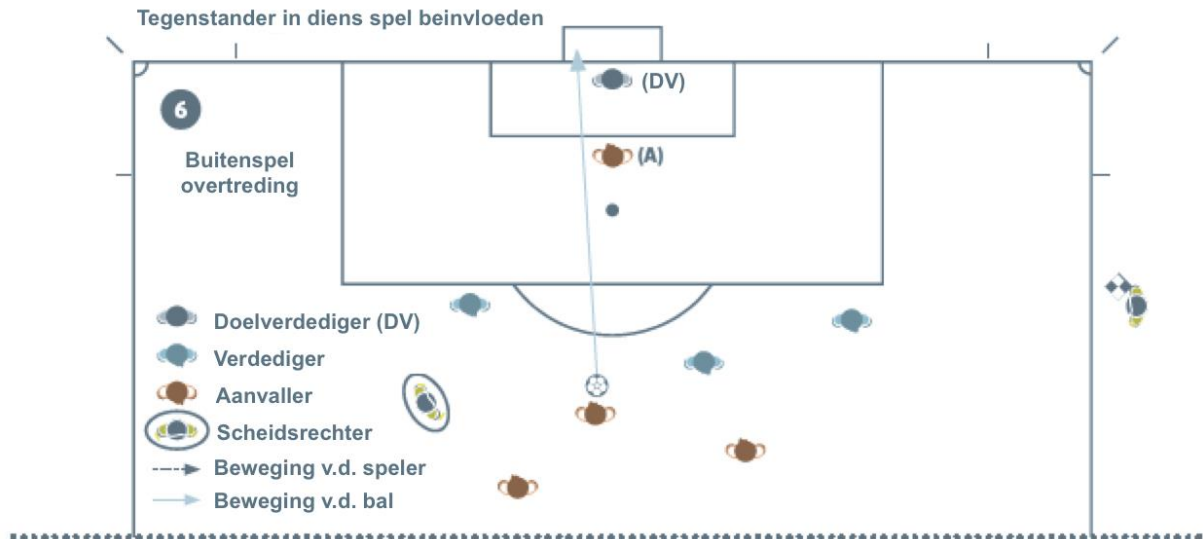

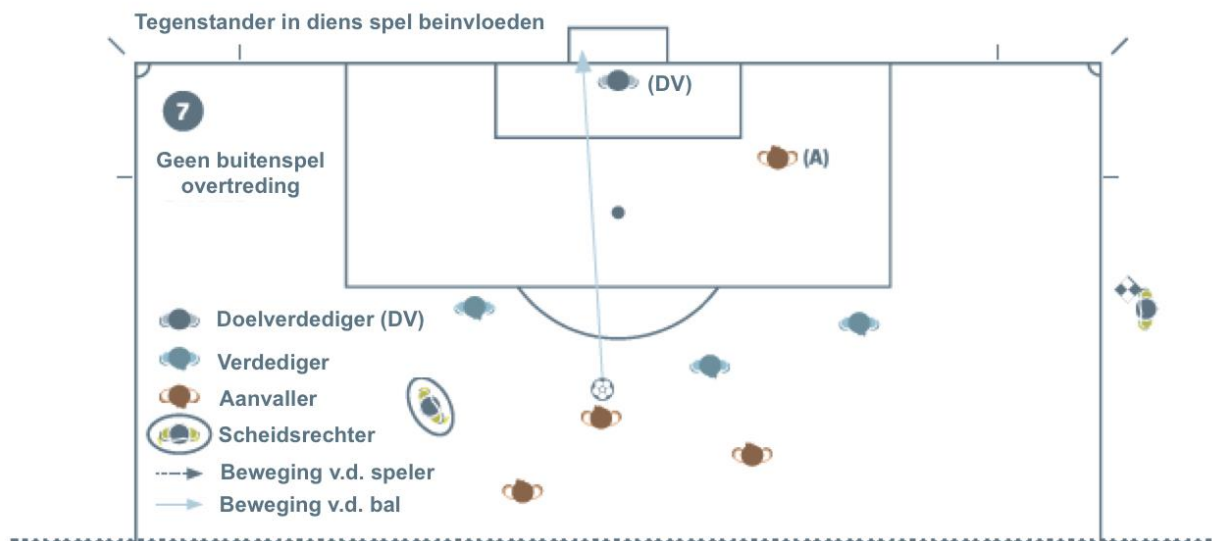
Een speler in buitenspelpositie (A) mag worden bestraft voordat hij de bal raakt of speelt, als, naar het oordeel van de SR, geen andere ploeggenoot die niet buitenspel staat de mogelijkheid heeft de bal te spelen.

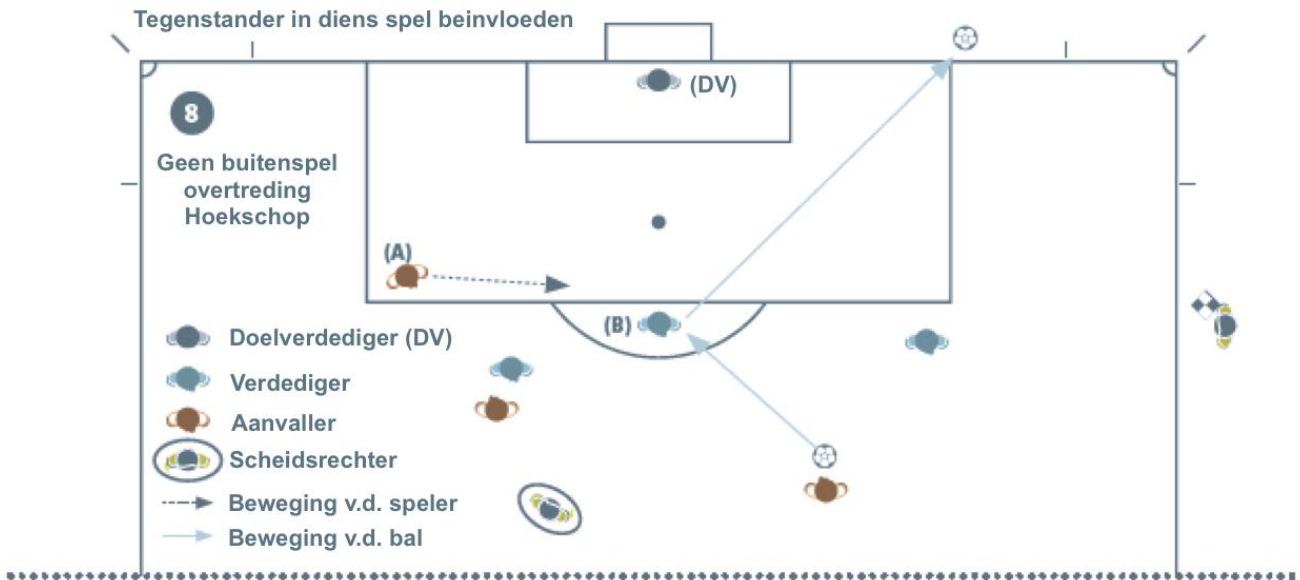
Een aanvaller in buitenspelpositie (1) loopt richting de bal en raakt deze niet. De ASR moet een doelschop aangeven

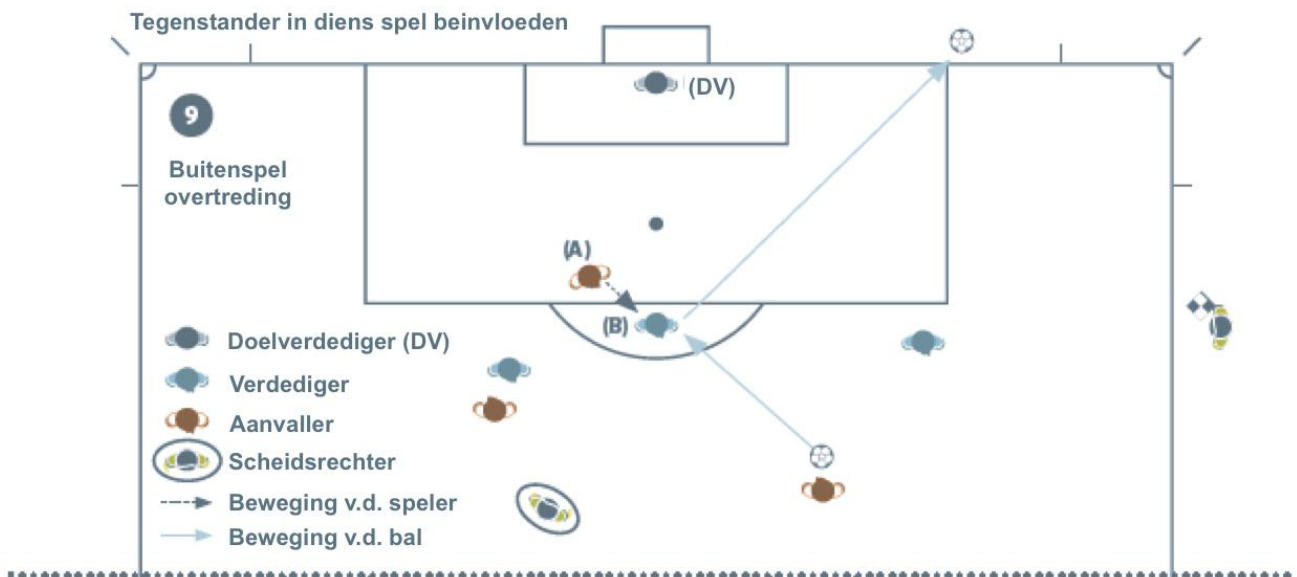
Een aanvaller in buitenspelpositie (A) belemmert duidelijk het zicht van de doelverdediger. De speler moet worden bestraft wegens het verhinderen dat een tegenstander de bal speelt of kan spelen.

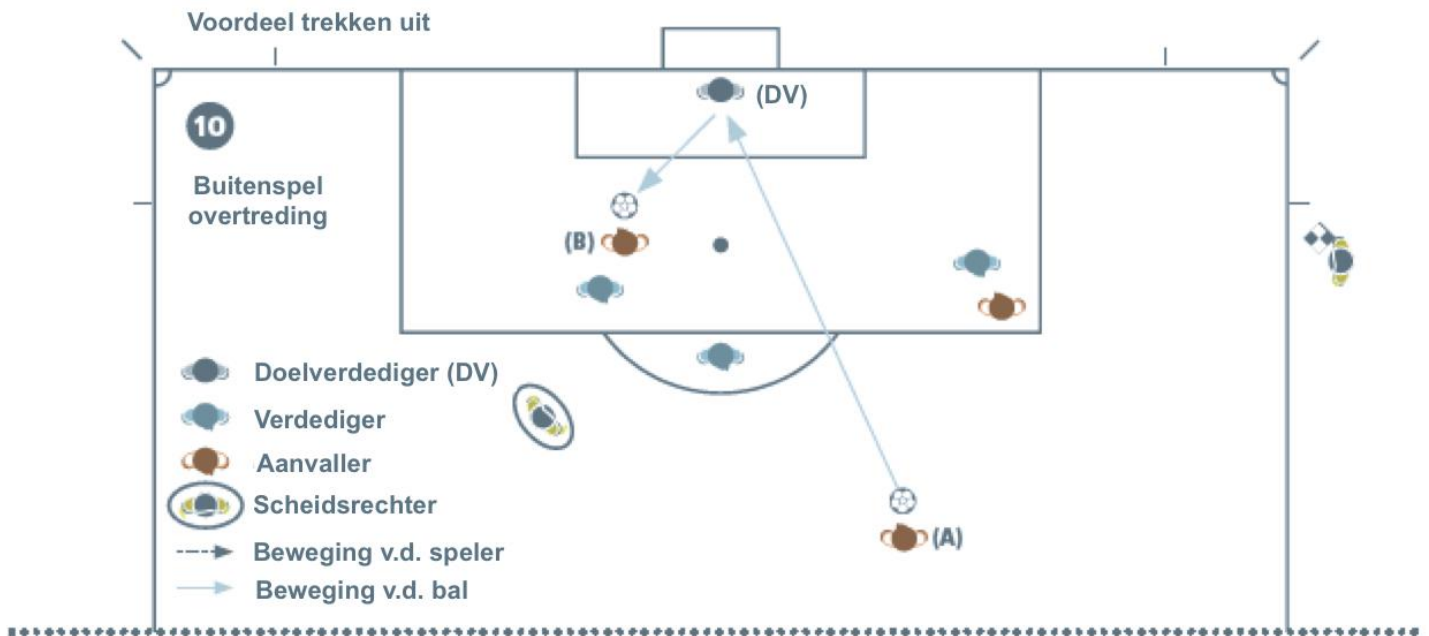
Een aanvaller in buitenspelpositie (A) belemmert het zicht van de doelverdediger niet en gaat ook geen duel aan met een tegenstander om de bal te veroveren.

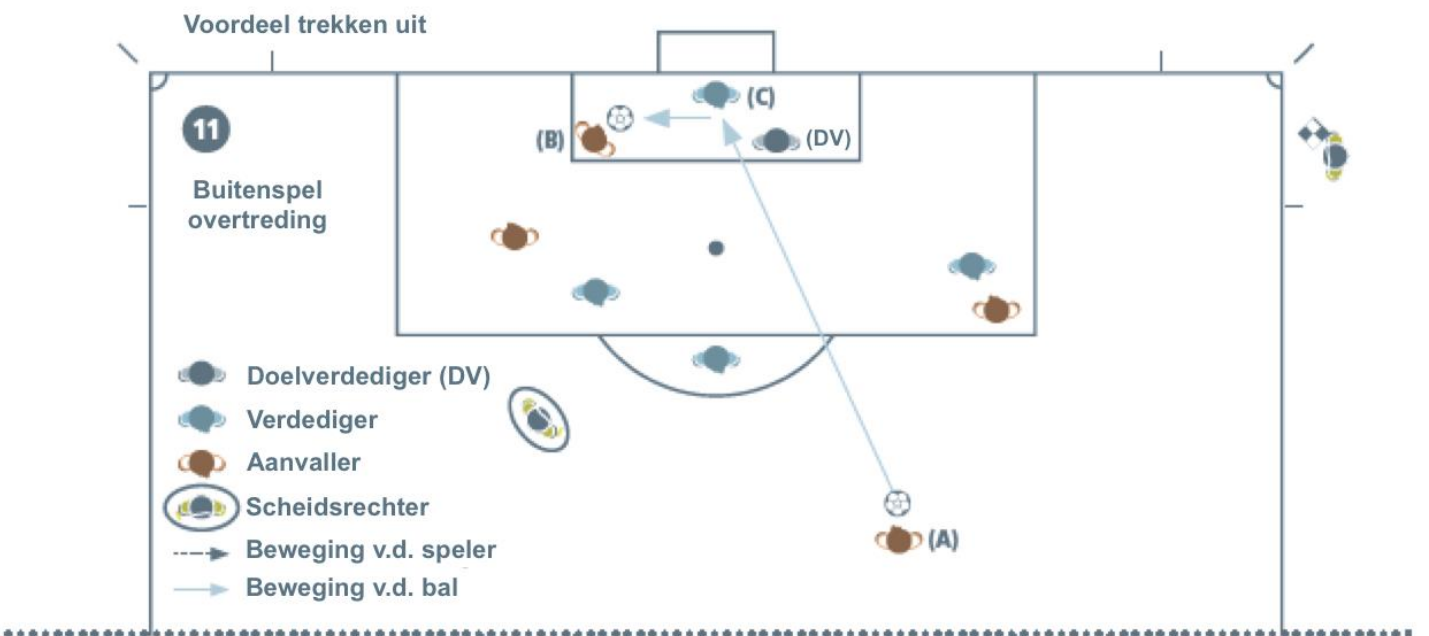
Een aanvaller in buitenspelpositie (A) rent richting de bal maar verhindert niet dat de tegenstander (B) de bal speelt of kan spelen. (A) gaat geen duel aan met tegenstander (B) om de bal te veroveren.

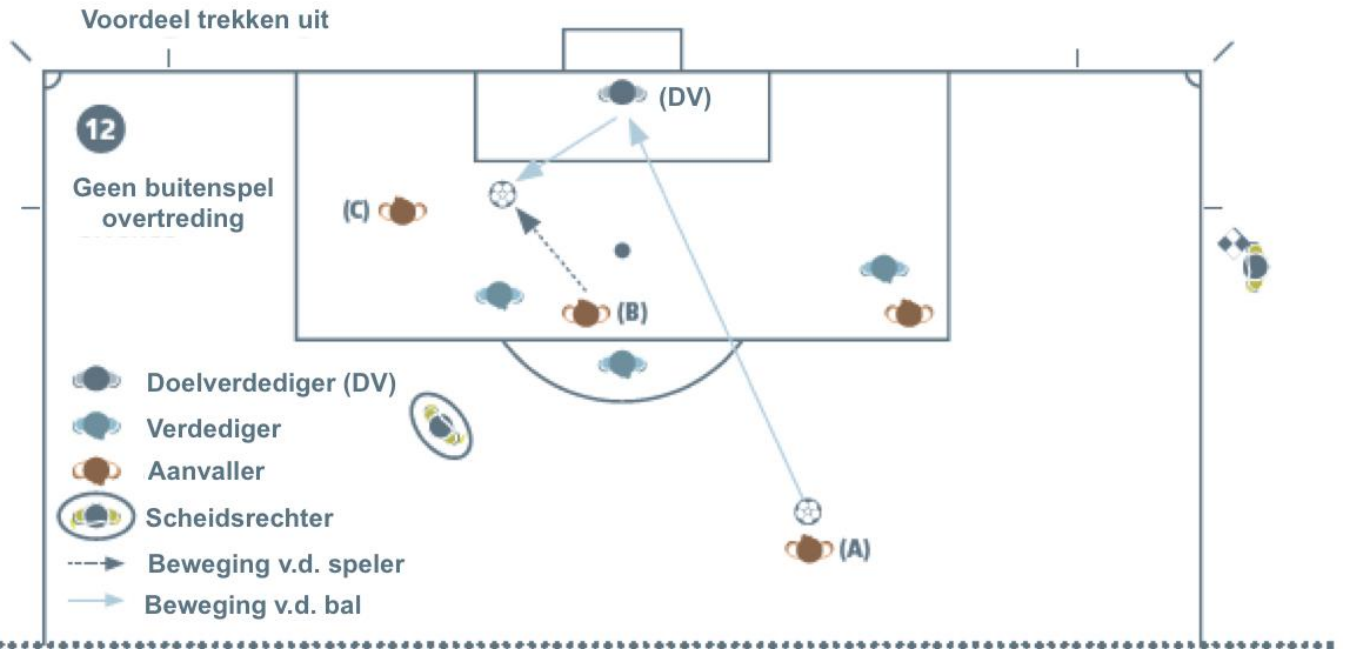
Een aanvaller in buitenspelpositie (A) rent richting de bal en verhindert dat de tegenstander (B) de bal speelt of kan spelen, door een duel om de bal aan te gaan. (A) gaat een duel om de bal aan met (B)

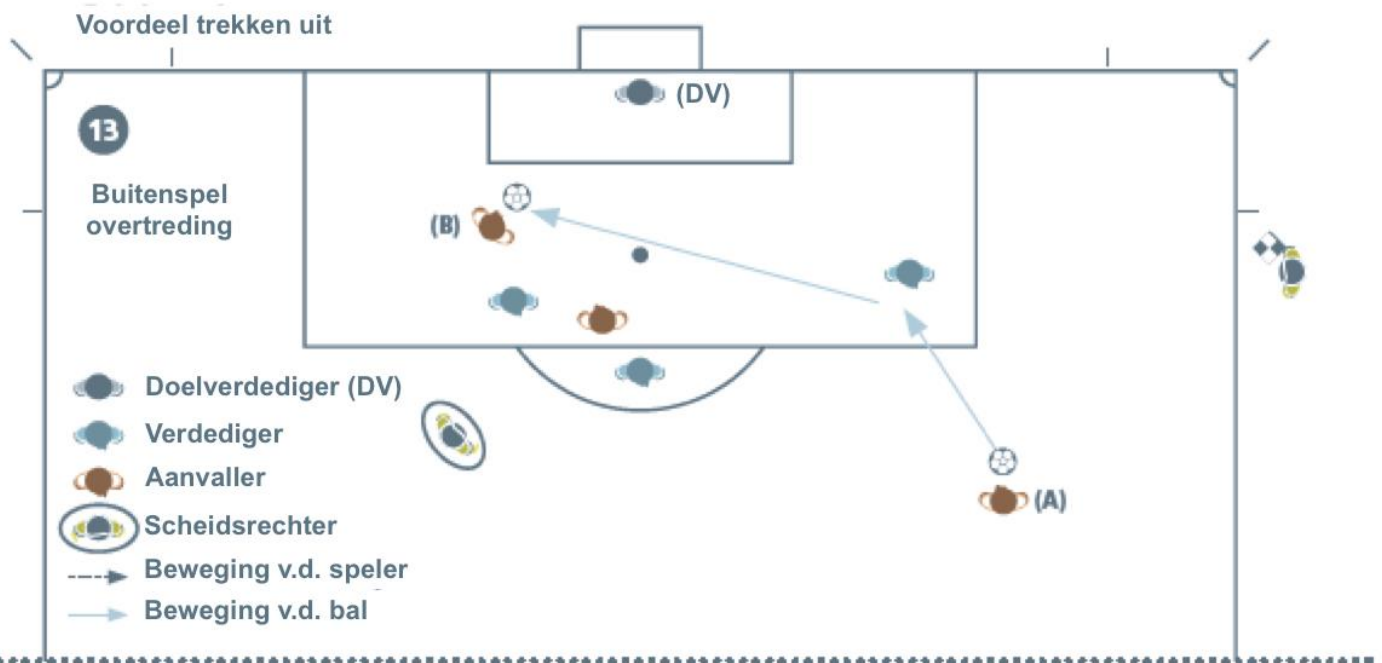
Een aanvaller in buitenspelpositie (B) wordt bestraft als hij een bal speelt of raakt die terugkomt van een doelverdediger of van richting is veranderd door een doelverdediger, of is gespeeld in het geval van een bewuste redding door de doelverdediger, als hij zich in buitenspelpositie bevond op het moment dat bal geraakt of gespeeld werd door een ploeggenoot (A)

Een aanvaller in buitenspelpositie (B) wordt bestraft als hij een bal speelt of raakt die terugkomt van een verdediger of van richting is veranderd door een verdediger, of is gespeeld in het geval van een bewuste redding door de verdediger (C), als hij zich in buitenspelpositie bevond op het moment dat bal geraakt of gespeeld werd door een ploeggenoot (A)

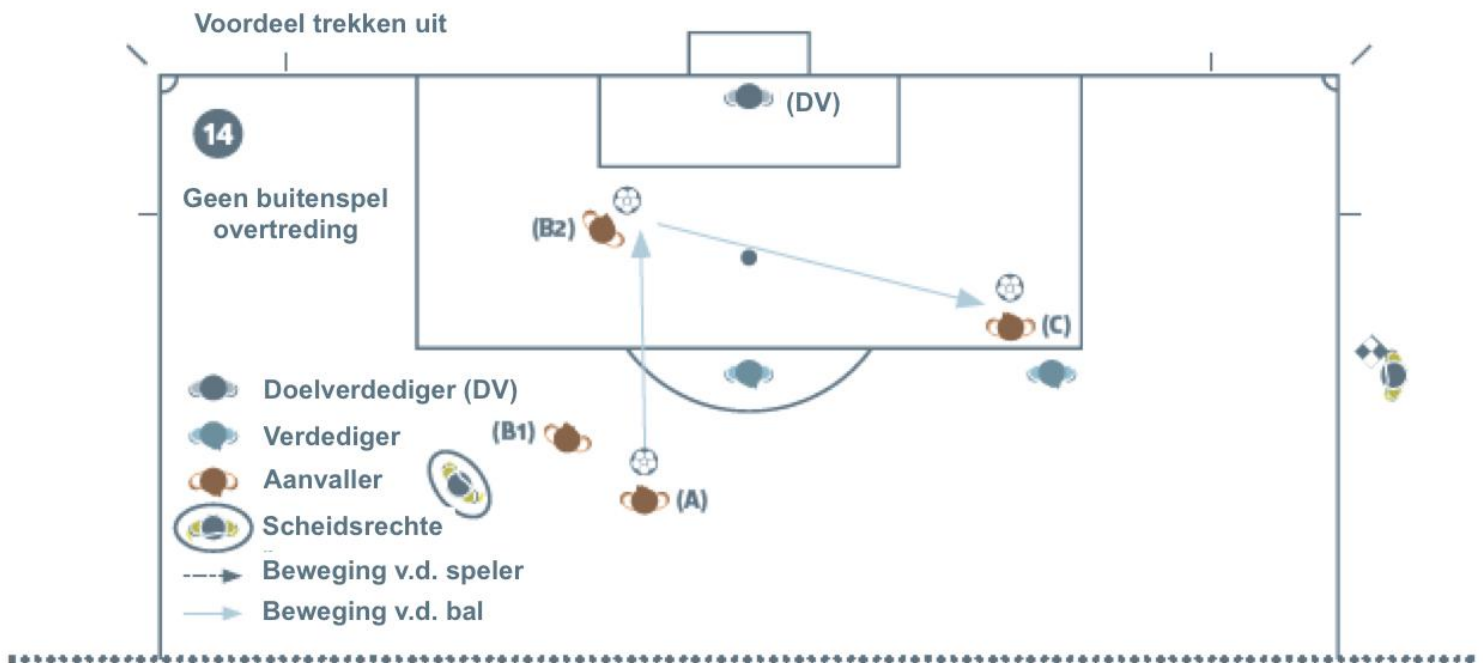

Het schot van ploeggenoot (A) komt terug van de doelverdediger, (B) staat niet buitenspel en speelt de bal. (C) die buitenspel staat, wordt hiervoor niet bestraft, omdat hij geen voordeel haalt uit zijn positie omdat hij de bal niet raakt.

Het schot van ploeggenoot (A) komt terug van of wordt van richting veranderd door een tegenstander en de bal komt terecht bij aanvaller (B) die wordt bestraft wegens het spelen of raken van de bal, omdat hij zich hiervoor in buitenspelpositie bevond.

Een aanvaller (C) in buitenspelpositie grijpt niet in in het spel van de tegenstander op het moment dat ploeggenoot (A) de bal naar speler (B1) speelt die niet buitenspel staat. (B1) rent richting het doel van de tegenstander en speelt de bal (positie B2) naar ploeggenoot (C). Aanvaller (C) stond niet in buitenspelpositie toen de bal werd gespeeld en kan dus niet worden bestraft.

Blessures

De veiligheid van de spelers is van het allergrootste belang en de scheidsrechter moet ervoor zorgen dat de verzorger(s) zijn werk kan doen. Dit geldt met name in het geval van een ernstige blessure en/of het behandelen van een blessure aan het hoofd. Dit houdt ook in het respecteren en ondersteunen van overeengekomen protocollen met betrekking tot verzorgen en behandelen.

Verzorging / behandeling na een overtreding die met een gele of rode kaart is bestraft

Voorheen moest een geblesseerde speler die medische verzorging ontving op het speelveld, het speelveld verlaten voor de spelhervatting. Dit kan oneerlijk zijn als de blessure is veroorzaakt door een tegenstander omdat de overtredende partij dan een numeriek voordeel heeft als het spel wordt hervat.

Deze regeling werd echter ingevoerd omdat spelers vaak een blessure gebruikten om, om tactische redenen, de hervatting op onsportieve wijze te vertragen.

Als een soort van evenwicht tussen deze twee oneerlijke situaties, heeft de IFAB besloten dat een geblesseerde speler enkel en alleen bij een fysieke overtreding waarvoor de tegenstander een gele of rode kaart heeft ontvangen kort verzorgd / behandeld mag worden om vervolgens op het speelveld te mogen blijven.

In principe mag de onderbreking niet langer duren dan zoals het nu gaat als een verzorger op het veld komt om een blessure te verzorgen. Het verschil is dat het moment dat de scheidsrechter de verzorger(s) en de speler opdracht gaf het speelveld te verlaten, dit nu het moment is dat de verzorger(s) het speelveld moet(en) verlaten, maar dat de speler op het speelveld mag blijven.

Om er zeker van te zijn dat de geblesseerde speler het oponthoud niet op oneerlijke wijze gebruikt of verlengt, wordt aan scheidsrechters geadviseerd om:

- zich bewust te zijn van de wedstrijdstandigheden en een mogelijk tactische reden om de hervatting te vertragen;
- de geblesseerde speler te informeren dat als medische verzorging nodig is, dit snel moet gebeuren;
- een teken te geven aan de verzorger(s) (niet de brancarddragers) en indien mogelijk, om ze er aan te herinneren om snel te zijn.

Als de scheidsrechter besluit dat het spel hervat moet worden dan moet ofwel:

- de verzorger(s) van het speelveld zijn en de speler op het speelveld blijven of

- de speler verlaat het speelveld voor verdere behandeling (gebaar voor een brancard kan dan nodig zijn).

Als een algemene richtlijn wordt gegeven dat de hervatting niet langer dan 20-25 seconden vertraagd moet worden, vanaf het moment dat iedereen klaar was voor de spelhervatting behalve in het geval van een ernstige blessure en/of de behandeling van een blessure aan het hoofd.
De scheidsrechter moet de verloren gegane tijd bijtellen.

KNVB

Woudenbergseweg 56-58, 3707 HX Zeist

Postbus 515, 3700 AM Zeist

Telefoon 0343-499211

Fax 0343-499199

e-mail: spelregels@knvb.nl

knvb.nl